bağ-lar

YTB

Edebiyat, Düşünce ve Kültür Dergisi
2024 / 5

Sen yaşamalısın
Hikâyemi anlatman için

söyleşi

NADA DOSTİ
MÜBERRA KARADAYI
ÖZLEM KURT

Telve-Bağlar Ortak Oturum

Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?

ISSN 2622-5341

Abdullah EREN
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanı

Balkanlar'ın kültür, sanat ve edebiyat harcını Türkçenin ruhuyla karmaya, Rumeli'nin bereketli aşını ana dilimizin baharatıyla çeşnilendirmeye devam eden *Bağlar*, bu sayısında bize esaslı bir soru soruyor: "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" Bu soru, geçtiğimiz yılın Ekim ayında Kahramanmaraş'ta düzenlediğimiz 2. Uluslararası Genç Yazarlar Akademisi'nde *Bağlar* ve *Telve*'nin genç yazarları tarafından cevaplandırılmaya çalışılmıştı.

Aslında, "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" meselesinden önce, şu hususa açıklık getirmemiz gerekiyor: "Edebiyat bize yardım edebilir mi?" Edebiyat, en temel anlamıyla ifade etme sanatıdır. İfade ise edebî eserde önce söz, sonra yazıyla tebarüz eder. Eğer bir konu, bir durum ya da bir olay hakkındaki fikirler, duygular ya da intibalar estetik bir üslupla dile getiriliyorsa bu, bize evvela bir muhatabı işaret eder. Yani, söz varsa onun muhatabı da vardır. O muhatap ise elbette ki insandır. Mihrakın insan olduğunu kabul ettiğimiz takdirde, ediplerin serdettiği düşüncelerin önce insanlardan mürekkep topluluklara, ardından ortak değerler etrafında teşekkül eden milletlere, oradan da milletlerin bir terkibi olan beşeriyete vardığını görürüz. Demek ki söz, dolayısıyla da edebiyat, evrensel bir kümeyi içine alıyor.

Öyle ya, bize asırlar öncesinden seslenen Dede Korkut'un, Yunus Emre'nin, Mevlânâ Celâleddîn-i Rûmî'nin, Niyâzî-i Mısrî'nin, Fuzulî'nin, Bâkî'nin, Balzac'ın, Sheakespeare'in, Goethe'nin, Dostoyevski'nin ve daha nicelerinin kendi dönemlerinin sınırlarını ve estetik kalıplarını aşıp bugünün insanına yol göstermeleri; dünyanın dört bir yanında modernizmin açmazları arasında sıkışıp kalan günümüz insanına bir şeyler söylemeleri, edebiyatın evrenselliğinin en açık göstergesi değil mi?

Biz bugün Mehmet Âkif'in şiirlerinde istiklâl ve istikbâl tutkumuzu, yekvücut bir millet olma şuurumuzu bulmuyor muyuz? Yahya Kemal o eşsiz diliyle bizi medeniyetin ufuklarında gezdirmiyor, bize kendimizi anlatmıyor mu? Yıllar yılı zamanın, kimliğin ve mistiğin izini süren Ahmet Hamdi Tanpınar, bizi benliğimizle, kültürümüzle, tarihimizle buluşturmuyor mu? Sezai Karakoç bize varoluş serencamımızı anlatmıyor, diriliş reçetemizi sunmuyor mu? Örnekler çoğaltılabilir. Hülasa, edebiyat bize yardım etmiyor mu?

Ediyor ve "burada" da edecek. İsrail'in 7 Ekim'den bu yana dünyanın gözleri önünde savaş ve insanlık suçları işleyerek soykırıma varan uygulamalarla Filistinli masumları acımasızca şehit etmesi karşısında tepkimizi, eylemimizi, ortak bir tavır alışımızı şiirlerimizle, öykülerimizle, denemelerimizle; sesimizle, sözümüzle güçlendirmeyecek miyiz? Elbette ki güçlendireceğiz. Hakkı ve hakikati edebî zeminde de müdafaa edeceğiz.

Bağlar'ın bu sayısında odağına Filistin ve Kudüs'ü yerleştiren yazılar; dergimizin yazarlarından Nada Dosti, Müberra Karadayı ve Özlem Kurt'un çiçeği burnunda kitaplarını merkeze alan söyleşiler; şehirler, duraklar, yankılar, özlemler ve hatıraları irdeleyen derinlikli metinler yer alıyor.

Bu güzel sayı için tüm *Bağlar* ekibini tebrik ediyor, hepinize iyi okumalar diliyorum.

Abdullah EREN
YTB Başkanı

ÖYKÜ

06 **Sara Muliç**
Bal-kan

09 **Sude Memet**
Yedi Saniye

11 **M. Huzeyfe Küçükaytekin**
Gamzelere Yuva Yapmış Toz Taneleri

14 **Belkıs Öznür Köylü**
İhanet

94 **Rabie Ruşid**
Yası da Yaz

98 **Nuceyma Meviç**
Rüyada Hayalimi Gördüm

100 **Melis Deli Hasan**
Umut Köyü

104 **Selma Hacı Emin**
Birkaç Dakika

SÖYLEŞİ

16 **Hüseyin Mehmet**
MÜBERRA KARADAYI

58 **Hüseyin Mehmet**
ÖZLEM KURT

72 **Hüseyin Mehmet**
NADA DOSTİ

İmtiyaz Sahibi: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı adına ***Abdullah Eren***

Genel Yayın Yönetmeni: ***Ali Işık*** Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: ***Murat Arslan*** Yayın Danışmanı: ***Muhammed Eser*** Editör: ***Sibel Kılıç***

Yayın Koordinatörü: ***Hüseyin Mehmet***
Yayın Kurulu: ***Altay Mısırlı, Belkıs Öznür Köylü, M. Huzeyfe Küçükaytekin, Medadin Limani, Meyrem Krüezi, Mehmed Arif, Müberra Karadayı***

Tasarım: ***Yasin Çetin***

Kapak Şiiri: Refaat Alareer / İlla Ölmem Gerekiyorsa
İletişim: *Oğuzlar Mah. Mevlana Bulvarı No:145 Çankaya Ankara Tel: 090 312 218 40 00*
E-posta: *baglar@ytb.gov.tr, dergibaglar@gmail.com* Yayın Türü: *3 Aylık Süreli Yayın* Basım Tarihi: Ocak 2024
ISSN: 2822-5341

İhlas Gazetecilik A.Ş.
Merkez Mh. 29 Ekim Cd. No: 11 A/41 (İhlas Holding Plaza)
Yenibosna - Bahçelievler / İstanbul Tel: 0212 454 30 00
Sertifika Numarası: 45589

DENEMEDENEMEDE

20 **Altay Mısırlı**
Kavafis Laneti

23 **Mehmet Yasir Cebeci**
Kudüs Bizim Neyimiz Olur?

28 **Müberra Karadayı**
Mevsimler Geçerken İçimizden

30 **Seher Paçaman**
Kırmızı Bayrak

32 **Azize Ramadani**
Yankı

78 **Meyrem Krüezi**
Andan Arta Kalan

81 **Selmira Dzikezi**
Çaba

82 **Ahsen Nuredin**
Büyümeyen Bir Çocuğun Sesi

84 **İdris Hasanoğlu**
GÜMÜLCİNE, KOMOTİNİ, ŞEHRİ KEŞFETMEK
Seyahatname'de Geçen Şikarlı Çay

ŞİİRŞİİRŞİİRŞİİR

62 **Behiya Arıkan**
Tevakku

63 **Müberra Karadayı**
Özgürlük Kısrakları

65 **Atakan Koro**
Abartı

66 **Mehmed Arif**
İnsicam

67 **Taner Güçlütürk**
Yüz Mısra Türkiye

88 **Ayşe Kehayova**
El Ele Bilgelik

89 **Rabie Ruşid**
Hazirana Ağıt I

92 **Seda Paçaman**
Üç Buçuk

93 **İdris Hasanoğlu**
Gümülcine Şehrinde Türk Kahvesi

MARAŞ YAZILARI

50 **Emina Arıkan**
Kahramanım

52 **Mehmet Yasir Cebeci**
Yaralı Şehrin Yılmazlık Hikâyeleri

54 **Nada Dosti**
E_ _ _ _ _ _ k

İNCELEMEİNCELEME

106 **Mümin Ali**
Menzile Koşan Süvariler'e Dair

34 **TELVE-BAĞLAR**
ORTAK OTURUM
"Edebiyat Bize Burada Yardım Edebilir Mi?"

bağ-lar

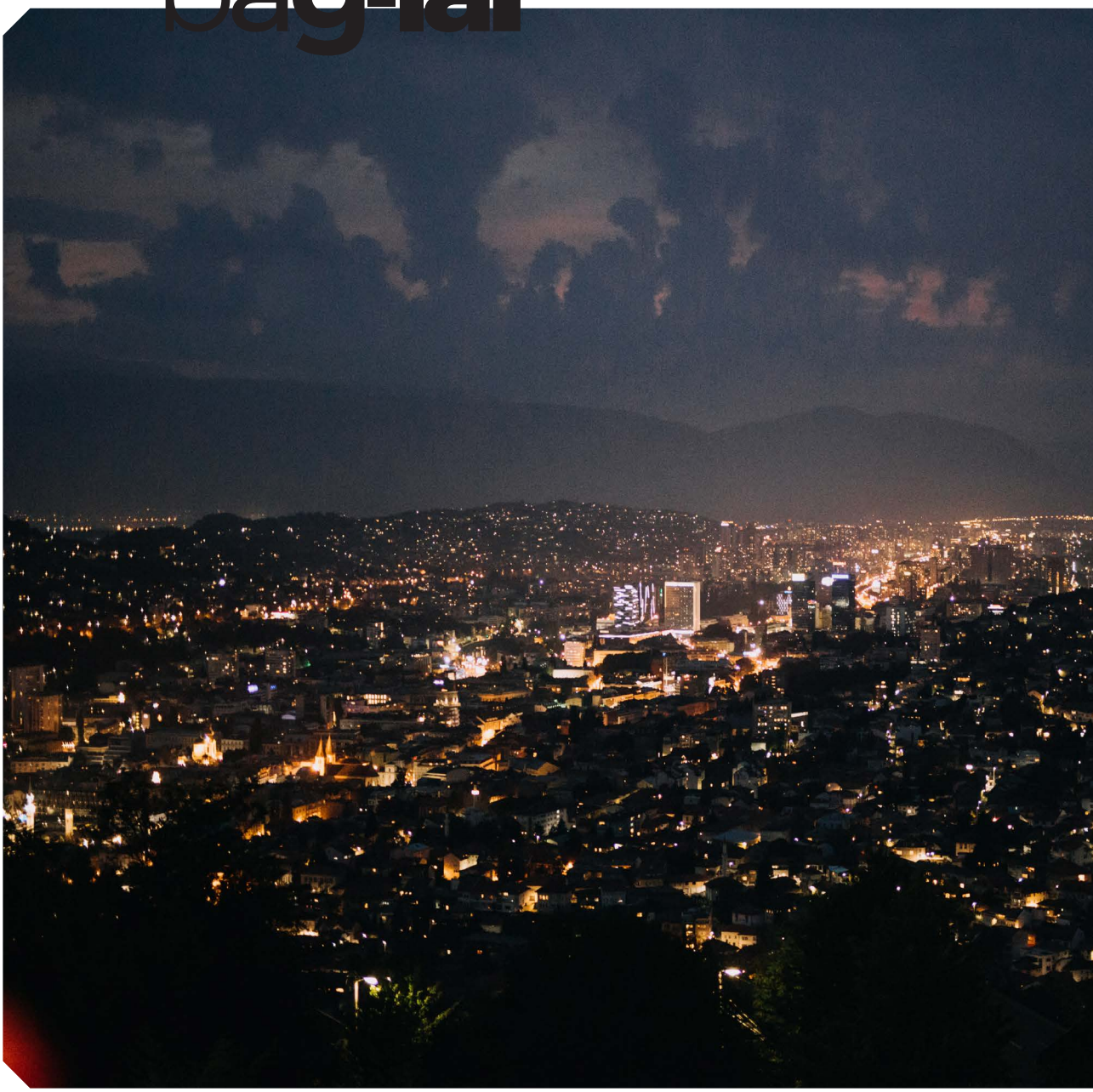

Bosna'da bir akşam

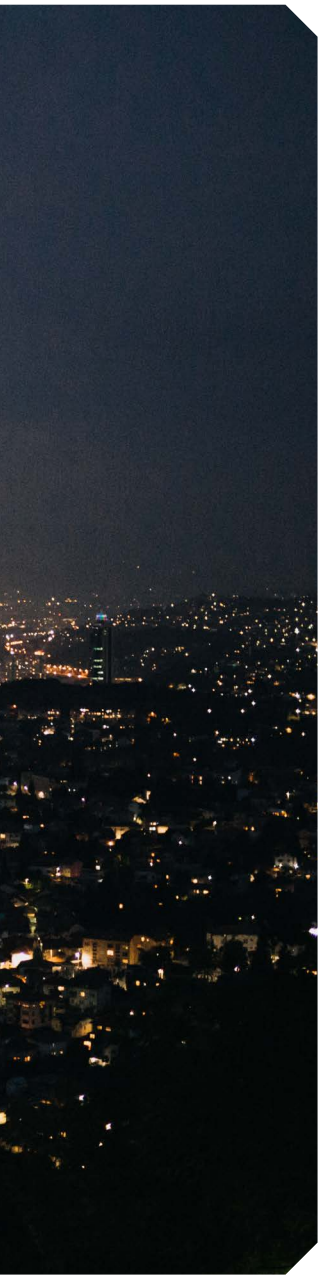

Merhabalar,

Yolculuğumuzun beşinci sayısında sizleri durak misali olan yazılarımızda gezinip biraz soluklanmaya davet ediyoruz. Her durağın bekleyeni her bekleyenin de geleceği vardır elbet. Balkanlar'dan yola çıkmış kelimelerimiz de sizin yolunuzu gözler.

Yazmak için durmak gerek. Bu hız çağında ne zordur yavaşlayıp derinleşmek. Bal ve kan, acı ve tatlıyla demlenir bizim buradaki zaman. Hepimizin içi ayrı bir dem ayrı bir renk. Sizlere demlerimizin koyu ve açıklığından, renklerimizin cümbüşünden bahsetmek isteriz…

Sizleri bu sefer duraklarımızda misafir etmek, beraberce durup düşünüp gözlemleyip hissetmek isteriz. İlerlemenin ne olduğu ve nerede gerçekleştiği hakkında bize ayna tutan Filistinli kardeşlerimizi anarak sabırsızlığın kalpleri titrettiği bu dönemde birkaç sayfa ümit yeşertmek…

Bağlar'ımızın bu kış günlerinde içinizi ısıtması dileği ile…

Belkıs Öznur Köylü

SARA MULİÇ

Bal-kan

Muamera'nın son nabızıyla beraber fırtına da durmuştu. Her şey sakinleşmeye ant içmişti. Hayro, Muamera'nın cansız bedenine doğru nefesi yettiği kadar koştu. Çaresizce onu kucağına almıştı ve o dev gibi adamın gücü sanki kül olmuştu.

Arılar uyanıyordu.

Ağaçların gölgesinde dizilmiş ahşap kovanları güneşin ilk ışınlarıyla beraber terk ediyorlardı. Kanatlarını acıtacak kadar büyük bir sabırla ve şiddetli rüzgâra direnerek gidiyorlardı. Rüzgâr eşliğinde mazi, bu toprağı kaynatıyor, yer yer alevlendiriyordu.

Hayro rüzgârın musikisinde perilerin sıcak seslerini işitiyordu. Kovanlara yaklaşırken tespihin tanelerini arı sokmalarına alışan parmaklarından yavaşça geçiriyordu. Hayatın dizginlerini daima sımsıkı tutmak isterdi. Hayro Bey güçlüydü ve kusursuz bir at binicisiydi. Siyah yeleli atının, yeri göğü dolduran dörtnalası hâlâ kulaklarında yankılanıyordu. Birlikte nice yarışlar kazandılar. Sevdiceği zümrüt gözlü, güzel Muamera'yı da seneler önce, ilkbaharın göğsünde, bir at yarışı töreninde tanımıştı. Yürekten sevmişti. Meftun olmuştu.

Ağır adımlarla kovanlara yaklaşmaya devam ediyordu. Öyle ki şu an ağır adımlarını üzerine attığı toprak, hatıralarında hiç silinmeyecek bir günde altostratüs bulutların altında, korkunun vücudunun her hücresini sardığı anda hızlıca koştuğu topraktı. Ah, o Peşter Yaylası'nın amansız bulutları! Vahşi ve acımasız.

Bir yağmur damlası aktı.

Bir, iki, üç… Aylardan temmuzdu.

"Öf, anne, ya…"

On dört yaşındaki Yasmina tarlada çalışan ailesine yemek yapması gerektiği için itiraz ediyordu. Ayrıca tarlaya gitmeyi de hiç sevmiyordu.

"Bugün yemeği sen yapsan anne, olmaz mı?"

Muamera Hanım kızının isteğini kabul etti. Tüm emeğiyle, incecik parmaklarıyla yemeği hazırladı. İtinayla meşhur böreğini yaptı.

Üzerine beyaz gömleğini ve çiçek desenli şalvarını giydi. Gönlünün ferrahlığını yansıtıyordu bu güzel renkler.

“Ayakkabılarımı önüme koyabilir misin, Yasmina?”

Elinde ağır tepsiyi taşırken büyük kızı Yasmina’yla beraber evden çıkıyorlardı. Evde küçük kızı ve beşikteki üç aylık oğlu kalmıştı.

Her gün olduğu gibi, bir kez daha o sarp yolların üzerinden geçmeleri lazımdı. Yürü yürü, bitmiyordu yol.

“Ah, nasıl yoruldum bir bilsen kızım…”

“Anne, bak, geldik sayılır.”

Karahindiba, lavanta ve yoncalarla örtünmüş rengârenk çayır artık yakın görünüyordu. Yasmina ve Muamera’yı ilk fark eden Hayro Bey oldu. Elindeki ot tırpanını bırakıp, hanımına ve kızına yaklaşıyordu. Güneşine, ruhuna yaklaşır gibi yaklaşıyordu. Bir şölen hâline getirilen öğlen yemeği için tarlanın tam ortasındaki sofranın etrafında herkes toplanmaya başlıyordu. Aile fertleriyle beraber, arılar da sofraya yaklaşmışlardı. Hayro, eşinin zümrüt yeşili gözlerine bakıp, onun el lezzetinden gururla bahsediyordu.

“Valla şu böreği Muamera Hanım’dan daha güzel yapanı görmedim.”

Muamera nazikçe gülüyordu.

Beyler çalışmaya devam ederken, Muamera Hanım hızlı hızlı sofrayı toparlamaya başlamıştı. Hanımların evlerine dönmek için önlerinde çok uzun bir yol vardı. Ne hikmetse, bulutlar birden bire tuhaf bir hâl almaya başladı. Ürpertici ve korkutucu bulutlar gökyüzünün maviliğini çalmaya başladılar. Temmuzun ortasında böyleleri bilinmezdi. Galiba fırtına başlıyordu.

“Fırtına geçinceye kadar, gelin bu evin içinde bekleyelim!” Şiddetli yağmurda sesini zar zor duyurarak, harap bir evi işaret ediyordu Yasmina’nın babaannesi.

"Olmaz, anne, evde çocuklar bekliyor!" Kayınvalidesine cevap verdi Muamera.

Geçilmesi zor bir patika vardı önlerinde. İlk olarak Muamera'nın kaynanası, ardından başında alüminyum tepsi taşıyan Muamera ve sonunda kızı Yasmina gidiyordu. Gökyüzünün açıldığını hissettiler. Dünyadaki tüm saniyelerden daha kısa süren bir saniyede, şimşek çakmasından dolayı kendilerini yerde buldular. *Bir, iki, üç*… Dakikalarca baygın hâldeydiler. Gözünü ilk açan Yasmina oldu.

"Annem, annem!"

Annesine doğru koştu. Muamera kızına bir şey söylemek istedi, lâkin nafile. Dudaklarından hangi sözlerin döküldüğünü anlayamadı Yasmina. Bundan yıllar sonra bile, o sahneyi tekrar zihninden geçirip, annesinin ona ne demek istediğini anlayamadı diye kendini hiç affetmeyecekti.

Muamera'nın son nabızıyla beraber fırtına da durmuştu. Her şey sakinleşmeye ant içmişti. Hayro, Muamera'nın cansız bedenine doğru nefesi yettiği kadar koştu. Çaresizce onu kucağına almıştı ve o dev gibi adamın gücü sanki kül olmuştu.

Taa Novi Pazar'dan doktorun gelmesini beklediler. Doktor köye vardığında baş sağlığı dilemekten başka hiçbir şey yapamadı. Muhovo, Koşkovo, Jabren, Grab, Glogovik, Melaye, Drajeviçe ve Delimece köylerinden, Peşter'in dört bir yanından, koca bir ahali toplanmıştı rahmetli Muamera'nın cenazesine.

Köyün kaderi gibi bir şeydi bu. Sanki bu olaydan sonra herkes gitmeliydi, buraları terk etmeliydi.

Dört, beş.

Peki, Hayro Bey gitmeyi hiç düşünmüş müdür? Çocuklarının üçü de buraları çoktan terk etmelerine rağmen, onu bu ücra köyde tutan asıl sebep ne olabilirdi? Onu hâlâ bal üretmeye iten şey neydi?

"Önüm ve arkam sonsuz bir manzaraya uzanırken koskoca vatan toprağı hayatın kendisine nasıl yetmeyebilirdi?" diye düşünmek istedi, ama bu düşünceyi de bastırabildi. Daha nice mısra ve türküyü bastırabildiği gibi. Arterlerin içindeki kanın ağlama sesini duymamayı öğrendiği gibi.

Hayro kollarını arkadan bağlamış, dizginleri bırakmayı çoktan öğrenmiş, güzel Muamera'yı tüm cihandan saklar gibi kalbinin en gizli yerine yerleştirmiş ve yurduna boyun eğerek sarılmıştı…

Yalandan masumiyet kokan bir gün batımında…

Arıların gelmelerini bekliyordu.

Hiç tanımadığım, ama hikâyesiyle büyüdüğüm rahmetli Muamera Hanım'ın anısına…

Sara Muliç

2002 yılında Sırbistan'ın Novi Pazar şehrinde dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini bu şehirde tamamladı. Sırbistan kapsamında matematik, biyoloji, Sırp dili ve tarih bilgisi üzerinde düzenlenen yarışmalarda önemli ödüller aldıktan sonra, iki defa okul birincisi oldu. Hâlihazırda, Belgrad Üniversitesi Tıp Fakültesinde okuyor.

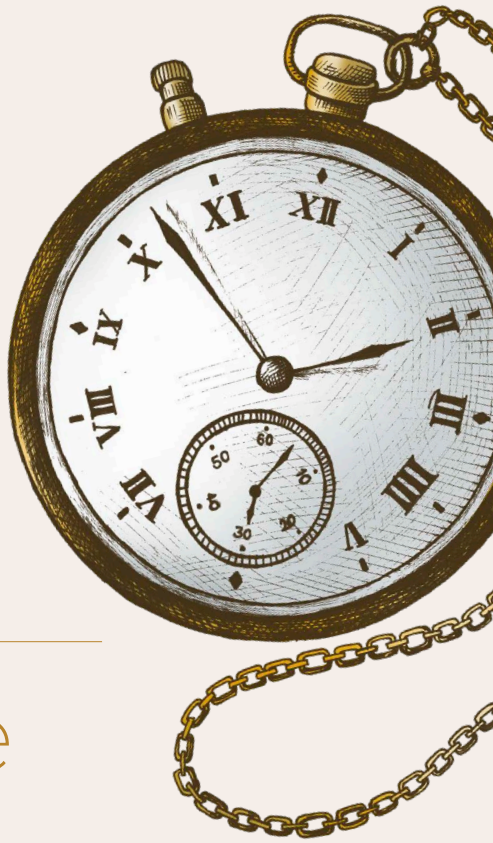

SUDE MEMET

Yedi Saniye

Son saniye. Hava iyice kararıyor. Pişmanlık hissediyorum. İçten içe vicdan azabı çekiyorum. Keşke daha önce kalksaydım. Keşke gemiye yaklaşsaydım. Keşke ondan korkmasaydım. Keşke yedi saniyenin uzun olduğunu düşünmeseydim. Keşke, keşke, keşke...

Geri sayım başladı. Son yedi saniye. Sürenin dolmasına daha çok var. Denizin kenarında, dünyanın bir köşesinde, hayatın ucunda oturuyorum. Sadece oturmuş, dalgaları seyrediyorum. Sadece seyrediyorum. Seyretmek dışında bir şey yapmıyorum. Bir şey yapmama gerek de yok. Nasıl olsa sürenin dolmasına daha çok var.

Altıncı saniye. Sahilde derin bir sessizlik hâkim. Şehrin gürültüsü ve kırıcı sözlerin aklımdaki uğultusu yok. Kum, dalgalar, deniz kabukları ve bulutlar. Çevremde var olanlar bu dördünden ibaret. İcatlar ve buluşlar yok. Kaygı ve kötülük yok. Kimse yok. Yalnız ben, manzaram ve saniyelerim. Ne kadar da huzurluyum.

Fakat o da ne? Beşinci saniyede neler oluyor? Uzaklardan bir ses geliyor. Ardından da bir gemi görünüyor. Bu gemi neden buraya geliyor? Neden manzaramı bozuyor? Neden ruhumu rahatsız ediyor bu değişiklik? Panikle etrafa göz atıyorum. Fark ediyorum ki yakınımda bir rıhtım var. O olmalı. Huzurumu kaçıran o rıhtım olmalı. O olmasaydı gemi de gelmeyecekti, içimde bir şüphe de parla-

mayacaktı. Yedi saniyemin bir saniyesini huzursuz geçirmeyecektim.

Geriye dört saniye kaldı. Gemi rıhtıma yanaştı ve denize çapa attı. Oturduğum yerden kalkıp gemiye yaklaşmaya karar verdim. Sanki gemi sadece denize değil, ruhuma da çapa atmıştı. Beni kendisine çekmek için çapa atmıştı gemideki. Bir dakika, gemideki mi? O da kim? Korkuyorum, gemiye gidemem. Gemideki o gizemli şahıs korkutuyor beni.

Sürenin dolmasına üç saniye kala o şahıs gemiden iniyor, bana yaklaşıyor. Dehşet içinde seyrediyorum onu. O sırada güneş batıyor. Eyvah! Sürenin dolmasına az kalmış olmalı. Neden vaktimi çalıyorsun gizemli şahıs? Gizemli kimsenin eşkâlini görebiliyorum. Bana benziyor, benin ikizim âdeta; ama çok daha güzel, bilgili ve güçlü görünüyor. Bu "ben" nasıl böyle olabiliyor? Merakla son üçüncü saniyede bana bir açıklama yapmasını bekliyorum.

İki saniye kala, aklımdaki soru işaretlerini anlamış olacak ki karşıdan bana cevap veriyor. "Doğru düşünüyorsun. Ben senim. Peki, bu hâle nasıl mı geldim? Şu geçen saniyelerde denizin kenarında sessizce oturmadım. Senin aksine kumu, dalgaları, deniz kabuklarını ve bulutları inceledim. Kendimi toplumdan soyutlamadım. Kaygılandım, insanların kırıcı sözleri zihnimde yankılandı. Lakin adım atmaktan çekinmedim. Ruhum rahatsız oldu, ancak hayatımda farklılıklara izin verdim. Ben de senin gibi korktum ama bozuntuya vermedim. Adım attım. Hayata, yeniliklere adım attım."

Son saniye. Hava iyice kararıyor. Pişmanlık hissediyorum. İçten içe vicdan azabı çekiyorum. Keşke daha önce kalksaydım. Keşke gemiye yaklaşsaydım. Keşke ondan korkmasaydım. Keşke yedi saniyenin uzun olduğunu düşünmeseydim. Keşke, keşke, keşke...

Ona doğru koşmaya başlıyorum. "Artık çok geç, bana yetişemezsin." diyor. "Artık benim gibi olamazsın." Son duyduğum cümle bu oluyor. Daha fazla koşamıyorum. Ayaklarımda kuvvet kalmıyor, yere düşüyorum. Gözlerim kararıyor. Neden böyle oldu? Olamaz, tabii ya! Süre doldu.

Sude Memet

2006 yılında Gümülcine'de doğdu. İlk ve orta eğitimini Gümülcine'de tamamladı. Celal Bayar Azınlık Lisesinde lise eğitimine devam etmektedir.

M. HUZEYFE KÜÇÜKAYTEKİN

Gamzelere Yuva Yapmış Toz Taneleri

Çamurdan kuş yapmasını, odunla ısınmasını, açlıktan sonra sıcak bir lokmanın karına inişinde verdiği hazzı, izcilerden daha iyi öğrendik. Yıktılar inşa ettik; öldürdüler, doğduk...

"Göze kaçan bir toz olunca çıkarmaya çalışırız. Peki ya molozların altında kalan 'sayıların' göz bebekleri?"

Daha 3 gün, 12-13 saatim olmalı. Azıcık acıktım, evet, susadım da. Ama şükürler olsun. Gamzelerim hâlâ derinler. Güldükçe gamzelerime girip çıkan tozlar yanaklarımı okşuyor. Merhametle, tane tane...

Daha vaktim var. Hem kuşların kanat çırpışını da duyabiliyorum. Sağ kulağım açık. Biyoloji hocam... Aslında hayat dersi veriyormuşsunuz. Demiştiniz ki, "İnsan 1 haftaya kadar susuzluğa, 3 hafta da açlığa dayanabilir." Daha sadece 4 gün geçti. Çorap deliğimden içeriye girmeyen serçe parmağım gibi, o küçük delikten 4 kere güneş yüzüme gülümsedi. Bugün bir delikten bana gülümseyen güneş, elbet birgün tamamen de kucaklar. Hem karanlıkta kalmadan insan güneşin parıldamasını nasıl fark eder ki? Belki de her sabah ve akşam bana göz kırpan güneşi daha iyi görebilmem için buradayım. Çok güzelsin güneş, anacığımın yüzü gibi nurlusun. Anacığımı da bir daha üzmeyeceğim; su taşırken arkadaşlarımı hemen bırakıp koşarak annemin elinden tutacağım. Hatta en büyük bidonu ben taşıyacağım. Artık büyüdüm zaten... Senin doğuşunu da her sabah Habulah'a tırmanıp izleyeceğim. Sen de annem gibi bize hiç küsmeden, kırılmadan her sabah yüzünde tebessümlerle doğuyorsun...

Üzelecek birşey yok. 2 günüm daha var. Belki biraz daha fazla... Neneciğim demedi mi hem, "Evladım, İbrahim a.s ateşe atıldığında, bir karınca ona su getirip ateşi söndürüyordu..." Eee, karınca zaten bu malozların arasından da geçebilir. Bana su getirir. Eğer susuzluğum geçerse, 2 hafta daha kazanabilirim. Hissedebiliyorum... Karıncalar şu an bacaklarımdan yukarıya doğru geliyorlar. Niye üzüleyim ki!

Neneciğim de şuan benim gibi çok mutludur. Boynunda taşıdığı evinin anahtarını bir gün ondan aldıklarında çok ağlamıştı. "Evladım, ben geri dönemesem de, evimizin kapısını siz bu anahtarla açacaktınız. Ama benden aldılar anahtarımızı. Sahip çıkamadım..." Artık eve girmek için anahtara ihtiyaç da yok... Şükürler olsun... Göze kaçan toz ve gözyaşı birbirine karışınca en sağlam harç oluyormuş. Fosforların dahi yıkamadığı. Annemin kucağı gibi değil ama her tarafımdan beni saran molozlar en azından sıcak tutuyor. Kalbim de düşen her bombayla ritim tutuyor. Sessizliği de hiç sevmem. Mahallemiz hiç sessiz olmadı ki zaten... Ya yerden bizim seslerimiz, ya gökten bize doğru gelen sesler...

Bir günüm daha var. Karıncalar göğsüme vardılar. Az sonra yavaş yavaş ağızlarında taşıdıkaları su tanelerini ağzıma bırakırlar ve 2 haftaya da dedem Nablus'dan kalkıp beni almaya gelir. Babamı da çok özledim ama olsun. Cennette bize ev inşa ediyor dedi annem. Dedemi hiç göremedim. Ama nenem her künefe yaptığında dedemizi anardı. O duvarın hemen ardında kalmış dedem. Şükürler olsun! Yıldızlardan daha fazla gördüğümüz o bombalar bizim evimiz gibi o duvarı da yıkmıştır. Dedem artık gelebilir. Aramızı duvar dahi ayırmıyor... Artık dedemi tanıyabileceğim.

Refiki Allah olan yalnız olur mu? Kimseden yardım istemeyiz biz. Yüzümüzde tebessüm, kalbimizde tevekkül, gözümüz de umut vardır bizim.

Üzelecek kadar uzun hayatlarımız olmadı hiç... Abim Halit 16, ablam Nesibe 15, küçük abim Amr 14 yaşında babamın yanına gittiler. Hiç ağlamadık biz. Ne kadar da nasipliyiz; boş mermi kovanlarında çiçek yetiştirdik, saksısız kalmadık. Okullarımız sık sık tatil oldu; aylarca, senelerce tatil yaptık... Çok kamp yaptık; açık havada, gökyüzü fosfor rengine bürünürken izledik. Yıldızların kayışını çok göremesek de, mermilerin, bombaların gökyüzünde kayışını izledik. Çamurdan kuş yapmasını, odunla ısınmasını, açlıktan sonra sıcak bir lokmanın karına inişinde verdiği hazzı, izcilerden daha iyi öğrendik. Yıktılar inşa ettik; öldürdüler, doğduk...

Şükürler olsun. Geldiler. Karıncalar tek tek ağızlarında taşıdıkları su damlalarını bıraktılar. Boğazından aşağıya bal gibi su akıyordu. Dedesi ellerini uzatıp onu molozların arasından çıkardı, gamzelerine yuva yapmış toz tanelerini temizledi ve babasının yaptığı eve doğru koştular...

M. Huzeyfe Küçükaytekin

1995 yılında İstanbul'da doğdu. Lise öğrenimini Bosna Hersek'in Mostar şehrinde, lisans öğrenimini ise Saraybosna'da hukuk ve teoloji alanında tamamladı. Bosna Hersek'in yanı sıra, Suudi Arabistan ve Fransa'da da hukuk eğitimi alan Küçükaytekin hâlihazırda karşılaştırmalı kamu hukuku alanında yüksek lisans çalışmalarına devam etmektedir.

BELKIS ÖZNUR KÖYLÜ

İhanet

Kan ter içince uyandı. Gecenin üçüydü. Nasıl bir rüyaydı bu böyle? Küçükken bir kere rakamların ayaklanıp onu kovaladığını görmüştü rüyasında. O geceki ter kokusunu şu an boğazının etrafında yeniden hissetmişti. Ne zorlanmıştı babasıyla matematik dersini işlerken.

Akşamüstü renkleri daracık sokaklarda ne keyifliydi. On dakikada yukarıdasın on dakika sonra hop aşağıda. Hep aynı yol aynı insanlar. Tamı tamına yirmi beş yıllık bir şofördü. Her gün; yokuş yukarı yokuş aşağı. Çok konuşmazdı, başını hafifçe öne eğip tebessüm ederek selam verirdi yolculara. İşini sever miydi? Sanki ara ara kendine bu soruyu sormaya niyetlenmişti…

Gelecek hafta, bir gün. Çok değil ki. Kaç yıldır çalışıyorum sonuçta. Ne zaman özel bir istekte bulundum ki? Hatırlamıyorum. Ben mi yanlış hatırlıyorum? Yok yok, gömleğim de her zaman ütülü tertemiz durur üstümde. Efendim, gelecek hafta bir günlük bir… Yok, böyle değil. Gelecek hafta çarşamba benim… Böyle de olmaz. Önce hal hatır sormalıyım, aman onu unutmayayım.

Derken arkadan bir bağırtı.

"Dursana be adam!" Durağı kaçırmıştı. Yüzünde kusura bakmayın ifadesi aynada görünen tek eliyle otobüstekileri yatıştırmaya çalışıp hemen durdu. Neyse ki duraktan fazla uzaklaşmamıştı.

Biliyorlar mı acaba babamın hapiste olduğunu? Ya itibarını zedelerse "o bir gün". Böyle düşünmemeliyim. Bencil olmamalıyım. Babamın benden başka kimsesi yok. O gün onu karşılamaya gitmeliyim.

Gömleğini yavaşça çıkardı üstünden. "Hâllettin mi izin işini?" sorusu kafasındaki tüm düşüncelere mermiydi âdeta. "Yarın, inşallah" deyip geçiştirdi.

Evet, evet, kararlıyım. Yarın soracağım. Gitmezsem çok ayıp olur.

Ayıp olurdu. Akıttığı tüm gözyaşlarına, kalbindeki tüm kırıklara, keşkelere ve suskunluklara... Çok ayıp olurdu. Kıvrandı durdu yatağında. Bir türlü uyuyamadı.

Otobüs üstüne üstüne mi geliyordu? Kocaman ayakları, iri cüssesi… Elleri yakasında kızgın kızgın: "Gidersen, beni kaybedersin bak. Haberin olsun. Beni ve tüm bugünlerini. Tüm bugünlerindeki kendini." İyice bir sarsıp sokağa fırlattı onu…

Kan ter içince uyandı. Gecenin üçüydü. Nasıl bir rüyaydı bu böyle? Küçükken bir kere rakamların ayaklanıp onu kovaladığını görmüştü rüyasında. O geceki ter kokusunu şu an boğazının etrafında yeniden hissetmişti. Ne zorlanmıştı babasıyla matematik dersini işlerken. Aptalın tekiydi, kafası pek basmıyordu bölmelere çarpmalara. Kalın kafalıydı yani.

Kalkıp bir bardak su içti. İçi yanmıştı. Rakamlar zihninde birbirini kovalamaya başlamıştı. Ne yapması gerekiyordu? Elbette ki mantıklı cevap gitmekti, karşılamaktı. Ama mantıkla yaşanır mıydı?

Sakinleşip tekrar yatağına geçti.

Ben otobüsüme düşman kesilirsem o da affetmez beni. Ben onsuz ne yaparım ki? Yirmi beş yıllık refikliğini hiçe sayamam. Biraz küçülse de sarılsam. Elleri olsa da sarsa beni. Hiç değilse rüyalarımda…

Sabah güneşi yüzüne vuruyordu. Elleriyle yüzünü kapattı. Kaşlarını çattı. Derin bir nefes alıp hazırlanmaya başladı. Karar vermişti. Otobüsüne ihanet edemezdi. “O bir gün” gelmedi.

Belkıs Öznur Köylü

19 ağustos 2000 yılında Bosna Hersek’in Zenica şehrinde doğdu. Saraybosna Üniversitesi Felsefe Fakültesi Oryantal Filoloji Bölümünde Arap dili ve edebiyatı ve Türk dili ve edebiyatı alanlarında lisans öğrenimini tamamladı. Aynı üniversitede Arap dili ve edebiyatı alanında yüksek lisansına devam etmektedir.

MÜBERRA KARADAYI

Şiirimi Besleyen Damar, Hayatın Kendisi

SÖYLEŞİ:
HÜSEYİN MEHMET

Şiirimi besleyen damar, hayatın kendisi. Varoluş ile başlayan ve hakikatten uzaklaştıkça akışta kaybettiklerimiz, yitirdiklerimiz... Şairin "hüzün ki en çok yakışandır bize" dediği... Sürekli eşlik eden zarif bir hüzünle söylenecekleri dile getirme gayreti, bir arayış, bir direnişin varlığı diyebilirim.

Batı Trakya Türk şiirinin yeni seslerinden Müberra Karadayı ile geçtiğimiz Eylül ayında YTB himayesinde yayımlanan ilk şiir kitabı Güneşe Yakın'ı ve edebî yolculuğunu konuştuk.

Yazıya dair ilk bağı nasıl kurmuştunuz ya da yazma serüveninizi tetikleyen ne olmuştu? Başta yazıya dönük teşvik görmüş müydünüz?

Yazıya dair, yazının ses ahengine dair ilk bağ çocukluk yıllarıma uzanır. Büyüdüğüm çevrede bir tını gibi süregelen daktilo sesi vardı. İleriki zamanlarda yerini klavye tuşu sesine bırakmış olsa da, yazma ve bir eser üretme çabasına şahit olmanın üzerimde büyük tesiri oldu. Şiirle de ilk ünsiyetim yine çocukluk yıllarımda oluştu. Araba yolculuklarında kasetçalardan üstad Necip Fazıl'ın kendi sesinden dinlediğimiz, çoğunu ezber etmeye çalıştığım şiirlerin, şiirle oluşan ilk bağımın tohumlarını attığını düşünüyorum. Ortaokul yıllarında ise Arapça hocamızın her dersin sonunda şiir seslendirmesi, şiire olan yakınlığımı, ilgimi daha da arttırmıştı. Defter sayfalarındaki ilk şiir karalamalarımın o döneme denk düştüğünü hatırlıyorum.

Peki, dergiler sizin için ne anlam ifade ediyor?

Edebiyatın nabzını tutan, güncel meselelere yer veren, özel dosya içerikleriyle de geniş bilgi yelpazesi olan dergilerle bir okur olarak aram iyiydi. İmkânlar dahilinde her dönem birkaç edebiyat dergisini takip etmeye çalıştım. Bir okur olarak sürekli takip ettiğiniz bir derginin yazar kadrosuyla bir tanış olma duygusu gelişir. Ancak bir yazar olarak ailesine dahil olduğunuz bir dergi, aynı çatı altında buluş-

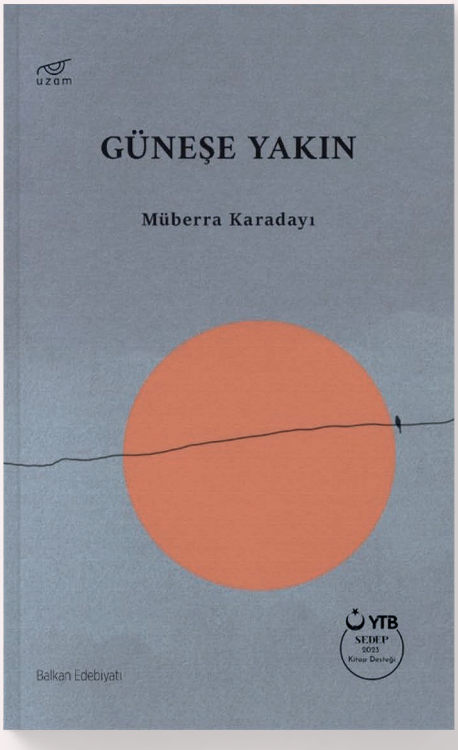

ma olanağı verirken, aidiyet ve güven duygusu hissettirir. Özellikle yazı yolculuğuna yeni adım atmış bir yazarın, bir şairin gelişim sürecine dergilerin büyük katkısı olduğunu, bir derginin edebiyat mutfağından geçmenin elzem olduğunu düşünüyorum.

Okuduğunuz öykü/şiirlerde sizin aradığınız nedir daha çok? Sizi tatmin eden hususlar nelerdir bir yazıda? Ve yazarken hangi ölçütleri esas aldınız/alıyorsunuz?

Kelimeler, sözcükler farklı bir dizilişle gelir bazen. Ancak yazarken öze dokunmaya, manadan uzaklaşmamaya çalışıyorum.

Peki, öykü/şiirlerinizi besleyen damar nedir?

Şiirimi besleyen damar, hayatın kendisi. Varoluş ile başlayan ve hakikatten uzaklaştıkça akışta kaybettiklerimiz, yitirdiklerimiz... Şairin "Hüzün ki en çok yakışandır bize" dediği... Sürekli eşlik eden zarif bir hüzünle söylenecekleri dile getirme gayreti, bir arayış, bir direnişin varlığı diyebilirim.

Yayımlanan ilk kitabınız nasıl bir yolculuğun sonunda meydana geldi?

Daha önce içimde başlamış olan yazı yolculuğum Balkanlar Çevrim İçi Yazı Atölyesi'ne dahil olmamla bir dönüm noktası yaşadı. Bu süreç yazdıklarımın biraz daha olgunlaşmasına, şekillenmesine ve yeni ürün vermesine katkı sağladı. Bunun beraberinde hocalarımızın cesaretlendirmesi ve önceden yazmış olduğum şiirlerin de eşlik ettiği bu yolculukta *Güneşe Yakın* geldi.

Yazmak için beklediğiniz bir an var mı, yoksa yazı ya da şiir düzenli ya da sıkı bir çalışma sonucu mu size gelir?

Kendimi dinlediğim, içe yönelebildiğim sessiz anları kol-

lamaya çalışırım. Farklı zamanlarda aldığım yazı notları olursa da yine bahsettiğim bu vakitlerde toparlamaya gayret gösteririm.

Farklı edebî türlere ne sıklıkla başvurursunuz? Diğer sanat dallarından motivasyonunuz var mıdır?

Bir metin, bir şiiri okuduktan sonra tesirini hissedebiliyorum. Diğer sanat dallarına başvurduğum zamanlar ise periyodik olarak farklılık gösterebiliyor. Sanat dalı olarak, fotoğraf sanatına ilgi duyduğumu söyleyebilirim. Bazen bir mekânın sesini dinlemenin, mimari bir yapının zarafetini okumanın, yalnızlığına ortak olmanın, bir çocuğun gülüşünü gerçekten hissetmenin fotoğraf aracılığıyla gerçekleşebildiğine inanıyorum. Doğanın mevsimler arası değişimine, o müthiş renklenmeye şahit olmanın, çiçeğin ve ağacın gözünden doğayı tefekkür ederken, tezahür edenin şiirini vizörden bakarak okumanın da beni motive ettiğini düşünüyorum.

İlk kitabını yayımlayan bir yazar ne hisseder? Siz ne hissettiniz, bu hissinizin edebî yolculuğunuzdaki yeri nerede olacak? Bu kitap bir tetikleyici ya da sonraki çalışmalarınız için aşılması gereken bir eşik mi olacak sizce?

İlk kitabını yayımlayan bir yazar, biraz heyecan, biraz mahcubiyet, çokça sorumluluk hisseder sanıyorum. Açıkçası benim duygularım bu duraklarda yoğunlaştı. Bu kitabın gelecek için nasıl bir belirleyici rol üstleneceği hakkında net bir söz söylemek güç. Ancak kalben inandığım bir şey var: Yazabilmeyi insanoğluna verilen bir lütuf olarak görüyorum, bunu okurla paylaşmak, okura sunmak ise bir nasip meselesi. “Her nasip vaktine esirdir” sözüyle yaklaşıyorum mevzuya. Gayret ve nasip diyorum sonrası için ben de...

Kitapta sizin için en özel metin hangisidir ve o metnin yeri neden özeldir?

Tek bir şiiri işaret etmek zor olsa da, bu sorunuza cevaben “Akşam” şiiri demek istiyorum. Akşam vakitlerinde ayrı bir hüzün hissederim... Akşam günün sonudur. Umutla, heyecanla başlayan her yeni günün bir akşamı olduğu gibi, her ömrün de bir akşamı olduğunu, o vaktin geleceğini her daim hatırda tutmamı sağladığı için...

Söyleşi için teşekkür ederiz.

Ben de çok teşekkür ediyorum.

ALTAY MISIRLI

Kavafis Laneti

Tam da dönmek ve kalmak arasında sıkıştığım bir zamanda Beyoğlu Sineması'nda Prizren belgeselini izledim. Anılarımla dolu sokakları gördüm, kaldırımları, mahallemi... Hava güneşliydi, aydınlıktı her taraf.

Kafamın içinde dolanan düşünceler caddenin gürültüsünü bastırıyordu. Bir tek tramvayın zilini duydum. Beraber yokuş aşağı inmeye başladık. Yürürken hem sağıma hem soluma bakınıyorum. Oysa bütün sokak araları ezberimde.

Birini hasır koltukları ve taburelerde çay içtiğimiz, ikinci çayın siparişini verirken sırt ağrısından dirseğimizi bacağımıza, çenemizi de avucumuza yasladığımız zamanlardan hatırlıyorum. Dudağımızda karton tadının olmadığı, ince belli bardaklardan dumanını üflerken renginin de gözümüzü doyurduğu çaylardan bir tek bu ara sokaklarda bulabiliyorduk. Diğerini et ve baharat karışımı bir kokuyla bizi karşılayan Hayri Usta'nın Yeri'nden biliyorum. Sokak arasındaki son mekân Hayri Usta'nındı. Usta, yediğim en lezzetli lahmacunları yapardı. Bakır tasta gelen köpüklü ve tuzlu ayran, lahmacunlar gelmeden midemizi görürdü.

En sevdiğim sokak arası beni sahaflar çarşısına götürendi. Yürürken kitaplara dokunmak, sayfalarını açmak, arkasını çevirip kitap özetini okumak kitapların parçasıymışım hissi verirdi. Kitapçılara nazaran sahaflarda kitapların yığılı hâlde duruyor oluşu müşteri hissini ortadan kaldırıyordu. Daha çok bir ziyaretçi gibiydim. Bu yüzdendir ki yüzüm aşina olduğunda sahafların çoğu çay içmeye davet eder oldu.

Galatasaray Lisesi yolun yarısıydı. Adımlarımın yavaşladığı bu dört yol ağzında sokak araları daha genişti. Lisenin karşısındaki Ara Kafe en uğrak mekânlarımdan biriydi. Tarif etmesi kolay olduğundan bir nevi buluşma noktası olmuştu benim için. Masanın servis edilişi, çalışanların üst başının ak paklığı, kahvenin yanında gelen küçücük kurabiyeler Ara Güler estetiğinden nasibini almıştı. Biraz ilerde Can Yayınları'nın bir şubesi, karşısında bütün ihtişamıyla Yapı Kredi Kültür Sanat binası duruyordu. Bunca eskinin arasında bu yeni bina boyutlar arası geçiş yapıyormuşum hissi verirdi bana.

Bir diğer ara pasajda hediyelik eşyalar, eski oyuncaklar ve yıllar önce basılmış olmasından değil de yorgunluğundan eski olduğunu bildiğiniz kitaplar satılırdı.

Ada İstiklal Cafe, kitapla kafenin buluştuğunu gördüğüm ilk mekândı. Kahve sipariş edip gelene kadar yeni kitaplara baktığım, özenle raftan çıkarıp bir iki paragraf okuduktan sonra aynı simetriyle tekrar yerine bıraktığım bu mekânda mutluluğum hiç eksik olmadı.

İstiklal Caddesi'ndeki son ara sokak beni hep Nevizade'ye götüren sokaktı. Ergenlikle yetişkinlik arası bir yerdi Nevizade: Sınırları vardı, o yüzden hep gençti.

Tramvayın zilini duydum yine, yokuş yukarı gidiyoruz bu sefer. Dönüş yolunda hızlandım, hava kararmaya başladı, Atlas Pasajı'na vardığımda yağmur yağıyordu. Kararan havadan daha karanlıktı içerisi. Yağmur hızlanmadan Halep Pasajı'na geçtim hızlıca. Burası da karanlıktı ama karşımda gördüğüm fotoğraf o kadar aydınlıktı ki her taraf aydınlandı birden. Prizren'in Taş Köprü'sü duruyordu afişte; altında da "İstanbul'un Şehirleri" yazıyordu. Masalarda duran kitapçıkta belgesel gösterimi olacağı notu vardı. Bu proje İstanbul'un Avrupa Kültür Başkenti olması sebebiyle hazırlanmıştı. Tam da dönmek ve kalmak arasında sıkıştığım bir zamanda Beyoğlu Sineması'nda Prizren belgeselini izledim. Anılarımla dolu sokakları gördüm, kaldırımları, mahallemi... Hava güneşliydi, aydınlıktı her taraf. Belgeselin sonunda o zamanlar daha önce hiç duymadığım, kime ait olduğunu bilmediğim bir şiir okunuyordu. Seslendiren "Yeni ülkeler bulamayacaksın, başka de

nizler bulamayacaksın, bu kent peşini bırakmayacak.” diyordu. Bana diyordu bunları lâkin ben duymak istemiyordum. Hazır değildim buna. Kalkıp gitmek istedim ancak lanetlenmiş gibiydim, kıpırdayamıyordum. İki kolumdan destek alıp ayaklandım ama ses susmuyordu. “Aynı sokaklarda dolaşacaksın, aynı mahallede yaşlanacaksın, aynı evlerde kır düşecek saçlarına.” diyordu. Ekrana sırtımı dönmüş çıkmaya çalışırken bir yandan “Neden?” diye sesleniyordum içimden. Çıkışa varmanın mutluğuyla kapıyı aralarken şu mısraları duydum. “Bu kenttir gidip gideceğin yer. Bir başkasını umma.” diyordu ses. Gerisini duyamadım. Lanet, içime işlemişti artık.

Günlerdir bu şehre tepeden bakıyorum. Taş Köprü dimdik ayakta duruyor, şehrin her yanına kök salmış. Yıkılsa bütün şehir çürüyecekmiş gibi sanki. Tanışmak istiyorum bu şehirle. Zırhımla dolaştığım bu sokaklarda birbirimizi görelim istiyorum. İnsanları tanımak, anlamak yolunda şehri ihmal ettiğimi fark ediyorum. Sokakları hiç dinlememiş, ağaçlara dokunmamış, nehre kulak vermemişim. Nerde değilsem orda olmak istemişim.

Akdere isminin hakkını veriyor, saçlarına kır düşmüş, adımları küçülmüş, yavaşlamış. İki yanındaki surlar sabırla bekliyor gürül gürül akmasını, çocukların çıplak, cılız kollarıyla nehrin taşlarını üst üste koyup kaynak oluşturmasını. Gülümsemelerini ellerindeki bir parça ekmekle domatese sığdırmalarını. Yaz sıcağında battaniyeye uzanan ıslak bedenlerini. Sudan buruşmuş ayak tabanlarıyla taşlara tek tek basarak yürümelerini... “Çocuklara söyle.” diyor “Ayakkabılarını giyseler de ben incinmem”.

Şar Dağlarına bakıyor kıskanarak, bu şehir kurulurken de yan yanaydılar, diğer şehirler kurulurken de. Lâkin dağlar görkemini hiç kaybetmemişti. Ne yeşili eksik olmuştu, ne kahverengisi. Acılar, savaşlar yaşanmıştı o dağlarda. Derdini, kederini eriyen karla beraber nehre akıtmıştı. O yüzdendi yorgunluğu Akdere’nin. Yorgun ve yalnızdı. Pazar günleri kıyısında koşuşan çocukları, börek kokularını, içindeki karpuz tadını, en çok da kahve kokusunu özlemişti. Paçalarını sıyırmış, içinden geçip pınarından su alanları ıslatırken ne eğlenirdi. Akşam el ayak çekilince Şar Dağı’yla beraber yaptığı aşk dedikodularına hasret kalmıştı. Dalgaları uykuya yatarken dinlediği masallara.

“Artık kimse bana hikâye anlatmıyor.” diyor. Dört duvar arasında okunuyor kitaplar, kapalı kutularda yeniyor yemekler. Tanıdığım herkes başka şehirde ve ben peşleri sıra gidiyorum. Bir şiir okuyorum onlara, duymuyorlar.

Altay Mısırlı

1981 yılında Kosova’nın Prizren şehrinde doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Prizren’de Türkçe olarak tamamladı. Lisan eğitimini Ege Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümünde tamamladı. Kosova’da yaşayan Türkiye Mezunlarının bilgi, tecrübe ve birikimlerinin topluma kazandırılması için kurulan Türkiye Mezunlar Derneği’nin (TÜMED) başkanlığını yaptı. Hâlihazırda psikolojik danışman olarak çalışmakta ve YTB’nin düzenlediği “Balkan Edebiyat ve Yazarlık Akademisi” kapsamında öykü ve deneme alanında eserler üretmektedir.

MEHMET YASİR CEBECİ

Kudüs Bizim Neyimiz Olur?

Kudüs bütün İbrahimî dinlerin ortak mekânı ve mirası... Yüzyıllar boyunca bu ortak mirasa saygıda kusur etmeyen bölgenin Müslüman yöneticileri, Kudüs'ün kapılarını her millete ve dine açık tutmuş, neticede Kudüs çok kültürlülüğü, karşılıklı hoşgörüyü, bir arada yaşayabilme tecrübesini tarihin sayfalarına aktarmıştı.

Kudüs'te yaşamıyorum elbet ve Kudüs'e hiç gitmedim ama zihnimde, yüreğimde her zaman bir Kudüs var. Kudüs'ün, o kutlu beldenin, izdüşümleri var. Kudüs'ü en güzel, en doğru kim anlatabilir? Oraya gitmemiş, görmemiş ben mi, yoksa Kudüs'ü özgürlük mücadelesinin tam orta yerine koymuş bir Filistinli mi? Tabii ki o topraklarda yaşayan, oralardan birisi.

Gazzeli Hammad ve Alaa, 24 yaşında. Kudüs'e gidememenin, orayı görememenin ızdırabını yaşıyorlar her Gazzeli gibi. Sanki uzansa dokunabilir gibi, ama Kudüs belli bir yaşın altındaki Filistinliler için girişi yasak bir bölge. Ayrıca beş yıl önce üniversite eğitimi için ayrıldığı ülkeleri Filistin'e de tekrar dönemiyorlar. Kendi ülkelerinde yabancılaştırılıyorlar. Kudüs'ü mütalaa ederken, Kudüs'e gidememenin, orayı görememenin ızdırabını yaşadıklarını gözlerinden hissedebiliyorsunuz. Kudüs'ü konuşmak için, bir araya geldik, bir vatan özlemini, özgürlüğü, barışı, huzuru ve dahasını hasbihal ettik. Hülasası, bir laf ettik, bin dertte ortak olduk. Sorduk. Peki ya dostlar bir Gazzeliye Kudüs neyi hatırlatır?

"Ağabey… Biz Gazze'deniz Kudüs'te yaşamıyoruz, ama

yüreğimizde her zaman bir Kudüs yaşıyor. Biz hiç Kudüs'ü görmedik. Mescid-i Aksa da bir vakit namaz kılmanın hayaliyle büyüdük. Bizim Kudüs'e girmemiz, şehadetimizdir. İsrail vatandaşı değilsen, giremezsin. İsrail kanununa göre biz Gazellilere, Müslümanlara 65 yaşına geldiğimizde Kudüs'ü görme izni var. Yahut vize başvurusunda bulunacaksınız, onlar isterse gidebilirsiniz. Ama biz "intifada" yürekleriyiz. Her an Kudüs'e girmenin hayalindeyiz, derdimiz Kudüs, aşkımız Kudüs, davamız Kudüs bizim. Bu sadece Filistin milletinin değil, ümmetin davasıdır. Öyle değil midir?"

Hakikatten öyle değil midir? Kuru bir toprak davası değil, insanlığın kurtuluşunun kapısıdır Kudüs. Elbette Kudüs'ün özgürlüğü ümmetin özgürlüğü demektir. Eğer ki ümmet kudreti ve insanlık bilinci varsa, Kudüs'ün kutsiyetinden bahsedilebilir. Ben susayım sen konuş ey Gazzeli! Kudüs'ün topraklarında yaşayan adanmış genç. Anlat, bana bir vatan, memleket kavramı olarak Kudüs sadece Filistinlileri mi temsil eder, bütün Müslümanları mı?

"Ağabey… Peygamber Efendimizi (sav) hatırlatır Kudüs, O'nun Kudüs'e gelişini ve Mirac'a yükselişini… Selahaddin Eyyubi'yi hatırlatır, Haçlı ordularından Kudüs'ü kurtarışını... Hz. Ömer'in Kudüs'ün anahtarını yine Haçlılardan alışını hatırlatır. Bütün bunlar Müslüman ülkeler en güçlüyken oldu. El-Kudüs bize ayrıca Osmanlı İmparatorluğu'nu ve Sultan Abdülhamid Han'ı anlatır, onun bütün teklifleri reddedip Kudüs'ü savunuşunu… Kudüs bize her daim ümmet olmayı hatırlatır."

Evet, Mescid-i Aksa kırmızı çizgimiz değil miydi? El-Aksa'ya neden uzak düştük? Şimdi ümmet olarak aynada yüzleşmemin zamanı. Söyler misiniz, Kudüs'ün İsrail'in işgaliyle birlikte, şehrin dokusunda değişiklikler oldu mu?

"Günden güne elimizden gidiyor Kudüs. Bizlerin Selahaddinî duruşlara ihtiyacımız var. siyonist işgalciler Süleyman'ın (as) tapınağı olduğunu iddia ediyorlar. Bu bahaneyle 1976 yılından beri Mescid-i Aksa'nın altında çukurlar açarak sadece kendilerinin inandığı bir yalan uğruna Kudüs'e zarar vermekteler. Yani Kudüs'ün yapısı tamamen değişti ve Mescid-i Aksa her an yıkılabilir, acı gerçek budur ve hepimiz bundan korkmaktayız. Kudüs'te bazı caddelerde sadece İsrailliler yürüyebilir, eğer bu caddelerde yürürsek bize hakaret ediyorlar ve hatta öldürüyorlar. İsrailliler bizim Filistin kültürümüzü ve geleneklerimizi çalıyorlar ve bütün bunların kendilerinin olduğunu iddia ediyorlar. Kudüs'ün Filistin şehri olmadığını iddia ediyorlar ve Filistinlilerin ev inşa etmesine izin vermiyorlar. Eğer Kudüs'te iki katlı bir evim olsa ve üçüncü bir kat çıkmak istesen, buna dahi engel oluyorlar. Bunlar Kudüs'te yaşamasına izin verilen, o toprakların asıl sahibiyken azınlık durumuna düşürülen, Müslümanların yaşadıkları. Ya biz, o topraklarda yaşayan ve 'ilk kıblemiz' Mescidi Aksa'dan uzak ve bu yıkımlara karşı uzaktan mücadele verenler yahut sapanıyla, yumruğuyla 'intifada'ya yürek verenler... Ancak biz sabırlı olacağız ve hiç bir zaman İsrail'in ülkemizi tamamıyla ele geçirmesine izin vermeyeceğiz."

Kudüs bütün İbrahimî dinlerin ortak mekânı ve mirası... Yüzyıllar boyunca bu ortak

mirasa saygıda kusur etmeyen bölgenin Müslüman yöneticileri, Kudüs'ün kapılarını her millete ve dine açık tutmuş, neticede Kudüs çok kültürlülüğü, karşılıklı hoşgörüyü, bir arada yaşayabilme tecrübesini tarihin sayfalarına aktarmıştı. Ta ki, siyonist bir rejim tarihî tecrübeyi ve birikmiş hafızayı yok sayma pahasına kendini, kendi ideolojisini bölgenin tek sahibi görene kadar. Demem o ki, Kudüs bir yerde vatansızlaştırılan, yersiz-yurtsuzlaştıran bir topluluğun acısının odağını oluştururken hem İslam mirasının hem Yahudi ve Hristiyan miraslarının yok sayılmasını ve kademeli olarak ortadan kaldırılmasını ifade etmekte. Hâl ve ahval böyle iken sizler Orta Doğu'daki siyasi gelişmeleri, Kudüs'ün geleceğini nasıl yorumlarsınız?

"Biz gereken mücadeleyi vermeye çalışıyoruz. Maalesef kendi içimizde bölünmeler var. Bizi bir bayrak altında toplayacak bir liderimiz yok, bu yüzden birlikte hareket edemiyoruz. Ayrıca, etrafımızdaki Müslüman coğrafyalarında benzer sıkıntılar mevcut, İslam coğrafyası kan ağlıyor. Hâl böyle olmasına rağmen -küffarı sevindiren durum- biz kendi içimizde birbirimizi yiyoruz. Gazze'de dökülen kanda, siyonistlerin suçu kadar mevcut Mısır Hükûmeti'nin de bir o kadar suçu vardır. Siyonistler küffardır, hak ve batıl mücadelesi bu sancıya dermandır. Ama hakkı savunuyoruz deyip, batıla ortak olanlar yüreğimizde derin yaradır. Şunu en kalbî duygularımla belirtmek isterim ki, Filistin'e yardım eden tek ülke Türkiye ve Türk Hükûmeti. Bu şekilde Türkiye bütün İslam devletlerinin gururunu korumaktadır. Bugün biz ülkemizi geride bırakarak Türkiye'ye okumaya gelmedik. Ülkemizde huzur hâkim olsun diye kendimizi yetiştirmek için geldik. Er ya da geç bir gün ülkemize döneceğiz ve orada vatanımız için mücadele vereceğiz. İnanıyoruz kazanan insanlık olacak."

Mazlum coğrafyalarında, hâl böyle iken gönüllerin kasvetle değil, her zaman umutla dolması bu inancın şahikası olacaktır. Hammad ve Alaa ile muhabbet çok iyi geldi. Gazze'de bu gün binlerce insan katledilirken, soykırım yaşanırken, Gazzeli bu iki gencin mücadelesini işiten şair Tâli sesimize nefes oldu:

Bir lisan ki kalbe der: Kalma böyle derbeder,

Son gecen sabah olur, akla intibah olur, gönle inşirah olur.

"İnşallah olur, hak yerini bulur. Kudüs bize lütfolunur. Umut bizim ruhumuzu dirilten en güzel ilaçtır. Bir gün bu

topraklarda adalet tecelli olacak. (Hammad yüreğindekileri dillendiriyor) İşte o gün geldiğinde çocukluğumda düşlerini kurduğum, ecdadımın yaşadığı, babamın doğduğu ve onun hasretiyle yaşadığı topraklarımız, Barbara şehrine gitmek olacak. Barbara şu an siyonist güçlerin elinde. Tıpkı Kudüs gibi, yanı başımızda, ama bizden koparılmış. Babam öyle bir anlatır ki; düşlerimde, yürüdüğüm her sokakta adım adım adım Barbara'yı geziyorum. Sanki bu dünyamdaki cennetim orası. Vatanım, merakım, idrakim, yaşamım, ahım. Hem Barbara Kudüs'e de yakın, oradan daha sık gider gelirim Kudüs'e. Bizlere öz vatanımızda gurbet yaşatanlar bilmeli ki, zorbalıkla hiçbir ideoloji, görüş, inanç, yaşam kabullenilmemiştir."

Peki, Hammad sende bir vatan özlemi, sizlerde bir Kudüs aşkı... Bilirim bu tahribatları yapanlar amaçlarına ulaştığını zannetse de aslında kendi dünyalarını virane hâle getirmektedir. Ya insanlık namına, biz kasvetli yüreklerimizin neden idrakinde değiliz? Bilmiyoruz. İdrak etmiyoruz. Kudüs bizim neyimiz olur?

Şaşkın şaşkın baktı yüzüme Alaa, "Bilmem ki neyiniz olur?" dedi, tebessüm etti. Söyleyecek sözüm yoktu ve sustum. Cevabı Yavuz Bülent Bakiler verdi:

Şaşırdım kaldım işte, bilmem ki n'emsin?
Bazen kız kardeşimsin, bazen öp öz annemsin
Sultanımsın susunca, konuşunca kölemsin
Eksilmeyen çilemsin
Orada ufuk çizgim, burada yanım yöremsin
Çaresizim çaremsin.
Şaşırdım kaldım işte, bilmem ki n'emsin?

M.Yasir Cebeci

Çankırı'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. 2008 yılında üniversite öğrenimi için Bosna Hersek'e gitti. Uluslararası Saraybosna Üniversitesinde psikoloji alanında lisansını akabinde klinik psikoloji alanında da yüksek lisansını tamamladı. Hâlihazırda Balkanlar'ın ve kadim Balkan geleneğinin bilinmesi ve anlaşılması amacıyla kurulan Fact Sarajevo'nın genel sekreterlik görevini yürütüyor ve ek olarak ergen ve aile danışmanı olarak çalışıyor.

MÜBERRA KARADAYI

Mevsimler Geçerken İçimizden

Gün gelir zaman uzatır dost elini, tutar elimizden. Sonrasında bir ayaklanma. Silkelenir ruhumuzdan o kara tortular. Yeni bir harç yaparız kendimize, güçlü kelimelerden, tesellisi bol cümlelerden, rengârenk resimlerden.

"Zamanı saçlarından yakalamak, yayından fırlayan oku tutmaktan güç. Zaman kimine göre ademin ta kendisi, kimine göre varlığın. Ya sen onu heykel yapacaksın, şiir yapacaksın, beste yapacaksın ya bir avuç toprağa kalbedecek zaman seni. Zaman bir kovan, zaman bir kumaş, zaman dost, zaman düşman. Zaman sensin. Zaman senin kozan." diyor Cemil Meriç *Jurnal*'de.

Zaman yara, zaman şifa; zaman isyan, zaman sabır. Zaman en iyi öğretici. Bir kozanın içinde çırpınıp durduğumuz, bir döngü hâlinde farklı boyutlardan geçtiğimiz bir süreç zaman. Yaşadığımız bu döngüler ömrün ta kendisi.

Artık hiç bir şey aynı değil
Günler öylesine geçiyor
Sabahlar buruk
Yağmurların kokusu değişti
Çiçeklerin rengi soluk
Rüzgâr daha sert esiyor
Mavi o mavi değil
Denizler suskun
Kuşlar eskisi gibi şen değil
Coşkuyla kanat çırpmıyor yüreğimin göğünde
Her sabah soğuk bir güneş
okşuyor saçlarımı...

Böyle hissederiz bazen, her geçen an damağımızda kekremsi bir tat bırakır. Saatler ahengini, ritmini yitirir. Günler solgun bir rengin aksini düşürür ellerimize. Mevsimlerin değişimine kayıtsız kalır gözlerimiz. Yaşadığımız mevsimin hangi mevsim olduğu hiç fark etmez. İçimiz hep güz… Şairin sorduğunu durmadan tekrar tekrar sorarız kendimize;

Hangi mevsimdeyiz böyle
Paletimdeki renkler kaskatı.
Oysa durmadan boyamalıyım
hiç durmadan
renklerini yitirmiş hayatı

Bütün renkler parklalığını kaybeder. Tek renge bürünür her şey. Kurşuni. Kül rengi. Yanmış, kor olmuş, bitmiş, ilk hâlinden eser kalmamış bir nesnenin son

hâlidir kül. Yüreğimizin göğüne dizilir kurşuni bulutlar. Ortalıkta tarifsiz bir kül kokusu… Renklerin kavgası başlamıştır çoktan. Çiçekler kokusunu yitirir, bahar ihtişamını. Sular eski haşmetiyle akmaz. Yeşil eski huzur tablosunu çizmez gözlerimize. Şarkılar hep hüzün makamındadır. Kalabalıklar koca bir boşluğa dönüşür. Sesler soğuk, sözler yarım, cümleler eksik kalır. Sevinçlerimiz, satır aralarındaki boşluklar kadar… Pencerelerde sis perdesi. Eller aralamaya mecalsiz. Aynalarla ya açılır aramız ya daha çok barışır. "Topla aynalardan eski gölgemi." desek de kim toplar, nasıl toparlanır eski gölgeler? Bir isyan uyanır içimizde, bir çağrı, bir haykırış, bir bekleyiş.

Gün gelir zaman uzatır dost elini, tutar elimizden. Sonrasında bir ayaklanma. Silkelenir ruhumuzdan o kara tortular. Yeni bir harç yaparız kendimize, güçlü kelimelerden, tesellisi bol cümlelerden, rengârenk resimlerden. Yüreğimizin duvarlarını o harçla sıvazlar, çevreleriz. Zırhlarız en savunmasız yanlarımızı. Bekleyişlerin eşiğini değiştiririz. "Gönlümü almak istiyor hayat, yeniden kırmak için." dediğini duyarız şairin. Buna izin vermeyişimizin ilk eylemidir bu, ilk karşı koyuşumuz.

Yeni bir mevsimin durağına doğru adımlar atmışızdır yavaştan. Çünkü biliriz ki hiç bir mevsim kalıcı değil ömrümüzde. Geldiğinde, oturur baş köşeye. Kendine has yaşar ve yaşatır iklimini içimizde.

Örülürken hayatın örgüsü, yeni bir mevsime hazırlanır yüreğimizin göğü. Bulutlar aralanır, güneş sıcacık yüzünü gösterir yeniden. O merhaba… Yaklaşan baharın kokusunu getirir. Yeniden kanat çırpar içimizdeki kuşlar. Su yürür dallarımıza. Göğerir yeniden hayata tutunduğumuz kuru dallar. Filizlenir taze umut tohumları. Sonra yeniden sorarız aynı soruyu kendimize: "Hangi mevsimdeyiz böyle?"

Müberra Karadayı

1981'de Yunanistan'ın İskeçe şehrinde doğdu. İlkokulu İskeçe'de okudu. Orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Hâlihazırda, Batı Trakya'da anaokulu öğretmeni olarak çalışıyor. Evli ve iki çocuk annesidir. İlk şiir kitabı Güneşe Yakın geçtiğimiz aylarda yayımlandı.

SEHER PAÇAMAN

Kırmızı Bayrak

En iyi sembol, bayraktır. Bayrak, sadece vatanı değil, atanı, tarihini, dilini, dinini, kimliğini, benliğini, en önemlisi de özgürlüğünü simgeler. İnsan, ait olduğu bayrağın altında yaşamıyorsa açık alanda tutsaktır.

Bir yere, bir şeye, bir kişiye ait olmak aynı zamanda özgür olmaktır. Ait olduklarınla toprağa kök, gökyüzüne dal salarsın.

Bir aileye aitsindir, sırtın yere gelmez.

Bir çevreye aitsindir, çoğunluk sana benzemez.

Bir ülkeye aitsindir, vatandır lakin ana vatan denilemez.

Bir bayrağa aitsindir, rengi içine sinmez.

Son tahlilde, bir toprağa ait olacaksındır ister istemez.

İnsan, ait olduğu şeylerin sembollerini aklında, kalbinde ve üzerinde taşır. Konuşmalar, hâl ve tavırlar, yaşam tarzı, giyim kuşam, olaylara bakış şekli ve tepkiler... Bunlar hep, ait olunanların insanın kişiliğinde ortaya çıkmasıdır.

En iyi sembol, bayraktır. Bayrak, sadece vatanı değil, atanı, tarihini, dilini, dinini, kimliğini, benliğini, en önemlisi de özgürlüğünü simgeler. İnsan, ait olduğu bayrağın altında yaşamıyorsa açık alanda tutsaktır.

Sokaklarda saatlerce yürüyüp etrafı seyredersin. İstediğin bankta oturur, istediğini yer içer, istediğin yere girip çıkarsın. Seni bunlardan alıkoyacak hiçbir kuvvet yoktur. Özgürlüğün tadını sonuna kadar çıkarmanın verdiği huzurla evine dönerken, başın yukarılarda gökyüzünün sonsuzluğuyla haşır neşir olursun. Yol boyunca, onlarca bayrak dalgalanır her bir yanda. Önce belediyenin ka-

pısında, sonra evlerin balkonlarında, derken yıllarca okuduğun okulun bahçesinde, en sonunda da karşı komşun kapısının üzerine iliştirivermiştir ülkesinin bayrağını, gururla. Bu görüntü, seni asla rahatsız etmese de içinin hüzünle dolmasına engel olamamışsındır. Bilirsin ki o mavi bayrak, üzerinde yaşadığın ülkenin sembolüdür. Sen, mavi bayraklı ülkenin vatandaşısındır. Altın kafesteki kuşu en iyi anladığın an, işte o andır.

Oysa kalbindeki bayrağın rengi kırmızıdır. Kırmızıdır, sana vatanı ve atanı çağrıştıran. Kırmızıdır, seni 18 Martlarda Kilitbahir'e koşturan.

Seher Paçaman

1992 yılında Gümülcine'de doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini de burada tamamladı. Lisans öğrenimini Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Beslenme ve Diyetik Bölümünde, yüksek lisansını ise Trakya Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beslenme Bilimleri alanında tamamlayan Paçaman, hâlihazırda uzman diyetisyen olarak çalışmaktadır.

AZİZE RAMADANİ

Yankı

Evrensel kültürümüz bizleri "öteki" olmaktan kurtardığı gibi birbirimize daha çok yakınlaştırdı. Kilometrelerce uzakta olan bir sevgiyi, acıyı veya herhangi başka bir duyguyu kısa sürede herkesle paylaşabilmenin, buradayken orada olabilmenin verdiği coşkuyu görebiliyorum.

Cümle kurma potansiyelimi kaybettiğim bir dönem daha kapıyı çalmış gibi. Edebiyat yapamadım. Edebiyat yapmanın, yapabilmenin yokluğunu yaşıyordum.

Ne anlatabilirdim ki ?

Neyi edebileştirebilirdim ?

Kendi yazdığıma ilkin kendim inanmalıydım aksi hâlde bin birinci hikâyem de anlamsız, okunmaz bir şey olup çıkardı. Durumların öyküsünü yazmayı denedim, edebiyat alay etti. Söz konusu durumlar bakmak ile görmek arasındaki ince çizgilerde kayboldular. Sonra modern toplumumuzu düşündüm. Modern toplumla ilgili anlatılacak sayısızca şey olduğuna kanaat getirdim, fakat başta kelime tercihlerim ile klasik edebiyatın baskısını hissetim üzerimde. Yine de modernizmimizi yadsıyamazdım.

Bizim biricik modernizmimiz.

Klasik ya da bilinen bir anlatımla bugünü ve bugünün olgularını anlatamazdım, anlamlandıramazdım. Bütün bunlar yeterince sorun değilmiş gibi bir de okunabilecek bir bilgi kapsülü oluşturma sorumluluğu oluşuyor içimde. Evet, ciddi bir şekilde tüm fazlalıklardan arındırılmış okunulabilecek bir metin sunmam gerekiyor ve burada yaprağın kıpırdayış anlarının hepsini teker teker betimleyen romanlara sırtımı dönüyorum. Aksi hâlde modernizmimizi betimlemem veya modernizmimize dair bir şeyler anlatmam mümkün değil. Ne de olsa zamanı anlamlandırma biçimlerimiz değişse de anlamlandırma eylemimiz ve çabamız değişmedi. Çağımızın zamanı ise her zamankinden daha hızlı, her zamankinden daha yetersizmiş.

Uygarlığın insanda yalnızca duyguların çeşitliliğini çoğalttığını söyler Dostoyevski. 21. yüzyıldaki modern (insan) hâlimiz de biraz uygun bu tanımlamaya. Eski hâllerimize göre her şeyden ziyade bir kültüre sadakat gösteriyor sanki modern insanımız. Evrensel kültürümüz bizleri "öteki" olmaktan kurtardığı gibi birbirimize daha çok yakınlaştırdı. Kilometrelerce uzakta olan bir sevgiyi, acıyı veya herhangi başka bir duyguyu kısa sürede herkesle paylaşabilmenin, buradayken orada olabilmenin verdiği coşkuyu görebiliyorum.

Popüler kültür dediğimiz şeye hep eleştiri çerçevesinden bakıyoruz. Ama farkında olmaksızın çoğu zaman bu kültürün bir parçasıyken çoğu zaman da bu kültürün devamlılığını sağlıyoruz. Bilinçli ya da bilinçsizce. Çünkü kültür değişimlerimiz geleneklerin yeniden icadıyla var olurlar veya devamlılıklarını sağlarlar. Evet, düşünce literatürümüzdeki "geleneğin icadı"[1] kavramına değinme gerekliliği kaçınılmaz. Çoğu şey gibi bu kavram da düşünsel, sanatsal veya edebî dünyamızla ilişkilendirilebilir. İleriye dönük düşünsel faaliyetlerimiz geçmişte baz aldığımız kaynaklar ve günümüz koşullarının sonucudur bir bakıma. Geleneklerin icadı da aslında dün ile yarın arasında bir bağ kurma biçimidir. Çünkü bizlerin çizgileri vardır. Bizim bu şaşalı hayatın içinde nerede durduğumuzu, ne söylediğimizi, neyi düşündüğümüzü gösteren çizgilerimiz ve tabii ki bizi yarınlara taşıyan çizgilerimiz... Modern insan da modern öncesi insan gibi bilinebilmeyi ve hatırlanabilmeyi amaçlar.

Yeniden başa dönüyorum. Ne anlatıp, neyi edebileştirebilirim?

Tabii ki var olmaya çalışan insanı. Varlığıyla yankılanan ve varlığını yankılayan insanı. En klasik ya da en modern hâliyle insanın değişmez biricik değişken unsurunu.

dipnotlar

[1] Eric J. Hobsbawn.

Azize Ramadani

2004'te Makedonya'nın Debre kentinde doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini tamamlayan Ramadani, Ankara Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde üniversite eğitimine devam etmektedir.

Bağlar-Telve Ortak Oturum:

"EDEBİYAT BİZE BURADA YARDIM EDEBİLİR Mİ?"

15 Ekim 2023, Kahramanmaraş

Edebiyat; tüm günlük uğraşlarımızın, koşturmacalarımızın arasında bizi durdurup zamanımıza hükmediyor, bize kendini dikte ediyor ve üstelik bu, dünyada insan hakları ihlalleri yaşanırken, kalplerimizdeki haritanın müstesna beldelerinden acı çığlıklar yükselirken oluyor. Biz de Genç Yazarlar Akademisi'ni gerçekleştirmek için gittiğimiz Kahramanmaraş'ta derin bir acının ve hüznün ayak izlerini takip ederken birdenbire durduk ve birbirimize "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" diye sorduk. Merak edenler için bu ortak oturum -o sorunun cevabı değildir belki ama- o sorunun cevabına doğru bir yolculuktur.

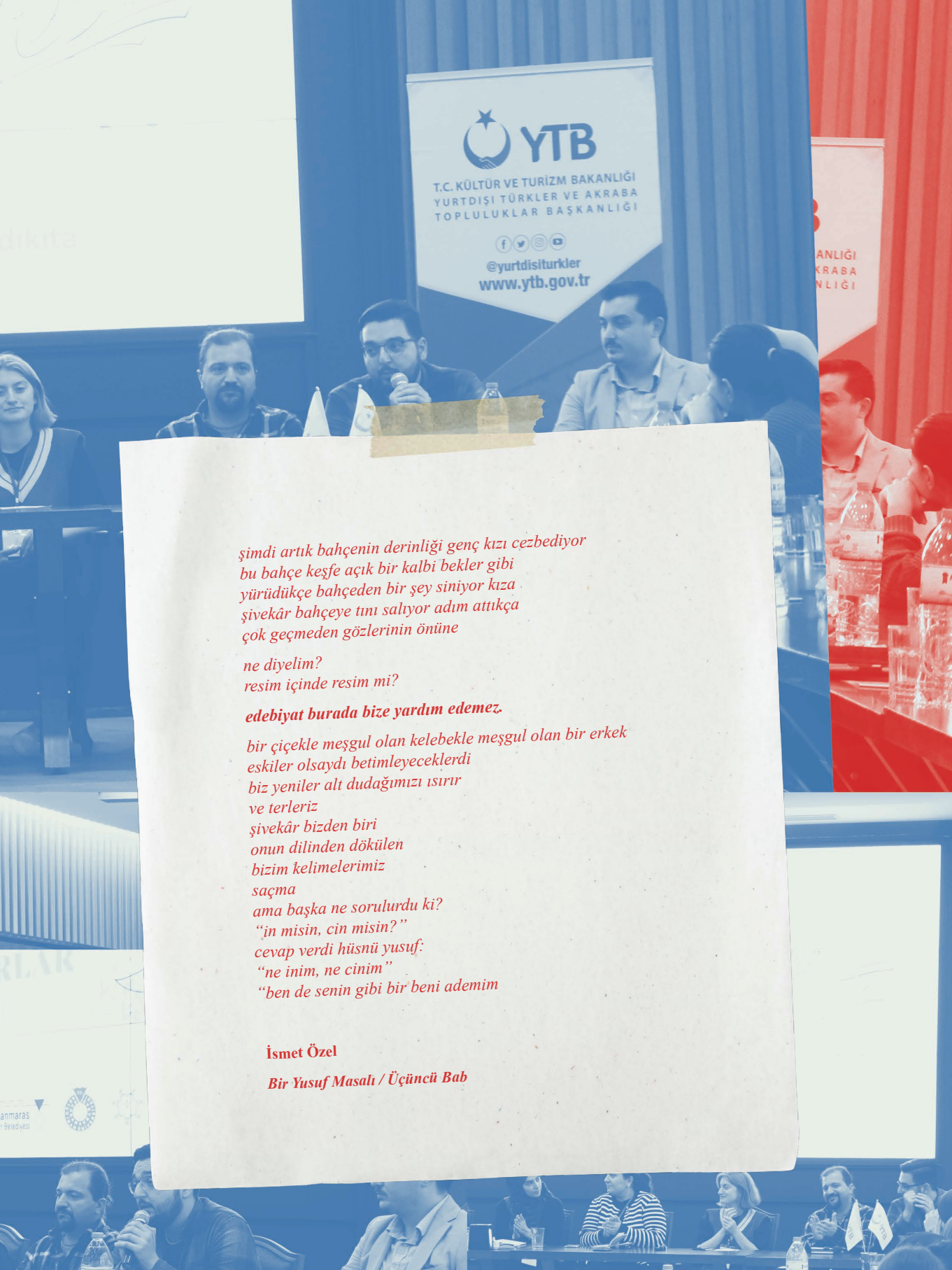

şimdi artık bahçenin derinliği genç kızı cezbediyor
bu bahçe keşfe açık bir kalbi bekler gibi
yürüdükçe bahçeden bir şey siniyor kıza
şivekâr bahçeye tını salıyor adım attıkça
çok geçmeden gözlerinin önüne

ne diyelim?
resim içinde resim mi?

edebiyat burada bize yardım edemez.

bir çiçekle meşgul olan kelebekle meşgul olan bir erkek
eskiler olsaydı betimleyeceklerdi
biz yeniler alt dudağımızı ısırır
ve terleriz
şivekâr bizden biri
onun dilinden dökülen
bizim kelimelerimiz
saçma
ama başka ne sorulurdu ki?
"in misin, cin misin?"
cevap verdi hüsnü yusuf:
"ne inim, ne cinim"
"ben de senin gibi bir beni ademim

İsmet Özel

Bir Yusuf Masalı / Üçüncü Bab

Yazma serüvenimiz
“bir kayıtsız kalamama”
hâli olarak nitelendirilebilir.

Mehmed Arif:

Şiir için Ertuğrul arkadaşımıza teşekkür ediyoruz. Oturum başlığımız, "Edebiyat bize burada yardımcı olabilir mi?". Bunun olumlu ya da olumsuz cevapları olabilir. Benim şahsi düşüncem edebiyat bize burada, tam da bu çağda yardımcı olabilir. Bir hafta boyunca Maraş'ta çok güzel dersler dinledik, burada hocalarımız edebiyatı bir arınma süreci ve bir tedavi yöntemi olarak kullanabileceğimizi ifade ettiler. Hakikaten de öyle. Hem yazar için hem de okur için edebiyat burada ortak bir mecrayı teşkil ediyor. Edebiyat bize kendimizle, insan olmakla, var oluşla, nereden gelip nereden gittiğimizle ve yolculuğumuza nasıl anlamlar kattığımızla ilgili cevaplar vermeye çalışıyor. "Bizler yazar olarak bu kadim soruların cevabını bulduk ve burada size aktarıyoruz." gibi bir söylem ve düşünce içerisinde elbette değiliz. Biz de sizinle aynı yolculukta aynı soruları soruyoruz ve bu sorulara cevaplar üretiyoruz. Kimi arkadaşımız bu soruların cevaplarını şiir olarak kimi deneme kimi öykü kimi de senaryo olarak vermeye çalışıyor. Bu sorular binlerce yıllık ve eğer bugüne kadar hepimiz net ve ortak bir cevap verebilseydik bu sorulara, edebiyat da sona ererdi.

Hepimiz hayata, dünyaya farklı bir açıdan bakıyoruz. Şahsen benim bu sorular küçük yaştan itibaren kafamı meşgul etmeye başlamıştı, bu soruların cevaplarını arama düşüncesi ise beni okumaya sevk etti. En nihayetinde "Benim de bu dünyaya söyleyecek ve bu çağa bırakılacak bir sözüm olmalı." düşüncesi ve hissiyatı oluştu. Böylece yolum şiirle kesişti. Bakınca ben edebiyata varan bu yolculuğumuzun amacının içteki yaralarımızı tedavi etmek maksatlı olduğunu görüyorum. Bir insanın ruhunun bu çağda yaralı olmamasının bir mümkünatı yok zaten, çünkü haz ve hız çağında yaşıyoruz. Enformasyon savaşlarının devam ettiği bir bağlamda eğer insani duygularla donatılmışsak olanlara kayıtsız kalamıyoruz. Dolayısıyla yazma serüvenimiz "bir kayıtsız kalamama" hâli olarak nitelendirilebilir. Hem kendi yaralarımızı tedavi etmek hem de bu şekilde okura da bir tedavi imkânı sunmak çabası olarak görüyorum ben edebiyatı. Velhasılıkelam evet, ben edebiyatı bir yaralarımızı onarma faaliyeti, süreci ve yolculuğu olarak değerlendiriyorum. Edebiyata ne kadar yönelirsek bu kadim soruların da cevabını bulmaya belki daha fazla yaklaşabiliriz. Bu cevapları bulmaya yaklaştığımızda da bu çağın sorunlarını aşmaya daha da yakın olabiliriz diye düşünüyorum. *Bağlar* da *Telve* de bu ortak sorulara ve sorunlara bir cevap mahiyetinde düşünsel ve entelektüel bir çaba olarak ortaya çıktı. İnşallah bu düşüncel zenginliği hep birlikte daha da ileriye taşımaya devam edeceğiz. Baki'nin dediği gibi "Avâzeyi bu âleme Dâvûd gibi sal, Bâkî kalan bu kubbede bir hoş sada imiş." Biz de bu dünya denen gök kubbede hoş bir sada bırakabilirsek ne mutlu bize.

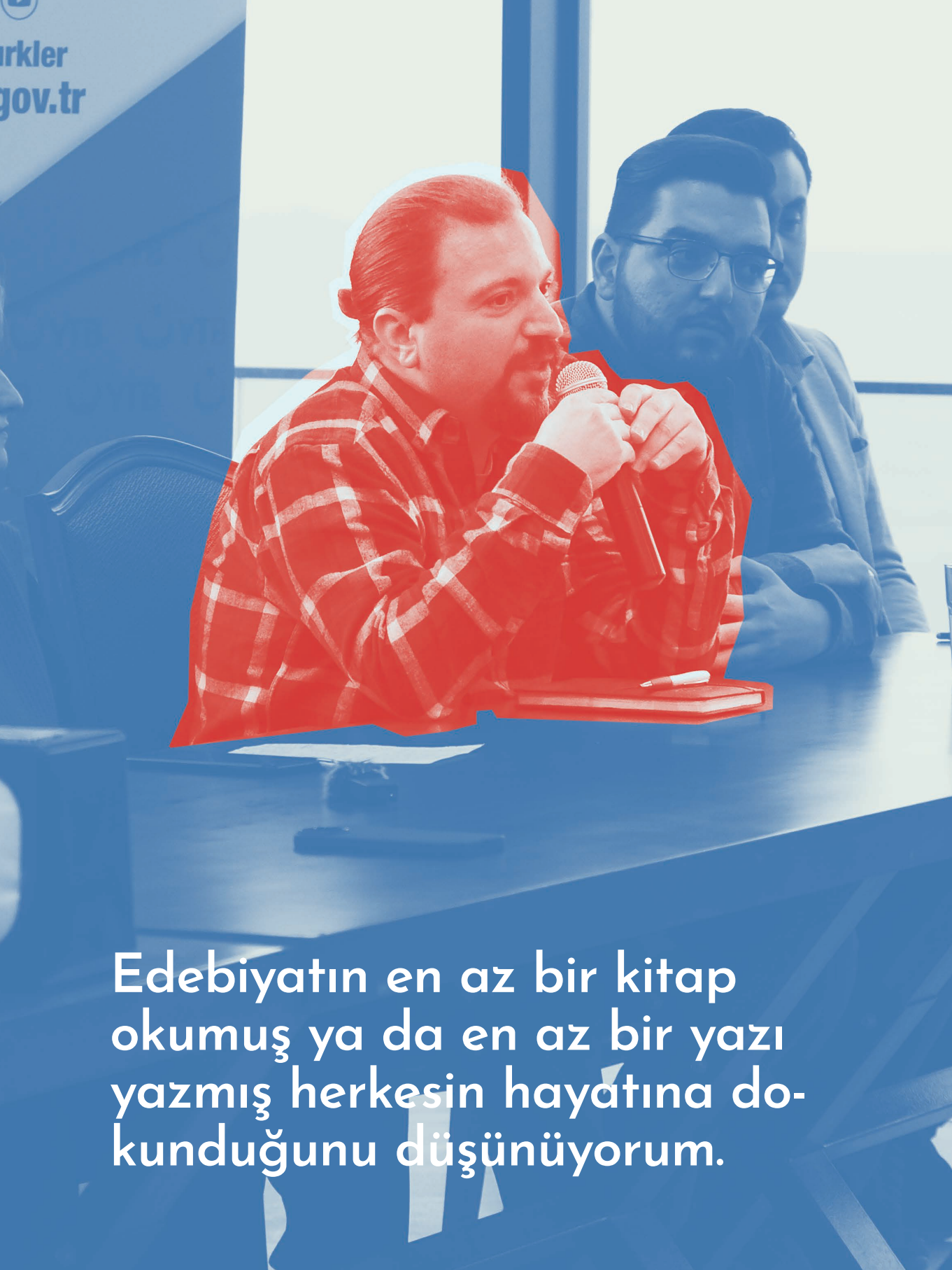

Edebiyatın en az bir kitap okumuş ya da en az bir yazı yazmış herkesin hayatına dokunduğunu düşünüyorum.

Altay Mısırlı:

Ben aslında bu oturuma hazırlanırken çok daha bilimsel bir yöntem izlemiştim ve soruya psikolojik ve sosyolojik bir yönden yaklaşmaya çalışmıştım. Yine bir iki cümle de olsa meseleyi psikolojik ve sosyolojik açıdan ele alacağım, ama sanırım genel olarak kişisel yolculuğumu içeren bir konuşma yapmam daha uygun olacaktır. Karmaşık bir kişisel edebiyat yolculuğum olduğunu düşünüyorum. Hem birçok farklı dilin bir arada konuşulduğu bir ülkede (Kosova'da) yaşıyorum hem de hayatım boyunca ülkemdeki pek çok farklı döneme şahitlik ettim. Ben kendi yolculuğum boyunca aslında topluma bir şeyler anlatmaktan ziyade kendi iç yolculuğumun farkına varmanın ve bu yolculuğu anlamanın gayretindeydim.

Bir yandan kendimi eksik hissediyordum, eğitimim dolayısıyla geldiğim Türkiye yaşadığım yerden çok uzaktı. Bu nedenle çok da edebiyatın içinde olma şansım yoktu. Teknolojinin bugünkü kadar gelişmediği bir dönemden bahsediyorum, günümüzde bu vesileyle kitaplara ulaşmak çok kolay; ama benim öğrencilik yıllarımda bu imkânların hiçbiri yoktu. Bilgiye ulaşabileceğim araçlar olarak sadece kitaplar vardı ve onlara da ulaşmak da o kadar kolay olmuyordu açıkçası.

Türkiye'ye ilk kez 18 yaşımda gelmiştim. Türkiye'yi çok merak ediyordum. Dolayısıyla benim edebiyata yönelmemi sağlayan duygu en başta meraktı diyebilirim. Türkiye'deki Türkçeyi, Türkiye'deki insanları ve Türk edebiyatını merak ediyordum. Bu merakımı gidermenin tek bir yolu vardı o da kitap okumaktı. Edebiyatın bu anlamda beni bir bütün hâline getirdiğini düşünüyorum. Edebiyat Türkiye'ye uyum sağlama noktasında bana çok kolaylık sağladı. Dolayısıyla edebiyatın en az bir kitap okumuş ya da en az bir yazı yazmış herkesin hayatına dokunduğunu düşünüyorum, istesek de istemesek de.

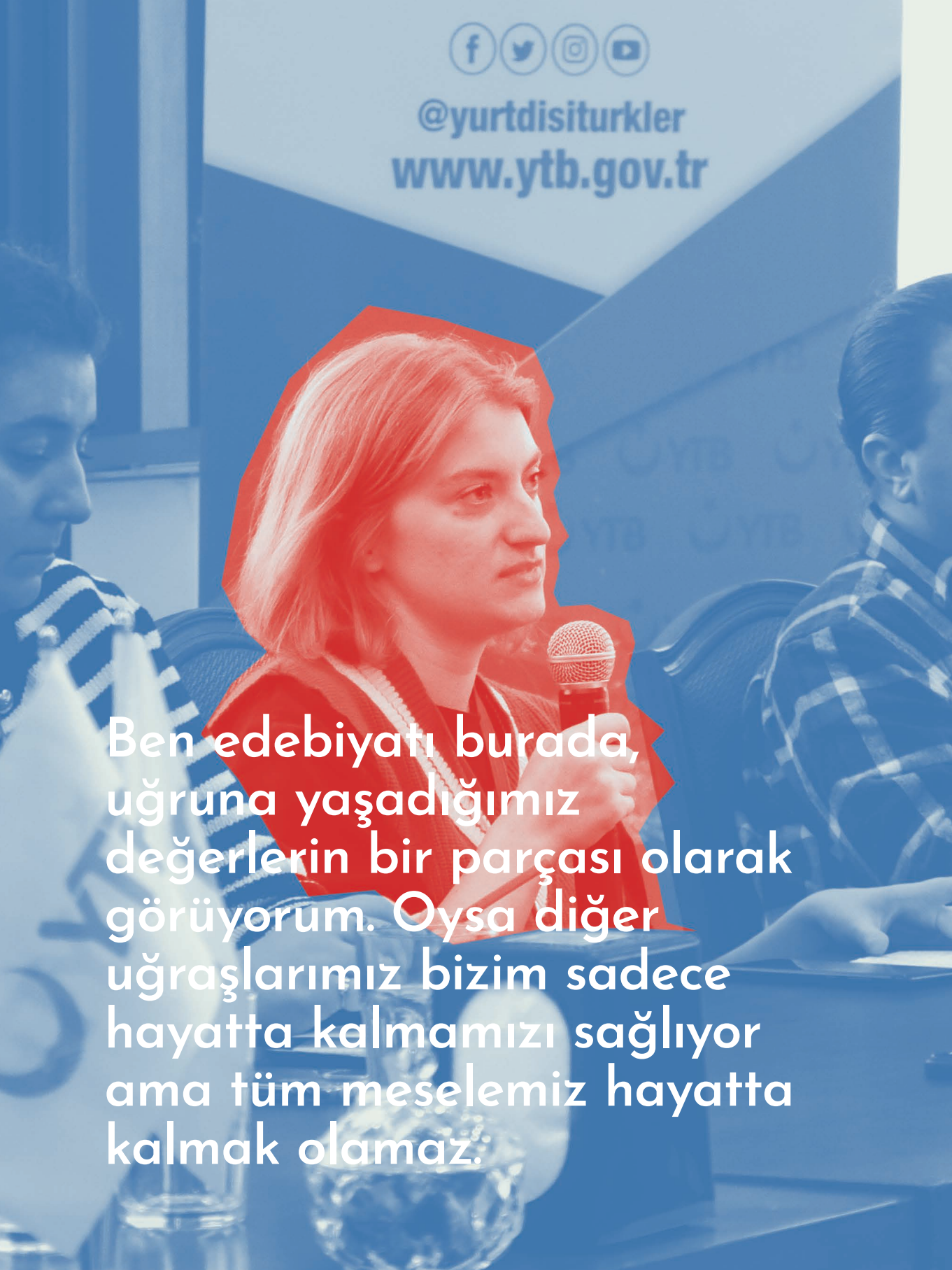

Ben edebiyatı burada, uğruna yaşadığımız değerlerin bir parçası olarak görüyorum. Oysa diğer uğraşlarımız bizim sadece hayatta kalmamızı sağlıyor ama tüm meselemiz hayatta kalmak olamaz.

Azize Ramadani:

Ben konuşmamda biraz "farkındalık" kavramı üzerinde durmak istiyorum. Özellikle günümüzde üstünde durulması gereken konunun farkındalık olduğunu düşünüyorum. Hangi konuda bir farkındalıktan bahsettiğimi soracak olursanız; hangi zamanda ve neyle beraber olduğumuzu düşünerek yaşamakla ilgili bir farkındalıktan bahsediyorum. Bunu kavramak da okuduklarımız, yazdıklarımız ve yaşayış biçimimizle alakalı bir durum. Biz edebiyatı aslında çok fazla duygusal çağrışımlarla bağdaştırıyoruz, fakat karşı tarafta bir materyalizm söz konusu değil artık, en azından bu çağda. Estetik olgularımızın, estetik algılarımızın tamamen değiştiği fazlasıyla pratikleşmiş bir çağın içinde bulunduğumuzu görüyoruz. Bunun farkına varmanın önemli olduğunu düşünüyorum. Aynı zamanda baktığımızda edebiyatın ortaya çıkış araçlarını sağlayan şartlar da tamamen bu çağa uygun bir şekilde ayarlanmaya çalışılıyor. Elimizde olan şeyler her ne kadar iyi ve değerli olsa da bunları duyuramadığımız sürece pek bir önemi yok günümüz şartlarında. Hepimizin bildiğini düşündüğüm *Ölü Ozanlar Derneği* filminde şu cümlelerin geçtiği bir bölüm var:

"Biz hoş olduğu için şiir okuyup yazmıyoruz. İnsanoğlunun bir ferdi olduğumuz için şiir okuyup yazıyoruz. Çünkü insan ırkının içinde coşkular vardır. Tıp, hukuk, ticaret, mühendislik yaşamak için gerekli asil birer meslektir çocuklar! Ama şiir, güzellik, aşk, sevgi biz bunlar için hayattayız. Hayatın anlamını arayan sorular, inançsızların sonsuz sırası, aptallarla dolu şehirler… Bunlar arasında yaşamanın anlamı nedir ki hayat, cevap ver bana cevap! İşte cevap: Siz buradasınız, hayat var ve hep olacak. Güçlülerin mizanseni devam ederken sen de birkaç dize katkı yapabilirsin. Sizin dizeniz ne olacak?"

Bu bölümden anladığımız kadarıyla filmin asıl amacı hayatta kalmak için gerekli uğraşlarımız ile uğruna yaşadığımız şeylerin ayrımını yapmak. Ben de edebiyatı burada uğruna yaşadığımız değerlerin bir parçası olarak görüyorum. Oysa diğer uğraşlarımız bizim sadece hayatta kalmamızı sağlıyor ama tüm meselemiz hayatta kalmak olamaz. Bazı değerler uğruna yaşayabilmek önemli bir mesele. Oturumumuzun konusu "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" sorusu bende ilk olarak idealizm ve realizm bağlamlarında çağrışımlar uyandırdı. Bu iki kavram her ne kadar birbirinin zıddı olsa bile özellikle bu post-modern çağda birbirini besliyor bence; realist düşüncelerimiz ne kadar yüksekse idealist düşüncelerimiz de o kadar yüksek olmalı. Bence ancak bu şekilde edebiyat denilen kavramı büyütebiliriz. Nihayetinde oturumun konusu olan "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" sorusuna ise net bir cevap veremeyeceğim, çünkü bunun çok bireysel cevaplarının olacağını düşünüyorum. Fakat bu soruyu cevaplarken aklımıza başka iki soru gelmeli: Edebiyat nedir ve biz onu ne için kullanıyoruz?

Biz "bura"yı eksik bir yer olarak gördüğümüz için, edebiyatı burada bize yardımcı olması için yaratıyor olabilir miyiz?

Ecem Tuba Hızarcı:

Azize arkadaşımızın sorduğu son sorulardan da yola çıkarak; “Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?” diye sorduğumuzda aslında bir yandan “Edebiyatın bir görevi mi var?” sorusu da ortaya çıkıyor. Örneğin edebî türlere baktığımızda gerçeklik dışı türler gerçek dünyanın dışında bir sığınak olabiliyor okur için. Bu tarz türlerin olması bile edebiyatın bazı okurlar için bir kaçış yolu olduğunu ve onların oldukları yerin yani “burada” dediğimiz yerin yetersiz olduğunu düşündüğümde bende de bir soru oluştu: “Burası neresi?” O yüzden soruya genel bir cevap vermek mümkün değil gibi ve daha çok bir bağlam meselesi gibi geliyor bana. Mesela hepimiz farklı ülkelerde, farklı dillerin konuşulduğu ve farklı kültürlerin yaşandığı yerlerde bulunuyoruz ve Türk kimliğimizle birlikte ikinci bir kimliğimiz ve bazen daha da fazla kimliklerimiz olabiliyor. Dolayısıyla bizim için aslında “burası” neresi? Sorudaki “burada” kelimesinin bizim için canlandırdığı anlam bile çok değiştiği için edebiyatın burada yeterli ya da yardımcı olup olmaması meselesi zihnimde başka bir karmaşaya sebebiyet veriyor. Ancak şu anda bulunduğumuz ortama baktığımızda edebiyat bizi bir araya getirdi. “Biz ‘bura’yı eksik bir yer olarak gördüğümüz için, edebiyatı burada bize yardımcı olması için yaratıyor olabilir miyiz?” diye bir soruyu ortaya atmak istiyorum ben de son olarak.

Aslında küçüklüğümüzden beri edebiyatın içindeyiz ve edebiyatla büyüdük. Bize masallar ve peygamber kıssaları anlatıldı. Tüm bunlar sayesinde doğru ve yanlış kavramımız oluştu.

Elif Neslihan Güney:

Ben, “Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?” sorusundaki “burada”yı dünya olarak düşündüm. “Hayatımızı sürdürdüğümüz yaşam alanlarımızda edebiyat yardımcı oluyor mu bize?” şeklinde de soruyu genişlettim zihnimde. Aslında küçüklüğümüzden beri edebiyatın içindeyiz ve edebiyatla büyüdük. Bize masallar anlatıldı, peygamber kıssaları vs. Ve tüm bunlar sayesinde doğru ve yanlış kavramlarımız oluştu. Küçüklüğümüzden beri bize anlatılan her anlatıda bir iyi bir kötü karakterle karşılaştık, bir duygu aktarımı gerçekleşti bu karakterler üzerinden ve modern tabirle empati yaparak doğru ve yanlışa dair ortak bir fikir oluştu zihnimizde. O yüzden en başından beri edebiyat bize “burada” yardımcı oluyor diye düşünüyorum. Bugün de bir öykü okuduğumuzda karakterle özdeşlik kurabiliriz, örneğin Knut Hamsun’ın *Açlık* öyküsü beni çok etkilemiştir. Yazar o metinde açlığı o kadar iyi bir şekilde anlatmış ki o kitabı okurken hayatımda gerçek manada hiç acıkmamış olduğumu düşündüm. İşte bu bir idrak noktası olarak belirdi benim zihnimde ve bu idrak noktasına ben edebiyat sayesinde erişebildim.

Ek olarak buradaki arkadaşlarımla burada buluşma ve bir arada olma sebebimiz edebiyat. Bu açıdan edebiyat bir birliğe ve beraberliğe sebep oluyor. Hepimiz farklı yerlerde yaşıyoruz, ancak ortak sorunlarımız mevcut. Biz bu farklı sorunları edebiyat aracılığıyla anlatmaya çalışıyoruz. O yüzden edebiyat bence hem bizim için hem de birlik ve beraberliğimiz için, sorunlarımızı ve duygularımızı dile getirebilmek için çok önemli ve evet, edebiyat bize burada yardımcı olabilir.

Yazdığımızın arkasında düşünsel olarak dursak dahi, o düşünceyi yaşantımızla insanlara yansıtmıyorsak bunun faydalı olacağını düşünmüyorum.

Yasemin Kelkit:

Ben "Edebiyat bize burada yardım edebilir mi?" sorusundaki "burada" ifadesini iki açıdan ele alabiliriz diye düşünüyorum. Birincisi Elif'in de bahsettiği gibi dünya olarak ele alabiliriz, ikinci olarak da Maraş… Şu an bulunduğumuz yer çok özel bir yer: Maraş'tayız ve hazin bir olayın ardından buradayız. Sanırım birçoğumuz buraya sadece yazarlık akademisi için gelmedi. Bir yandan buraya farklı bir şekilde faydalı olmak niyetiyle burada buluşmayı istedik. O yüzden edebiyatın burada da farklı bir faydasını görebiliyoruz.

Dünya meselesiyle başlayacak olursak ben insanın anatomisini şöyle tasvir ediyorum: Bizim normal damarlarımız var içinden kan akan ama o damarların yanında aynı zamanda söz damaları da var. Yani sadece akacak kan değil damarda durmayan, aynı zamanda akacak söz de damarda durmuyor. Biz iletişim kuran varlıklarız, öyleyse bir şeyleri ifade etmek zorundayız ve o söz de bir şekilde dışarıya akmak zorunda. Ama edebiyat burada bize her zaman yardımcı olabilir mi? Hayır, çünkü eyleme dönüşmeyen hiçbir şey bizim için tam manasıyla faydalı olmayacaktır. Sadece yazdıysak ve o yazdığımızın arkasında düşünsel olarak dursak dahi, bu düşünceyi yaşantımızla insanlara yansıtmıyorsak bunun faydalı olacağını düşünmüyorum. Bu, bana daha çok müsriflik gibi geliyor, belki de İsmet Özel'in "Edebiyat bize burada yardım edemez" dediğine gelmiş oluyoruz bu şekilde.

Azize'nin de söylediği gibi bu konuyu düşünürken ben de oluşan çağrışımlardan birisi de "ses" meselesiydi. Yani yazarken aslında aradığımız bir şey var. O da ses. Biz öncelikle ses vermeliyiz ki bir ses alabilelim. Bir boşluğa yazmıyorum hissinin oluşabilmesi için. Şu anda ben bunları konuşurken sizin hepiniz bana ayrı bir duygu geçiriyorsunuz. Söylediklerimin şu an size iletildiğinin farkındayım ve bu şekilde bir yere varma hissi çok güzel. Bu konuda edebiyat bize faydalı oluyor ve aksi hâlde her şey boşluğa gider ve yiter. Sanırım varlığımızı daha iyi kavramak için de bir yöntem edebiyat aynı zamanda. Sözlerimi bir şairin dizeleriyle bitirmek istiyorum. "Ölümdür yaşanan tek başına, aşk iki kişiliktir". Bence hayat iki kişiliktir. Yalnız kaldığımız zaman aslında ölürüz o yüzden buradaki topluluk bizim aslında hayatta olduğumuzu ve birlikte bir şeyler yapabildiğimizi gösteren bir kanıt. Bizim tercihimiz de edebiyat. O yüzden burada olmak çok güzel.

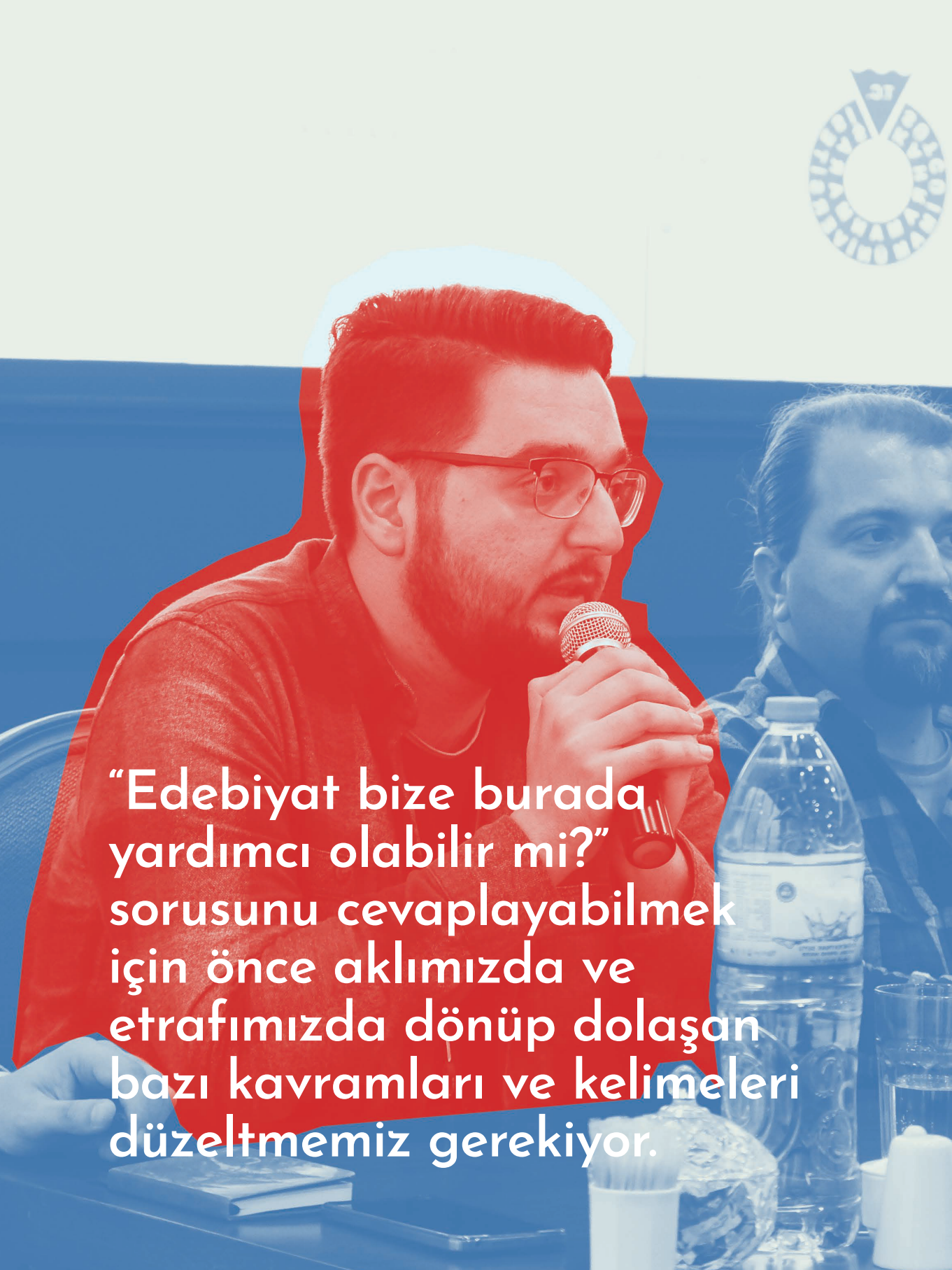

“Edebiyat bize burada yardımcı olabilir mi?” sorusunu cevaplayabilmek için önce aklımızda ve etrafımızda dönüp dolaşan bazı kavramları ve kelimeleri düzeltmemiz gerekiyor.

Ertuğrul Sabuncu:

Hazırlıksız olunca böyle oluyor. Sona bırakıyorsunuz kendinizi. Gördüğünüz gibi edebiyat bana yardımcı olamadı burada. Zaman kazanmaya çalıştım… (salonda gülüşmeler)

Edebiyat bize burada yardımcı olabilir mi? Arkadaşlarım soruyu farklı açılardan ele aldılar. Ben de bu sorudan birkaç soru çıkarabildim: Edebiyat nedir, biz kimiz, biz neredeyiz ve yardıma muhtaç mıyız? Ve bu medeti edebiyattan mı umuyoruz?

1800'lerin Almanya'sında olsaydık muhtemelen bu soruya cevap olarak "Edebiyat bize burada yardımcı olabilir." diyebilirdik. Johann Gottlieb Fichte *Alman Ulusuna Sesleniş* adlı eserinde Almanları Fransa'da güçlenen ulusalcı düşünceye karşı dalları uçsuz bucaksız bir ağaca benzetiyor. Bundan yaklaşık 130 yıl sonra dünyada büyük katliamlar görüyoruz. Dolayısıyla edebiyatın, son 200-300 yılı içerisinde, belki de en görmek istemediğimiz sonuçları oldu ama edebiyat aynı zamanda o toplumlara yardımcı da oldu. Kelimeler, metinler, kitaplar toplumları mutlu ettiği kadar kanlar da akıttı dünyada. Faiz piyasasını, petrol piyasasını, savaş piyasasını güçlendirdi ve toplumlar birbirlerinden üstün olduklarını iddia etmeye başladılar ve bu toplumların içindeki yazarlar ve fanatikler bunu edebî eserlerle destekledi. Şimdi aynı hataya düşmemek için biz elbette edebiyatı bir yardımcı araç olarak kullanabiliriz ancak bunu kendimiz için mi toplum için mi kullanmak istiyoruz bunu da iyi bilmemiz gerekiyor.

Konfüçyüs'ün aktardığı bir sahne var: Muhtemelen bir hükümdarın sözcüsü kendisine geliyor ve şöyle diyor: "Efendim önce ne yapmamız gerekiyor?" Hükümdarın cevabı ise şu şekilde oluyor: "Önce kavramları düzeltmeliyiz; önce kelimeler, önce kelimeler." Dolayısıyla "Edebiyat bize burada yardımcı olabilir mi?" sorusunu cevaplayabilmek için önce aklımızda ve etrafımızda dönüp dolaşan bazı ve kavramları ve kelimeleri düzeltmemiz gerekiyor. "Toplum içinde kendimizi, kendi duruşumuzu nerede görüyoruz?" sorusunu cevaplamamız gerekiyor. Tabii gördüğünüz gibi sorunun ucu açık kalıyor bende, yani soruyu cevaplamamak için elimden geleni yapıyorum. Daha fazla zaman kazamayacağımın da farkındayım, umarım sizi biraz olsun düşündürebilmişimdir söylemlerimle. Bizi dinlediğiniz için çok teşekkür ederim.

EMİNA ARIKAN

Kahramanım

Ne hayatlar değişiyor bir anda. Gezince gördüm, görünce anladım. Şu yabancıya ne çok şey öğrettin Maraş, en kara gecenin bile ardından güneşin doğduğunu gösterdin.

Bosna Hersek'ten düştüm yollara. Elimde bir demet sevgi, nelerle karşılaşacağımı bilmiyordum ki... Kahramanmaraş'a vardı yolum, uzattım usulca demetimi, sundum sevgilerimi. Maraş uzattı yorgun kollarını, kabul etti hem beni hem sevgilerimi. Sıkıca bastırdı beni göğsüne, ah o an hiç sona ermeseydi, kalsaydık bir süre öyle. Başımı kaldırıp baktığımda güzel çehresine, buruk tebessümünü gördüm. Aslında vardı haberim başına gelenlerden. Buna rağmen görene kadar kavrayamadım. Görünce sarsıldım. Kaldım bir başına kederimle ve onun yaveri gözyaşları ile.

Yine durup bir baktım Maraş'a. Bu sefer dimdik duruyordu karşımda. "Ayağa kalk, kedine gel" der gibi... Hemen değiştirdim bakışımı, hafif bir tebessüm oluştu suratımda. Sözlerimi özenle seçtim, acıyı anlamaktı tecessüsüm.

Ah sen Maraş, sen çok güçlüsün. Elde mi hayran kalmamak, yürürken sokaklarında... Baktığım her yerde bir kahraman, bir zafer, bir sevinç nidâsı, bazen de bir mâni...

Kaybolduğum sokaklarında tesadüfen Ulu Camii'nin önünde duruverdim, bir parçası olmak ister gibi tarihinin. Kapattım gözlerimi, tasavvur etmek istedim, misal bir asır önce burada yaşananları... Seyre koyuldum harabeden biraz hâllice olan camii avlusunu, yıkılmamış hâlini hayal ettim bu güzel yapının. Ta 1919'da yine bir cuma gününü tekrar yaşar gibi, Ulu Camii İmamı Rıdvan Hoca'nın "Türk bayrağı dalgalanmadıkça, burada namaz kılmak doğru değildir." dediğini duyar gibi, namaz bile kılmadan sokaklara akın eden milletimi görür gibi, onların arasına karışıp vatan uğruna cihat etmek ister gibi, başımı kaleden yana döndüğümde Sütçü İmam'ın attığı ilk kurşun kulaklarımda çınlıyormuş gibi... Evet böyle hayal ettim Maraş'ı. Yaşanan ve yaşanmış olabileceğini düşündüğüm her şeyi zihnimde bir bir tasvir etmeye gayet ettim.

İşte; milleti, vatanı, toprağı, imanı ve daha nice değerleri uğruna mücadele eden ve şehit olan kahramanlar bir zamanlar bu muhitte yaşamış, burada bulunmuşlardı. Bugün bu toprağa ayak basıyor olmak sanıldığı kadar basit bir şey değil, bilakis öylesine iftihar edilecek bir mevzu ki, anlatırken bile içim içime sığmıyor! Nitekim bu kahramanlar hiçbir zaman unutulmayacak, izleri silinmeyecek. Zira bu topraklar kolay elde edilmedi. Kahramanmaraş Kalesi'nde de yazdığı gibi: "Maraş bize mezar olmadan, düşmana gülzâr olamaz."

Türkiye'nin her şanlı zaferi gibi Kahramanmaraş'ın zaferi de

kolay kazanılmadı. Türlü ihanetlere ve zulümlere rağmen, Maraş yılmadı, direndi. 12 Şubat 1920'de Maraş, bu savaştan başı dimdik çıkıp hürriyetine kavuştu. 1973'te ise Maraş'a "Kahramanlık" ünvanı verilmiş, Maraş'ın kahraman olduğu resmiyete de geçmiştir. Geçmese de Maraş'ın kahramanlığından bir şey eksilecek değildi, o ayrı konu. Zira gurbetten bir yabancı dahi olsam, çevreme baktığımda bariz bir şekilde görüyorum ki Kahramanmaraş, kahramanlığını günümüzde de hakkıyla taşıyor ve yansıtıyor. Yaşanan zorlukların ardından boynunu büküp oturmuyor, gayretle çalışmaya devam ediyor. Üstelik bunu yaparken öyle güzel gülümsüyor ki, insanın içine huzur ve neşe getiriyor. Burada tanıştığım faziletli insanlardan biri, içimdeki hüznü hissetmiş olacak "Gülümse, bize ancak böyle destek olabilirsin." demişti. Ey Maraş'ın güzel insanı, ben senin kadar güçlü değilim ki, nasıl olur da içim kan ağlarken gülümserim? Ey vatanımın güzide parçası Maraş, ben senin acını benimserim de nasıl kahrolmam, nasıl yas tutmam? Biliyor musun, hayran gözlerle izliyorum seni. Nasıl da güçlüsün, oysa daha zar zor toparlanmaya çalışıyorken... Kuyumcu amca seni nasıl bulduğumu sorduğunda, duygu âlemimi tasvir edemedim hiçbir kelâmla, anlatamıyorum bari sen anla...

Ne hayatlar değişiyor bir anda. Gezince gördüm, görünce anladım. Şu yabancıya ne çok şey öğrettin Maraş, en kara gecenin bile ardından güneşin doğduğunu gösterdin. İnsanın başaramadığında değil, vazgeçtiğinde kaybettiğini öğrettin. İnancımı yitirmemeyi mazideki kahramanlarından, umudumu yitirmemeyi günümüzdeki kahramanlarından öğrendim. Düşünce kalkmayı, kalkınca tekrar düşene kadar savaşmayı, mücadele etmeyi öğrettin. Sen bana bunların hepsini öğrettin de, ne gariptir ki tek bir kelam bile etmedin kahramanım...

Emina Arıkan

2005 yılında Bosna Hersek'in Mostar şehrinde doğdu. Annesi Mostarlı, babası Gaziantepli Emina Arıkan ilköğrenimini, çocukluğunu da geçirdiği Kıbrıs'ta tamamladı. Sonrasında ailesiyle birlikte Bosna Hersek'e taşınan ve hâlihazırda üniversiteye hazırlanan genç yazar, lisans öğrenimini ise edebiyat alanında tamamlamayı hedefliyor.

MEHMET YASİR CEBECİ

Yaralı Şehrin Yılmazlık Hikâyeleri

Şehrin insanı elinden geleni yapmanın mücadelesini veriyor. Ceyhan Nehri toprağın ve nebatatın susuzluğunu giderirken, Mevlevîler, Âşık Paşalar, Sütçü İmamlar ve Yedi Güzel Adamlar gönüllerin kuraklığına rahmet oluyor.

Zaman yörüngesinin dışına çıkamaz. Ne geri kalır ne de ilerden gider. Kendine çizilen rotada akar gider… Su misali; akıp giden zamanda, insan da akışa eşlik eder. Akışın içinde insan bazen geride kalabilir. Durulur, yorulur, tökezler, koşar, çabalar… Mücadele eder, akar. Kimi zaman zihninde veya gönlünde dağ yaptığı yükler ağır gelir durulur. Er ya da geç bu durgunluk akışla birleşmesi gerekir. Akmayınca hayat yorar insanı. Su aktıkça, hayat verir. İnsan da aktıkça hayat bulur.

Akış, sekiz ay sonra tekrar Kahramanmaraş'a getirdi beni. Yaralı şehir. Bir zamandır, sonbahar ekinoksunun sabit kaldığı bölge. Bu döngü sebebinde güneş mi dünyaya yakın, dünya mı güneşe bilemem. Yaralanan şehrin sızısının kalbe yakınlığından kaynaklanan ekinoksun uzun geceleri… Etrafı süzekten geçiriyorum. Yıkılan binaların enkazları kalkmış, binaların safları seyrelmiş. Şehre nefes aldıran bu boşluklar, ruhumun nefesini kesiyor. Keşke ile başlayan onlarca cümle dökülüyor. Keşke seyrek seyrek sağlam yapılar olsaydı, keşke çocuklar yaşasaydı bu boşluklar yeşil park olsaydı, keşke, keşke… Bundan ders alalım diye düşünürken, karşıya yeni yapılan binanın elli beşinci katı takılıyor gözüme. İnsan diyorum gözü hep yükseklerde…

Her şeye rağmen, aylar sonra şehirde lambaların yandığını görmek mutlu ediyor. Ulu Camii yanında şifa çorbacıları, "Gel abi acılı çorba var, nefes açar." diye bağırırken, duygularım dalgalanıyor. Şifa dağıtan çorbacılar, ekmek parası

kazanan esnaf, hayat akmaya başladığını hissettiriyor ve umut veriyor. Diğer taraftan, çorbanın acısı da yürekteki acılara ortak oluyor. Ah be Maraş biberinin acısı, yoksa toprağın kaderindeki acıdan mı besleniyor? Neyse bu soruya dalmayım, bak hele bak mahallenin delikanlısı, yere sıfır şahiniyle piyasa yapıyor. Müzik son ayar açılmış, cıstak cıstak bağırıyor. Bu ritim beni yakalamasa da gencin hayatın akışına ritim tutması memnun ediyor. Bu bir yaşam belirtisi…

İnsanların bu gücü nereden aldığını merak ediyorum ve kendime bir ödev veriyorum: "Bu yaralı şehir de insanlar zor zamanların üstesinden gelirken nelerden güç alıyor?" Kahramanmaraş'ın güzel insanlarının dilinden ve gönlünden gelenleri, 6 Şubat'ın uzun gecesinin bıraktığı izleri aşarken neler yaptıklarının hikâyesini buraya bırakıyorum:

- *Her insan zorluklarla karşılaştığı zaman biraz bocalar, dert ne kadar büyükse isyan etmeye o kadar yakındır belki. İşte o çizgi çok incedir. Ya isyan edersiniz; ki o sizi daha çok aşağıya çeker ya da tutunmak için bir şey ararsınız. Şahsen her zaman ilk tutunduğum imanım olmuştur. Dua; Allah'a sığınmak olmuştur. Sonrasında ise aile. Çünkü insan bu dünyada Allah'tan sonra bir ailesine tam güvenebilir. Ve bilirsin ki kendin ettiğin duayı ailen de senin için eder. Aile ile derdi paylaşmak çözümün yarısıdır. Yük hafifler, çözülmese bile bilirsin seninle aynı duaya âmin diyen var. Ailemden onlarca kişi kaybettim. Yakın ailemden iki torunumla baş başa kaldık. Evlatlarımı kaybettim. Geride kalanlarla, onların arkasından hep birlikte dua ediyoruz.*

- *Her şeyden önce Allah'ın varlığından güç alıyorum. Örneğin bir çocuk düşüp dizini kanatsa, bir yerini*

çarpsa önce annesine koşar. "Öpeyim de geçsin" annelerin meşhur lafı... Ama böyle kıyametin yaşandığı bir an da annenin kucağına koşuyorsunuz, o kucakta saklanıyorsunuz, ama biliyorsunuz ki öyle bir durumda anne bile koruyamıyor. Anne de sığınacak kucak arıyor! Bir tek Allah koruyabiliyor. Sadece o korku anneyle hafifliyor. Annemle baş başa kaldık, birbirimize pansuman yapıyoruz.

- *Önceden luna parktaki hızlıca iniş çıkışları olan, adrenalin dolu trenleri çok severdim. Evlatlarım olduktan sonra ona binmek istemedim. Çünkü artık kendim için değil, onlar için yaşıyorum. Eşimi kaybettiğim gün bu sorumluluk daha da arttı. Bu yük ayağa kaldırdı. Benim eksiğimi tamamlayan eşimdi. Şimdi eksik kalanı benim tamamlamam gerekiyor. Biliyorum onun yerini dolduramam, fakat çocukların yüreğindeki boşluğu ne kadar doldursam kârdır. Çocuklarımın şu an bir başarısı, gülümsemesi, sarılması beni güçlü, mutlu ve umutlu yapıyor. Sorumluluğumu yerine getirdiğimi hissediyorum. Küçük yürümeyi yeni öğrendi, konuşmayı da söker yakında, ilk öğreneceği kelime "baba" olsun istiyorum…*

- *Annem kanser geçirdi. Üç ay ömrü kaldı dediler, uğraşmayın dediler. Tedavisi boyunca pes etmedi. Patik ördü, elişi yaptı, torunlara çörek yaptı. Deprem de evimiz yıkıldı, ağabeyimi ve ailesini kaybettik. Günlerce zor şartlar altında, enkazın başında acımızla hayatta kaldık. Devletimiz sahip çıktı çadırlara yerleştik. Annem çadırda mide kanaması geçirirken bile bana çamaşırı niye düzgün asmadım diye fırça çekti. Onun o hayattan kopmaması, ölmekten hiç korkmaması... Onun evladı olmak beni güçlü kılıyor, umutla bağlıyor hayata.*

- *"Nasılsın?" diye soruyorlar, ne diyeyim Hocam? Maraş gibiyim işte. Bir yanım yıkık, diğer yanım ayakta kalmaya zorluyor kendini. Sanki yılların birikmiş tüm yükü üstümde. Ayağa kalkmaya zorluyorum kendimi. Düşersem yıkılmaktan korkuyorum. Baksana Hocam çarşımız işte binlerce yıldır ayakta, ama zelzeleden sonra bir tarafı yaralı. Ayakta durmak zorunda olduğu için direniyor. Binlerce insanın ekmek teknesi Hocam. Yarada gurban olayım, almadı; canımızı, malımızı bağışladı. Ailemden, dostlarımdan çok kişi kaybettim. Telefonumdan üç yüzden fazla numara sildim, bende anlamıyorum nasıl dayanıyorum bu acıya! Birbirimizin acılarıyla avunarak ayaktayız işte. Herkes birilerini, bazıları her şeyini kaybetti. Kimin ne yanı eksik-*

se, diğerimiz onu tamamlama mücadelesinde…

- *Koşturmak dertlerimi unutturdu. Yıllar sonra memlekete tayinim çıktı. Emekliliğe on beş yıl var memlekette düzen kurayım, sevdiklerime yaklaşayım dedim ve geldim. Geldikten birkaç ay sonra "asrın felaketi" vurdu. Yakın ailemde kayıplarım yok, lakin komşularım, dostlarım, yol arkadaşlarımdan yüzlerce sevdiğimi kaybettim. Mahallemi, hatıralarımı kaybettim. Şehrimin içinde ama ona uzak hissediyorum. Sevdiklerimin yakın olayım derken, onlara uzaklaştım. Hem işimi yapıyorum hem de geride kalanların ihtiyaçları için koşturuyorum. Bu koşturmaca rahatlatıyor. Bu koşturmacanın bana öğrettiği bir şey daha var, yakın geçmişte Elazığ Depremi oldu, devletimiz ve milletimiz yardım ediyor bize gerek kalmaz diye düşündük gitmedik. Aslında gitmek gerekmiş, başımıza felaket gelince anladık. Orada acınızı paylaşmaya, yanınızda biz de varız diye gelen her insan o kadar kıymetliydi ki, işte o enerjiyle koşuyorum. Elimden gelen bu, en azından dertleri paylaşıyorum.*

- …

İmkânı da imtihanı da bol şehir… Yıkılan yerler, umut tohumlarıyla dirilmeye devam ediyor. Zaman bu dirilişin en kıymetlisi. Bilir şehrin toprakla dertlenen insanı; tohumu eker toprağa, elden geleni yapar ve beklemeye başlar. Bu bekleyiş Rahmani bir bekleyiştir. Zamanın gelince, nasibine düşen topraktan rızka düşer. Şehrin insanı elinden geleni yapmanın mücadelesini veriyor. Ceyhan Nehri toprağın ve nebatatın susuzluğunu giderirken, Mevleviler, Âşık Paşalar, Sütçü İmamlar ve Yedi Güzel Adamlar gönüllerin kuraklığına rahmet oluyor. Hülâsa, yerin altında ve üstünde kaynakları bereketli şehir Kahramanmaraş, yaralı şehir, yılmaz hikâyelerle ayağa kalkma mücadelesi veriyor.

Mehmet Yasir Cebeci

Çankırı'da dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini burada tamamladı. 2008 yılında üniversite öğrenimi için Bosna Hersek'e gitti. Uluslararası Saraybosna Üniversitesinde psikoloji alanında lisansını akabinde klinik psikoloji alanında da yüksek lisansını tamamladı. Hâlihazırda Balkanlar'ın ve kadim Balkan geleneğinin bilinmesi ve anlaşılması amacıyla kurulan Fact Sarajevo'nın genel sekreterlik görevini yürütüyor ve ek olarak ergen ve aile danışmanı olarak çalışıyor.

NADA DOSTİ

E_ _ _ _ _ _ k

Yıkılmış bir binanın önünde durdum. Molozların arasında bir ders kitabı buldum. İçinde tamamlanmamış bir ödev vardı. Çözülmemiş bir bulmaca. Doldurulmamış tek bir satır kalmıştı. Belki de kitabın sahibi son gecelerinde tüm aile bireylerinin elinde bu kitabı gezdirmişti.

Kutsal topraklara gidecektim! Niyet etmiştim çoktan. Vizeler alındı, valizler hazırlandı, biletler... alınmadı. Tam gidecektim, algoritmalarım değiştirildi. Valiz, içindekileri değiştirmeye karar vermiş. Bir de baktım ki uzun siyah elbiselerim yoktu. Seccadem de yoktu. Uyku gözlüklerim, terliklerim de yoktu. Onların yerine yazar kıyafetlerim ve malzemelerim vardı. Söyleşiler için ceketler, kitaplar, not defterleri, kalemler... Artık kararlarım üzerinde kontrolüm yok gibiydi. Aynı zamanda etrafımdaki eşyalar üzerindeki kontrolümü de kaybediyordum. Hiçbir şey artık bana itaat etmiyordu.

Senelerce biriktirdiğim kumbaram uçmaya başladı. O da kendisi karar alıp, bana hiç sormadan, rota değiştirmiş. Ben de ona eşlik etmeliydim. Kutsal topraklar yerine, yolculuğumuz tarhana cipsi diyarına doğru…

Her sokakta farklı bir koku, renk ve ses var. Ama en çok duyulan ses, dua için kıpırdanan dudaklardan geliyordu. “Ellerin dert görmesin” dedi parayı uzatınca. Karşılığında bir kase sade dondurma verdi. Tespihlerini çeke çeke “Bereket versin” dedi taksideki şoför, Kalehan’ın girişine bizi bıraktıktan sonra**.** Meyan şerbetinin bardaklara dökülen sesi çarşı sokaklarında dolaşıyor. Aroması uzaklara uçuyor; yabani orkidenin sahlep ve

taze kumla karıştırılmasıyla yapılıyor. Dünyanın harikalarından biri…

Yıkılmış bir binanın önünde durdum. Molozların arasında bir ders kitabı buldum. İçinde tamamlanmamış bir ödev vardı. Çözülmemiş bir bulmaca. Doldurulmamış tek bir satır kalmıştı. Belki de kitabın sahibi son gecelerinde tüm aile bireylerinin elinde bu kitabı gezdirmişti. Her biri bir satırı çözmeyi başarmıştı. Birini kendisi yapmıştı, sonuncusu boş kalmıştı. Kalemi çıkarıp düşündüm. Kelime "E" ile başlayıp "K" ile bitiyordu ve sekiz harften oluşuyordu. Sairler Tepesin'e bakıyordum, ilhamın oradan gelmesi umuduyla. *Eureka*! Görev başarıyla tamamlandı! Şimdi bu sayfayla ne yapmalıydım? Ona yeni bir yuva bulmam gerekiyordu. Katladım, cebime koydum ve eve götürmeye karar verdim. Daha sonra bunu bir yazıya dönüştürürecektim. Yazı kitap hâline gelecekti. Kitap basılacak ve yine bu topraklara dönecekti. Kendi misyonunu gerçekleştirmek için.

Nada Dosti

Arnavutluk'un Durrës şehrinde dünyaya geldi. Tiran Üniversitesinin Filoloji Fakültesi Yabancı Diller Bölümünde lisans eğitimini bitirdi. Yüksek lisans eğitimi aynı üniversitenin, İngilizce öğretmenliği bölümünde tamamladı. Hâlihazırda ASBÜ Sosyal Bilimler Fakültesinde doktora eğitimine devam etmektedir. Arnavutça dilinde yayın yapan *Heshtje* edebiyat ve kültür dergisinin editörlüğünü yapmaktadır. 2023 yılın Haziran ayında Logos A Yayınevi'nde *Gezi ve Hikâyeler* kitabı yayınladı. Serbest gazeteciliği yanı sıra araştırmacı ve köşe yazarı olarak çalışan yazarın *Gri Otobüs* adlı Türkçe ilk öykü kitabı ise geçtiğimiz aylarda yayımlandı.

ÖZLEM KURT

Bir Yazar Olarak Beni Besleyen, Hayatı Okuma Gayretimdir

SÖYLEŞİ:

HÜSEYİN MEHMET

Okumak, okumak, okumak... Okumak dediğimde sadece yazılı olan metinlerin okunmasını kastetmiyorum. Bulunduğum coğrafyayı, tarihi, etkileşimde bulunduğum ve beni çevreleyen her şeyi okumak. Kısacası bir yazar olarak beni besleyen damar, hayatı okuma gayretimdir.

Kuzey Makedonyalı genç yazar Özlem Kurt ile geçtiğimiz Eylül ayında YTB himayesinde yayımlanan ilk kitabı Menzile Koşan Süvariler'i ve edebî yolculuğunu konuştuk.

Yazıya dair ilk bağı nasıl kurmuştunuz ya da yazma serüveninizi tetikleyen ne olmuştu? Başta yazıya dönük teşvik görmüş müydünüz?

Eğitimci bir aileden geliyorum. Bu durum büyük bir teşvik ve etken. Bilindiği üzere, taşmak için dolmak gerekir. Yazıya dair kurduğum bağ, beni yazmaya iten ve taşan damlalarla örülmeye başlandı. Acele etmemek lazım. Önceki söyleşilerimde dile getirdiğim bir örnekten hareket edeceğim. Paul Valery'nin şiir için belirttiği "İlk dize Tanrı vergisidir, ondan sonrası şairin çabasına kalır." deyişini genelleyerek hikâye için de söyleyebiliriz. Kaos ve maruz kalınan hadiseler yazmaya yönelten etkenler arasında yer alabilir. Yazar zaten hassas bir ruha sahip olan kişidir. Bu nedenle bunun birçok farklı değişkenleri olabilir. Her öykücüde farklı şekillerde etkilenme meydana gelebilir. Beni etkileyen "Yaratan Rabb'inin adıyla oku." emri… "Oku! Kalemle (yazmayı) öğreten, (böylece) insana bilmediğini bildiren Rabb'in sonsuz kerem sahibidir." Okumak, okumak… Çok okursanız belli bir süre sonra yazma eylemi kendiliğinden ortaya çıkmaya, kişiyi dürtmeye başlayabiliyor. Okumak, farklı hayalleri kurgulamak için elverişli bir araç. Yazmaya başlayınca kişi şartlarını kendisi

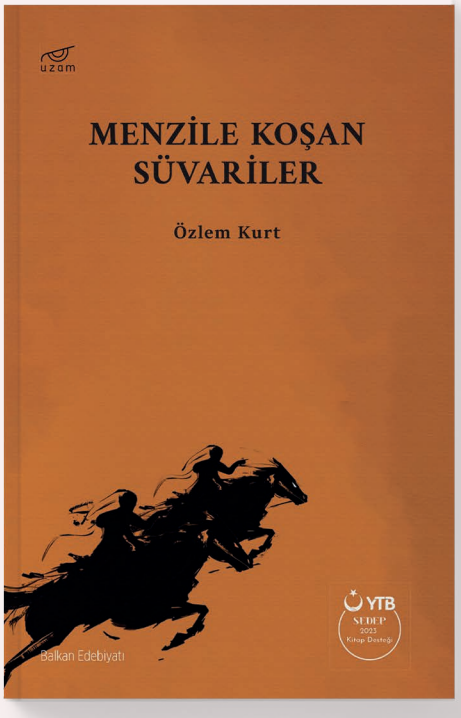

oluşturmaya başlıyor. Yazmak, bazen kişinin kendisiyle yaptığı en büyük söyleşi olabiliyor. Bazen de *katharsis*…

Dergiler sizin için ne anlam ifade ediyor?

Dergilerin edebiyatçıyı, entelektüel beyinleri canlı tuttuğu kanaatindeyim. Dergilerin yazarların kendilerini göstermeleri, diğer yazarlarla irtibat kurmaları ve günceli yakalamaları adına önemli faydaları mevcut. Edebiyat sanatında yazarların dergilerde yazma geleneği maziye dayanıyor. Dergilerin elzem bir görev ifa ettiğini, yazarlara kendilerini kamuya takdim etme noktasında faydaları olduğunu düşünüyorum. Bu hususta denge her zaman önemli gibi duruyor. Bununla beraber diğer uç nokta olan edebî inziva babında, yazar kulesinden seslenen insan da olmamalıdır.

Okuduğunuz öykü/şiirlerde sizin aradığınız nedir daha çok? Sizi tatmin eden hususlar nelerdir bir yazıda ve yazarken hangi ölçütleri esas aldınız/alıyorsunuz?

Okuduğum öykü, roman ve şiirlerde ya da kısaca edebî eserlerde genellikle yeni bir söylem, yeni bir anlatım biçimi kullanılmış mı diye bakarım. Dikkatimi yeni yöntemler çeker. Ve tabii ki konunun önemi, anlatımı, dilin kullanımı, ironik, sarkastik, fantastik ögelerin mevcudiyeti, modern ve post-modern anlatım tekniklerinin kullanıldığı metinler daha cezbedici eserler olarak dikkatimi çekiyor. Ayrıca kendi eserlerimi de inşa ederken mümkün mertebe bu ölçülerde yazmaya çalışıyorum. Benim için yazmak sürprizlerle ilerleyen bir yolculuk olarak gerçekleşmektedir.

Peki, öykü/şiirlerinizi besleyen damar nedir?

Bunun başında okuduklarım geliyor. Okumak, okumak, okumak... Okumak dediğimde sadece yazılı olan metinlerin okunmasını kastetmiyorum. Bulunduğum coğrafyayı, tarihi, etkileşimde bulunduğum ve beni çevreleyen her şeyi okumak. Kısacası bir yazar olarak beni besleyen damar, hayatı okuma gayretimdir.

Yayımlanan ilk kitabınız nasıl bir yolculuğun sonunda meydana geldi?

Öncesinde meşrep, ailemden gelen bir okuma ve yazma meş-

guliyeti ile çevrelenen bir çocukluk evresi mevcut. Akabinde lise, üniversite, yüksek lisans, doktora ve akademik süreçlerin tamamında yapılan okumaların sonunda ortaya çıkan edebî bir eser. Şahsi yolculuğumu kabaca böyle özetleyebilirim. Bir eserin vuku bulması için öncelikle temelinin hazır olması gerekiyor. Yayımlanan ilk kitabım bir birikimin sonucu olarak meydana çıktı. Yazabilmek için önce okumak gerekir. Okumayla birlikte gelen birikimin bir sonucu olarak da bugün *Menzile Koşan Süvariler* üzerine konuşabiliyoruz.

Yazmak için beklediğiniz bir an var mı, yoksa düzenli ya da sıkı çalışma sonucu mu yazı size gelir?

Yazmak, yazarak öğrenmek aslında büyüleyici bir seyahattir. Tabii ki "an"lar oluyor. Bazı kıvılcımlar, ilham perisinin geldiği saatler var. Lâkin meslek olarak akademik bir meşguliyet içerisinde olduğumdan ötürü sürekli bir yazı/metin üretme gayretindeyim. Bu hem motive edici hem de benim edebî türlerle metinler arası bağlantı kurmama imkân sağlıyor. Ayrıca düzenli olarak okuma ve yazma pratikleri de yapmaya özen gösteriyorum. Atalarımız "İşleyen demir ışıldar." demiş. Bu hayatın bütün alanları için geçerli. Çalışmadan bir sonuca varmak da imkânsızdır.

Farklı edebî türlere ne sıklıkla başvurursunuz? Diğer sanat dallarından size motivasyon sağlayanlar var mıdır?

Edebiyat sanatı gibi müzik ve görsel sanatlar da her zaman ilgimi çekmiştir. Öykü ve roman olgunluk sonrası bende daha belirleyici bir rol oynadı. Birçok farklı sanat dalının aslında yer yer öykülerimi meydana getirmeme yardımcı olan nüvenin oluşmasında büyük rol oynadığını rahatlıkla ifade edebilirim. Örneğin, öykülerim için şiirsel metinler her zaman besleyici oluyor. Edebiyatı diğer sanat dallarından bağımsız bir şekilde düşünmek benim için imkânsız gibi. Yukarıda da bahsettiğim gibi beslendiğim temel etmen beni çevreleyen her şeydir. Bu yüzden öykülerimde hem diğer edebî türlerin hem de diğer sanat dallarının izlerine rastlayabilirsiniz.

İlk kitabını yayımlayan bir yazar ne hisseder? Siz ne hissettiniz, bu hissinizin edebî yolculuğunuzdaki yeri nerede olacak? Bu kitap bir tetikleyici ya da sonraki çalışmalarınız için aşılması gereken bir eşik mi olacak sizce?

"Aynı nehirde iki defa yıkanılmaz." Yazılmış olan bir eserin yayımlanması, okurla buluşması sevindirici hâliyle… Büyük bir mutluluk. Bunun, benim bundan sonraki edebî yolculuğumda aşılması gereken önemli bir eşik ve itici bir güç oluşturacağı kanaatindeyim. Yazmak, yeniden yaşamak gibi olanı yeniden yorumlamak, gündeme getirmek ve derinlemesine hissetme imkânını sunuyor. Okuyuculardan gelen beğeniler ve paylaşımlar vasıtasıyla ciddi bir teveccüh gördüm. Beni mutlu etti. Bu vesileyle hem okurlarıma hem yayınevine hem de destek olan YTB'ye teşekkür ederim.

Kitapta sizin için en özel metin hangisidir ve o metnin yeri neden özeldir?

Kitapta genel bir sıralama yapmak tabii ki zor. Kendi hikâyelerimi yorumlamam veya ön plana çıkarmam pek etik olmaz diye düşünüyorum. Çünkü hepsinde bir emek var, ilk öyküden son öyküye kadar büyük bir uğraş ve sancının izleri görülebilir ama yer yer okuduğum zaman beni daha çok cezbeden öykülerim de oluyor. Mesela kitabımdaki ilk öykü (Büyük Bozgun) beni her zaman duygulandırmıştır.

Sorularımızı yanıtladığınız için teşekkür ederim.

Ben teşekkür ederim. İyi çalışmalar dilerim. Saygılarımı sunarım.

BEHİYA ARIKAN

TEVAKKU

Katiyyet bâki yürekte, tevekkül ruhu sarar,
Bir acılı mazi dokusunda, tereddüt kalbe zarar.
Bir destan ki kader kitabında kan ve yaldızla yazar,
Tevekkül tezhip olur o sayfaları sarar.

Sevene uzak, bilene yakın bir yer var,
Orada toprak bile tevekkül kokar.
Siz ki semalarda umudu arayanlar,
Semalara ulaşan dua ve zikirden başka ne var?

Bilinmezliğin dikenli ormanında sabır çiçek açar.
Bilen bilir ki sabrın çiçeği cennet kokar.
Biz ki cennete değil Sahibi'ne varmaya çalışanlar,
Hatırla, o diken dolu yolda nice imtihanlar var.

Acılı seneler, sayısız gözyaşları, bir nehir olur akar,
Her bekleyişin sonu mutlaka kalbin devasına çıkar.
Gün doğar gün batar, nihayet açılır o beklenen kapılar,
Ve Gazzeli çocuk, Aksa'sında namaz kılar.

Behiya Arıkan

21 yaşında, yarı Boşnak yarı Türk'tür. Çocukluğunu Kıbrıs'ta geçirmiş ardından Bosna Hersek'e geri dönmüştür. Hâlihazırda Mostar'da İngiliz dili ve edebiyatı okuyan Behiya Arıkan, aynı zamanda Arapça ve İspanyolca öğreniyor ve tercüman olmayı hedefliyor. Uzun süredir de şiirle ilgileniyor.

MÜBERRA KARADAYI

ÖZGÜRLÜK KISRAKLARI

Gözlerinde denizin maviliğini
Göğün enginliğini
Bulutların özgürlüğünü
Saklayan çocuk

Her gece masal kuşları konarken pencerene
Yıldızlar ninniler söylüyordu
Melekler tutuyordu ellerinden
Dikenli teller kanatsa da avuçlarını
Büyüyordun
Umutlar boy veriyordu seninle
Dua dua kâinat şahit oluyordu büyüdüğüne

Sen güldüğünde ay türküler söylüyordu
Ağladığında güneş
Hüzünlü vedalar ediyordu dağların ardında
Bu karanlığı
Bu soğuğu
Bu sessizliği
Kimseler bilmiyordu

Büyüdükçe
Dünyanın küçüldüğünü
Çiçeklerin kanadığını
Ağaçların ağladığını
Ak güvercinlerin ala boyandığını
Silahların oyuncak olmadığını öğreniyordun
Büyüyordun
Rüzgâr okşarken
Limon çiçeği kokan saçlarını
Zeytin gözlerinde açarken umutlar
Sokaklarda koşarken çocukluğun
Bir cellât böldü rüyalarını

Zalim saçarken kurşunlarını
Cenkler büyüttün çocuk kalbinde
Tufan oldu ölüm
Doğdu ellerinde

Şimdi cennet gözlerinle yıkanıyor
Kir tutmuş gönüller
Şehadet kokan parmakların
Dokundukça dünyanın kalbine
Rahmet çiçekleri filizleniyor
İnsanlığın çorak göğsünde

Ruhun kanatlanırken
Meleklerle gökyüzünde
Özgürlük kısrakları dolaşıyor
Dörtnala koşuyor yeryüzünde!

Müberra Karadayı

1981'de Yunanistan'ın İskeçe şehrinde doğdu. İlkokulu İskeçe'de okudu. Orta ve lise öğrenimini İstanbul'da tamamladı. Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümünden mezun oldu. Hâlihazırda, Batı Trakya'da anaokulu öğretmeni olarak çalışıyor. Evli ve iki çocuk annesidir. İlk şiir kitabı Güneşe Yakın geçtiğimiz aylarda yayımlandı.

ATAKAN KORO

ABARTI

Bir kez bakarsan eğer
Ne bakmana şaşarım
Ne birden afallarım
Ne de hemen kanarım

Bir kez gelirsen eğer
Ne gelmene koşarım
Ne sevinçten oynarım
Ne delirip coşarım

Bir kez seversen eğer
Ne sevmene taparım
Ne aşkına yanarım
Ne etrafa yayarım

Bir kez kırarsan eğer
Ne kenarda susarım
Ne köşemde solarım
Ne bir gece ağlarım

Bir kez gidersen eğer
Ne bir yerde ararım
Ne birine sorarım
Ne adını anarım

Atakan Koro

Okumayı söker sökmez yazdığı ilk şiirini bir çocuk dergisine gönderip yazı dünyasına adımını attı. Yazmaya devam ettiği ortaokul yıllarından sonra lise çağlarında ise *Tan* gazetesinde düzenli olarak yayımlanan öyküleri çıkan savaş nedeniyle son buldu. Tıp fakültesi yıllarında da tıbbiyeli arkadaşlarıyla birkaç sayılık bir dergi çıkardı, doğup büyüdüğü ve kopamayıp geri döndüğü şehri Prizren'de yazı hayatına devam ediyor.

MEHMED ARİF

İNSİCAM

protokol ihlâlidir
bir şairin hayatı
başlı başına

“insicamı sen bozdun
zulüm bizden ırak”
hay esfeli safilin
buharlı tren peşinde koşturmaktan
ne takat kalmış, ne hülya, ne cihad
kıblesiz başıboş telaş
kutsal çağın keşmekeşi
örtüyor peygamberin sesini
oysa üç beş kelam duyabilmek
kurtuluşumuza kâfi

yedi bahar
yedi kışın ardından
çomak sokmak için
tekerine buharlı trenin
olmadı patlatmak
ve bükmek için rayları
çıkıyor şair gayyadan

bu bir çağrıdır
nefesi yeten düşman
boğsun bizi derinde
sığ sularda kaybetmek
yakışık almaz
tutun nefesleri!

Mehmed Arif

1992 yılında Kuzey Makedonya’nın başkenti Üsküp’te doğdu. Üsküp Aziz Kiril ve Metodiy Üniversitesi Finans Yönetimi Bölümünde lisans öğrenimini tamamladı. Hâlihazırda Kalkandelen Devlet Üniversitesi Şarkiyat Bölümünde Türk dili ve edebiyatı alanında yüksek lisansına devam ediyor. STK yöneticiliği ve dergi editörlüğünün yanı sıra kitap editörlüğü, mütercimlik ve program sunuculuğu da yapmaktadır. 2017 yılında YTB’nin desteğiyle *Divanını Yakan Şair* isimli ilk şiir kitabı yayımlandı. 2019 yılında MATÜSİTEB tarafından ilk defa düzenlenen Yücel Ödülleri Töreni’nde “Yılın Edebiyatçısı Ödülü”nü kazandı. Aynı yıl Kuzey Makedonya Uluslararası Maarif Okulları tarafından “Türkçeye Değer Katan Genç Yazar Ödülü”ne de layık görüldü.

TANER GÜÇLÜTÜRK

YÜZ MISRA TÜRKİYE

Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yılına armağan...

Bir davettir elimde beni sana çağıran
Gel diyor kutlayalım kutlu bir asrı
Sen sade bir asır değil, çağlar ötesindensin diyorum
Şadırvan kaldırımlarında tarihim şimdi asır asır yankılanan.
Bu kutlu çağla şiirleşmeliyim diyor benliğim
Şiirleşip Rumeli'den Anadolu'ya akmalıyım bu Ekim
Vardar'dan Tuna'dan Akdere'den süzülmeliyim sana
Hüdavendigâr ihtişamıyla basmalıyım seni bağrıma.
Kocacık'ta bugün ayrı bir heyecan var
Kosova ovası Pürzerrin'de başka bir nâra
Selanik dalgaları Üsküp semaları seni yankılar
Manastır'ın gülünde bu sabah ayrı bir al var.
Rumelili ulubeyi sarışın bir efedir mavi gözlü
Samsun'a çıkalım beyler der verilmez Anadolu
Bu ne müthiş şanlı müdafaadır Ya Rab
Tarihler savunulur tarih ötesine doğru.
Bu şiire sığar mı bilmem kutsal kurtuluşun
Cefakâr insanın ve vefakâr ulusum
Şanlı bir tarihin onurunu çiğnetmeyerek
Çanakkale'de, Dumlupınar'da şanlı bir toyum var.
Yüz yıl öncesinde destansı bir tarih yazılır
Ay yıldıza göz dikenlerin kökü kazılır
Rumelili Mustafa çiğnetmez Türk'ün onurunu
İzmir'de Tahsin, Alçıtepe'de Karabekir'imiz var.
Bir Nene Hatun'um, kürsülerde bir Adıvar
Destanını yazan bir Âkif'im meşhed-i Kosova
Tek dişli canavara Sakarya'da ders veren benim, on beşliler ben!
Bugün cihana söyleyecek son sözümüz var.
Seyitler, Mehmetler değiştiriyor tarihin akışını
Samsun küllerinden doğuruyor bakışını
Prizrenli Süleyman Askeri'yim, Goralı Zeynep Mido, Jupalı Hasan
Conkbayır'da tekerrür eden tarihî bir dersimiz var.
Ötelerden süzülen dilime göz dikmişler
Ezanıma, namusuma, toprağıma meyletmişler
İstiklal şairi Mehmet Âkif'tim ben

Ziya Gökalp ve Üskübî Yahya Kemal
Meyledenleri denize döken bir mefkûrem, Mehmetçiğim var.
Yüz pare, yüz yare, yüz çare, yüzyıllardır bitmeyen bir savaşım
Tâ ezelden Mevlana, Yunus itikâdıyım
Orhun ötelerinde mayalanan ulusum
Atam vardı benim, Ömer'im ve tankın altına serilen milletim
Rumeli'ye, Asya'ya, Kudüs'e barış götüren adaletim
Şehri medeniyetle ıslah edenlerdik her yeri
Yurt ve cihan sulhunu isteyenlerdik biz
Olmayacaktı milletimi tarihten silebileni.
Kimliğimle yazıldı başka milletlerin tarihi
Ben olmazsam kalmayacaktı mazlumun kollayanı
Merhametti, vefaydı, beklenendi benim adım
Söylesinler
Böyle bir milletin olur muydu Anadolu'dan çıkaranı?
Tarih yazdırandım ben
Bir asırdır güzellik doğdum durdum cihana.
Tarihe küsmedim, tarihten hep ders çıkardım ben
Devlet olunca cananlarıma yine kucak açtım ben
Geleceği görerek medeniyetle yeniden piştim ben
Oldum çağın beşiği çağlara ibretle aktım durdum ben.
Bitmez dağımdaki sis, başımdaki duman
Dev tarihin derdi çok olur der durur anam
Gelsin üzerime bütün felaketler geliversin!
Güzelliğimde her daim ben yeşeririm
Küllerinden doğan Anadolu'yum coşarım!
Emsal oldum bir asır can Vardar ve Tuna'ya
Özlemle gıpta eden canan Ortadoğu'ya
Mazlumlara vatan oldum bastım durdum bağrıma
Fatihan'a gölgesi yeten bir ana vatanım var benim.
Her karışında uygarlık, bereket, imân
Deryayım ben güzellikleriyle yarınlara çağlayan
Göz dikenler olsa da sahipsiz değil, Turan'ım!
Devletimin kıymetini bilen canlarım var benim.
Prizrenli Taner der ki uçbeyinim ben kaybolmayan şehirdeyiz
Dilim, özüm, gözüm oldun gene biz sendeyiz
Senle yaşadım sana bir gençlik tükettim özümdesin
Neferin oldu insanım her daim nöbetimizdesin.
Dilim sendin, derneğim, yayınlarım, gazetem sen
Eğitimim sendin, millî benliğim, ezanım sen
Köprülerim, hanlarım, halaylarım

Kızanımın oyası, gelinimin kınası sen
Türkülerim, şiirlerim sana dair, bu ömürler hep sen!
Sınırların Edirne'de bitmez senin ey ulu vatan
Rumeli'n sana feda olsun sana her zaman
Sen yaşadıkça ben de kadim var olacağım
Yüzyıllarca var oldukça senle şahlanacağım.
Yüzün yüzümdür yüzünden çağlara doğru süz
İzinden iz çizerek izinden gidelim biz
Çalışıp başardıkça namertleri bırakalım sessiz
Yüzüne gölge düşmesin kalkınalım hepimiz.
Sen ayrı bir sevdasın bizde, ayrı bir diyar
Bizdeki Türkiye tutkusu olmaz başka bir millete emsal
Bendeki Türkiye'yi aratma başkalarına ey vatan
Senden gayrı yoktur bu cihanda bana başka ana vatan
Efe zeybeğiyim bu sabah
Karadeniz horonu
Çalsın erbaneler çalsın
Yozgat türküleri yakılsın
Sazlar, sıra geceleri kurulsun
Bugün Cumhuriyet'im ben, bugün bir asır
Yüz yıl, yüz uygar hamle, yüz bir gece masalı
Bir yüzüm garba bakar, bir yüzüm şarka
Cihanın güzelliklerini özümseyerek şahlanırım yüze yüze
Maviyim!
Atatürk mavisi
İzmir mavisi, İstanbul mavisi, Hazar mavisi...
Atlar, küheylanlar gibi koşarım koşarım koşarım mavilere...
Bugün bütün allar benim
Dolmabahçe kırmızısı, Ankara kırmızısı,
Şanlı hilal yıldız kırmızısı
Dalgalan!
Dalgalan sen Cumhuriyet dalgalan
Anıtkabir üstüne
Kutsal mabetlerim üstüne
Anadolu çocukları üstüne...
Gücüne güç kat
Şehitlerimin hürmetine hürmetine
Mazlumun ahı ve rızkı üzerine
Bereket bereket...
Açılsın Sâdabad sarayları
Ankara Palas ve dostluk sofraları kurulsun

Doğudan batıya batıdan doğuya
Pencere pencere açılsın sevgimiz
Turkuazlar yağsın üzerimize
Doğsun güneş Turan üzerine doğsun
Etrafımızı güneş görmüş çocuklar sarmalasın
Türkiye'm sarsın çocuklarını
Sarsın Turan dünyasını Türkiye'm
Türkiye'm sarsın İslam cihanını
Sonra uzansın bütün semavi dinler üzerine
Medeniyetler üzerine medeniyetle irşad ol
Bassın koynuna Türkiye Türkiye
Kucaklasın hepimizi Türkçe Türkçe
Yüz şifa olsun her birimize
Yüzlerce yüzlerce yüzlerce...

Bugün toy
Bugün şeylanımız var
Yüzyıllık dev bir şölenim bugün
İstiklâl istiklâl akıyorum nehirlerim
Devlet devlet yalpalıyor denizlerimi dalgalar
Özgür beyaz bir martıyım kanat kanat
Bir zeytin dalı taşırım ötelere ötelere
Tarihimle geleceğe yelken açarım fora fora
Gücümü alırım özümden özümden
Şiir şiir medeniyetleşirim insanlık üzerine
Açılır İstanbul kapılarım
Ankara Kalesi fetihten fetihe koşar gönüllere
Dua dua, ezgi ezgi, devran devran
Medeniyet medeniyet, ilim ilim, nağme nağme...
Rumeli türkülerinde
Bir Cumhuriyet faslıyım bugün
Çalsın söylensin Prizren türküleri çalsın
Kutlu ola, selam ola, baki ola
Binlerce yıla sığmayan tarihimde
Bugün yüz yıllık bir destanım var!

Taner Güçlütürk

Edebi eserleri, yazı ve bilimsel makaleleri birçok dergi ve gazetede yayımlandı. Yeni Türk edebiyatı alanında doktora yaptı. Gazeteci, sunucu ve program yapımcısı olarak çalıştı, 2007'de yılın gazetecisi ödülünü aldı. Priştine Üniversitesi Türk Dili Edebiyatı Bölümünde öğretim görevlisi olarak çalıştı. Kosova Cumhurbaşkanlığı'nda görev aldı. İpek Radyosu Türkçe Yayınları'nın yapımcılığını üstlendi. Kosova'da Türkçenin yeniden resmi dil olarak uygulanması sürecinde çalışmalar yürüttü. TYB, AYB ve İLESAM üyesi olan Güçlütürk'ün yayımlanmış 50'ye yakın bilimsel makalesi ve 7 kitabı bulunmaktadır. BAL-TAM araştırma görevlisi, Kosova Türk Yazarlar Derneği Eşbaşkanı ve Uluslararası "Süleyman Brina" Balkanlar Türk Kültürüne Hizmet Ödülü seçici kurulu başkanıdır ve ayrıca Kosova Yunus Emre Enstitüleri öğretim görevlisidir.

NADA DOSTİ

Yazmayı Kendimi İyileştirmenin Bir Yolu Olarak Görüyorum

SÖYLEŞİ:
HÜSEYİN MEHMET

Genellikle mutlu ya da memnun olduğumda yazamıyorum, tam tersine bir şey beni öfkelendirdiğinde yazıyorum. Bir adaletsizlik gördüğümde ve kendimi güçsüz hissettiğimde, yazmayı bu öfkeden kurtulmanın ve kendimi iyileştirmenin bir yolu olarak görüyorum.

Genç yazar Nada Dosti'yle geçtiğimiz aylarda YTB desteğiyle yayımlanan ilk kitabı Gri Otobüs'ü ve edebiyat yolculuğunu konuştuk.

Yazıya dair ilk bağı nasıl kurmuştunuz ya da yazma serüveninizi tetikleyen ne olmuştu? Başta yazıya dönük teşvik görmüş müydünüz?

İlkokul ve ortaokul boyunca, edebiyat öğretmenime göre benzersiz, diğer öğrencilerden farklı kompozisyonlar yazarken kendimi buldum. Her zaman klişelerin dışında bir şeyler yapma dürtüsüne sahiptim, örneğin o yıllarda öğrencilerin çoğunun bir şeyleri anlatmak için aynı metaforları kullandığını hatırlıyorum, ama ben her zaman kendimi klişelerin dışına çıkmaya zorluyordum. Herkes benim "özel bir çocuk" olduğumu söylerdi, belki de bu benim karakterimi şekillendirdi ve beni her zaman farklı olmak istemeye itti, ne pahasına olursa olsun en iyisi değil, ama en azından farklı… Daha sonra, üniversite eğitimim yılarında, Luigi Pirandello, Dino Buzzati, Italo Calvino, Alberto Moravia gibi İtalyan edebiyatının efsane isimlerini okurken ve onlar hakkında çalışırken, bir yandan da kafamda ya da kâğıda karalamalar yaparak, bu kısa öyküleri kendi tarzımla ve kendi gerçekliğimle yeniden yazıyordum. Ancak bu süre zarfında onları yayımlamaya ya da bir başkasına göstermeye hiç cesaret edemedim.

Beni motive eden ilk kişi edebiyat öğretmenim oldu ve bana böyle devam edersem ve yazı tarzımı geliştirirsem ileride bir kitap yazarı olabi-

leceğimi söyledi ve bu, benim bilinçaltıma yerleşmiş olabilir.

Dergiler sizin için ne anlam ifade ediyor?

Lisedeyken özellikle sosyal bilimler ve edebiyat alanlarında en iyi öğrencilerden biri olduğum için okul yönetiminden okul dergisini kuracak ve yönetecek ekibin bir parçası olmam istendi. Benim rolüm editörlük, yazı yazmak, makale ve denemeleri çevirmek vb. idi. Bu bana sadece güven vermekle kalmadı, aynı zamanda bir derginin nasıl yönetildiğini anlamama yardımcı oldu ve bu da gelecekteki kariyerimde bana çok yardımcı oldu. Ondan sonra hem ülkemde hem de uluslararası alanda farklı dergilerde yazılar yayımlamayı hiç bırakmadım. Dergilerde denemeler ve köşe yazıları ile başladım. Bir gün, beni tetikleyen ve ilk gezi hikâyemi yazmam için bana ilham veren kısa bir seyahat öyküsü yarışması hakkında bir duyuru okudum, ilk deneyimim olduğu için elbette kazanamadım, ama yine de kendimi geliştirmekten vazgeçmedim.

Bence dergiler okumanın eğlenceli bir yolu. Bir kitap genellikle sadece bir veya sınırlı sayıda yazar tarafından yazılmışsa ve öykü ya da şiir gibi tek bir tür içeriyorsa, dergiler türlerin, yazarların ve daha fazla illüstrasyonun mozaiğidir, bu da onu çok daha eğlenceli hâle getirir.

Okuduğunuz öykü/şiirlerde sizin aradığınız nedir daha çok? Sizi tatmin eden hususlar nelerdir bir yazıda ve yazarken hangi ölçütleri esas aldınız/alıyorsunuz?

Genellikle hikâyeler ararım, insanların veya mekânların hikâyelerini peşindeyim, özellikle de hafızalarımızın ve kalplerimizin derinliklerinde yatan anlatılmamış olan hikâyelerin... Günlük hayatımızda duymaya alıştığımız şeylerin dışında benzersiz bir şey arıyorum. Benim için bir mesaj vermek önemli değil ama en azından bize çok şey anlatmalı, varlığımızı sarsmalı, bizi düşündürmeli ve daha empatik hâle getirmeli. Ve tabii ki yazarken de anlattığım hikâyelerle bunu başarmayı hedefliyorum.

Peki öykü/şiirlerinizi besleyen damar nedir?

Çalışmalarımın, araştırmalarımın ve aktivizmimin bir bölümünü insan haklarına, özellikle de kadın haklarına adadım. Genellikle mutlu ya da memnun olduğumda yazamıyorum, tam tersine bir şey beni öfkelendirdiğinde yazıyorum. Adaletsizlik gördüğümde ve kendimi güçsüz hissettiğimde, yazmayı bu öfkeden kurtulmanın ve kendimi iyileştirmenin bir yolu olarak görüyorum. Aynı zamanda bu adaletsizliğe karşı hiçbir şey

yapmamış olmanın sorumluluğundan da kurtuluyorum. Bu yüzden hikâyelerimin çoğu kadınlar tarafından anlatılan ve kadınlara adanmış hikâyeler. Seyahat öyküleri yazarken bile başkalarını yargılayarak kendimize yaptığımız haksızlığı hissediyorum. Birbirimizi yargılıyoruz çünkü birbirimiz hakkında çok fazla şey bilmiyoruz ve seyahat etmek zihinlerimizi ve kalplerimizi açmamıza yardımcı oluyor. "Ötekini" kendimiz aracılığıyla tanımamıza yardımcı oluyor ve daha fazla tanıdığımızda daha fazla kabul etmeye, sevmeye ve daha fazla empati kurmaya başlayabiliyoruz.

Sait Faik'in "Haritada Bir Nokta" öyküsünün yazılış hikâyesinde kendimden o kadar çok şey bulmuştum ki… Sait Faik bir haksızlıkla karşılaştığı ve hayal kırıklığına uğradığı anda (bu ister başkasına ister kendisine yönelik olsun) bakkala koşup bir kâğıt ve kalem almış ve yazmadığı takdirde çıldıracağını itiraf etmişti.

Yayımlanan ilk kitabınız nasıl bir yolculuğun sonunda meydana geldi?

Bana sadece nasıl daha iyi yazacağımı değil, aynı zamanda bana destek veren ve mümkün olan en kısa sürede kitabımı yayımlamam için sabırlı olmamı tavsiye eden en iyi mentörlerden ve hocalarımdan çok şey öğrendiğim için kendimi şanslı ve minnettar hissediyorum. Böylece bilgisayarımda ilk kez beş yıl önce, "kitabım" adlı yeni bir dosya oluşturdum. Yaklaşık on-on beş yıllık bir zaman çizelgesi içinde denemeler, öyküler ve gezi hikâyeleri biriktiriyorum. Geçen yıl boyunca yaratıcı yazarlıkla ilgili birçok atölye ve derse katılmaya karar verdim. Bu süre zarfında öykülerimi mümkün olan en iyi seviyeye getirmek için, diğer pek çok meşguliyetime rağmen, çok fazla zaman ve enerji harcamaya çalıştım. Hocalarım neredeyse bir yıl üzerinde çalıştıktan sonra nihayet kitabımı yayımlayabileceğimi söylediklerinde son adımı atmaya karar verdim.

Yazmak için beklediğiniz bir an var mı, yoksa düzenli ya da sıkı bir çalışma sonucu mu yazı size gelir?

Hepsinin bir kombinasyonu. Bazen ilham gelmesini bekliyorum, bazen sadece oturup yazıyorum. Genellikle bir yere seyahat ederken ya da seyahatten sonra yazıyorum. Tabii bir edebiyat ortamında olduğumda da bu beni yazma anlamında tetikliyor, ilham alıyorum. Eğer yaratıcı yazarlık atölyelerine katılıyorsam ve benden her hafta ya da iki haftada bir sürekli yazmam isteniyorsa o zaman kendimi oturup yazmaya zorluyorum. Ayrıca yarışmalar ve yazı çağ-

rıları beni çok motive ediyor. Rekabetçi bir insanım ve ne zaman ilgimi çeken bir konu hakkında benzer bir çağrı görsem bu, yazmak için bir rutin oluşturmama yardımcı oluyor.

Farklı edebî türlere ne sıklıkla başvurursunuz? Diğer sanat dallarına dair bir motivasyonunuz var mıdır?

Güzel bir film izledikten sonra ya da harika bir hikâye, beni etkileyen bir şiir ya da iyi bir kitap okuduktan sonra ilham alıyorum ve motive oluyorum.

İlk kitabını yayımlayan bir yazar ne hisseder? Siz ne hissettiniz, bu hissinizin edebî yolculuğunuzdaki yeri nerede olacak? Bu kitap bir tetikleyici ya da sonraki çalışmalarınız için aşılması gereken bir eşik mi olacak sizce?

Tabii ki onca yıllık emeğimin ve enerjimin karşılığını görünce hem tatmin oluyor hem de rahatlıyorsun. Bu hem bir ödül hem de eski bir hayalin gerçekleşmesi gibi.

Bu benim Türkçedeki ilk kitabım olduğu için, Türkiye'de yaşayan ve Türkçe yazan bir Arnavut olarak bana büyük bir sorumluluk duygusu da veriyor. Arnavut bir yazar olarak halkımı ve ülkemi temsil etmek için elimden geleni yaptım mı? Türk dilinin hakkını verebildim mi? Türk edebiyatına mütevazı bir katkı sağlama niyetimi gerçekleştirebildim mi? Tüm bu sorular ve benzerleri, bir sonraki sefer için, bir sonraki kitapta daha iyisini yapmak için motive ediyor.

Kitapta sizin için en özel metin hangisidir ve o metnin yeri neden özeldir?

"Pentagram" adlı öykü benim için kitabın en özel metnidir. Bu, sadece kitabı okuyan pek çok kişinin bu öyküyü daha çok sevdiğini ve bu öyküde kendilerine ait bir şeyler bulduklarını söylemesi nedeniyle değil, aynı zamanda kişisel nedenlerden dolayı da bu öykü kalbime daha yakın olduğu için. Bu aslında bir otobiyografi öyküsü. Gündelik hayatın meşguliyetlerinin ve sorumluluklarının "hapishanesinesinde" hapsolduğumu hissettiğim anları ve özellikle bir kadın olarak oturup yazmak için biraz yalnız kalmanın ne kadar zor olduğunu hissettiğim zamanlardaki ruh hâlimi temsil ediyor.

Sorularımızı yanıtladığınız için teşekkür ederim.

MEYREM KRÜEZİ

Andan Arta Kalan

Geçmiş bir masal, bir anıdan ibaret. Artık orada yaşamıyor. Gelecek bir hayalden ibaret, geleceği kesinlik taşımıyor. O hâlde bize bir tek şimdi kalıyor. Şimdinin içinde ise yalnızca an.

İnsanoğlu her şeyin var oluş zamanını bilmek için çeşitli araştırmalar yapar. Dünya yaklaşık 4,54 milyar yıl yaşındadır, gezegenler arası şu kadar yıl mesafe vardır. Bebek anne karnında şu kadar aylıktır, doğunca o süreç hiç var olmamış gibi sıfırlanır. Büyüyünce insan yaşı şu kadardır gibi sürekli zaman içinde zamanı arar durur. Oysa hiç kimse hiçbir vakit zamanın ne zaman başladığını ve biteceğini bilemez.

Başlangıç ve bitişi şöyle dursun insan kendi zamanını yahut hangi zaman dilimde yaşadığını ne derece bilir? Elleriyle belirlediği takvimlerin ötesinde yaratılışından ne derece haberdardır? Astrologlar kişisel harita çıkartmak için doğum günüyle yetinmez, saatini de ister. Esas olarak gezegen konumlarını, derecelerini belirleyen işte o doğum saatidir. İnsan ne zaman yaratılmıştır, hangi zamanlardan geçmiştir de o doğum anına gelmiştir bilmezler, bilemezler. Belki de bu denli derine inmemek gerekir, kim bilir!

Ruhlar âleminin varlığı bize bir şekilde bildirildi. Elest bezminden de haberdarız fakat nedense bütün bu zamanları yok sayarak varlığımızı doğum anımız ve ölüm anımızla sınırlandırıyoruz. Oysa öncesinde vardık ve sonrasında yine var olacağız.

“Bu konu bizi aşar.” dediğinizi duyar gibiyim. Peki madem, bunca sığlık içinde böyle derinlere dalmak istemeyişinizi anlayabilirim. Duymak istediğiniz zamandan devam edebilirim fakat yine de bir parçamı o hiç bilinmeyecek zamanda bırakıp, sizinle bilinen zamanlarda yürüyüşe çıkmaya çalışayım.

O vakit hangi zamana gidersek mutlu olabiliriz; geçmişe mi, geleceğe mi? Alın size insanın içinden çıkamayacağı bir problem daha. Bir vakit insanlar geleceğe çok merak salarak, zaman makineleri icat etmeye başlamışlar. Geçmişe ve geleceğe ulaşma arzusuyla zaman içinde zamandan habersiz, zamanı kaçırarak yaşamışlar ve hâlen de yaşayanlar var. Bir de kendilerini dondurarak zamandan berî fakat zaman içinde zamanını tüketenler var.

Görüyoruz ki kimse içinde bulunduğu zamanın ne farkında ne de değerinde yaşıyor.

Hepimiz büyüklerimizden duyduğumuz o eski bayramlara, ramazanlara, zamanlara duyulan özlemlere yenilerini ekliyoruz. Kimimiz çağımızı beğenmeyerek daha çok kendini ait hissetmeyerek eski dönemlerde yaşamış olmayı arzuluyoruz. Bir kısmımız gelecekte olmayı hayal ediyoruz. Çoğunluğumuz ne kendi zamanımızı ne de bizden çok sonra gelen fakat yine de bizimle aynı zamanı paylaşanları beğeniyoruz.

Bana gelince baktığım noktadan; geçmiş bir masal, bir anıdan ibaret. Artık orada yaşamıyor. Gelecek bir hayalden ibaret, geleceği kesinlik taşımıyor. O hâlde bize bir tek şimdi kalıyor. Şimdinin içinde ise yalnızca an.

Ne ruhlar âlemindeki varlığımıza ne de ana rahmine geri dönebiliriz. Zaten onlar da andan ibaretti. Geçmiş yine bir nebze yaşadığımız bir andan hafızamızda izler bıraksa da gelecek diye bir şey yaratılmış değil. Sahip olduğumuz ne varsa hepsi an. Yaşanılır, biter ve bir daha oraya kimse gidemez. O rüzgârın esintisi saçlarımızı bir kereye mahsus okşar, nehirde akan suyu avuçlarımıza yalnızca bir kereye mahsus alabiliriz. Yaşadığımız duyguları bir kereye mahsus yaşarız. Bir kimseyi sevme derecemiz her zaman aynı kalmaz, bir olaya üzülme derecemiz de değişkenlik taşır. Her şeyin kendine özgü bir tek anı vardır ve geçtikten sonra artık orada anıdan başkası kalmaz.

“Aman sen de an da an, başka da bir şey demiyorsun.” dediğinizi duyar gibiyim. Geleceği hepten yok saymak da neyin nesi! O vakit hayallerimiz nerede duracak? Durun hemen karalar bağlamayın, sözünü ettiğim zaman içinde fiilen bulunabileceğimiz zaman dilimini kapsıyor, hayallerinizdeki zamanı değil. Hem siz de derin konulara dalmak istemediniz, unuttunuz mu? Biliyoruz ki insanoğlunun beyni muazzam bir yaratılış mucizesidir. Zihniyle her yere hatta zaman ötesine bile gidebilir fakat beraberinde bedenini götüremez. Astral seyahati duyduğunuzu var sayarak oradan örnek vermeye çalışayım.

Malumunuz son zamanlarda sosyal mecralarda değişik astral seyahat teknikleri anlatılmakta. İnançlısından ateistine kadar geniş bir takipçi yelpazesi bulunan bu tür kanallar insanlara görünmez âlemlere gidebilmenin yollarını öğretiyor. Fakat dikkat edecek olur-

sanız hepsi de zihni yahut ruhi bir yolculuktan söz ediyor.

En rahat hâlinizle yatağınıza uzanıyorsunuz size verilen direktifleri yaparak astral boyuta geçiyorsunuz. Eee, bedeniniz nerede? Elbette bıraktığınız yerde. Oraya gitmiş olmanızın dünyaya ne gibi bir etkisi oluyor? Yahut kader denilen olguya ne derece müdahil olunabiliyor ki -bu konu başlı başına bir yazı konusudur-. Olunamıyor değil mi? Hiçbir şey ne değiştirilebiliyor ne de yeniden inşa edilebiliyor zira zaten geçmiş artık orada değil, onun kayıtları yalnızca yaratıcının hazinesinde. Gelecek de olmadığına göre hiçbir şeye müdahale edilemiyor. O vakit elimizde yalnızca an kalıyor.

Peki, bu an denilen yaratılmış içinde, yaratılışından haberdar olarak yaşayan kimse yok mudur? Vardır elbet fakat ne var ki çok az kimse o gerçeklikte yaşıyor, onlar da sıradan insanlar olmaktan uzaklar. Bir kısmı peygamberlerden, bir kısmı da veli kimselerden oluşuyor. Bizim gibi beşerler hâlâ zamanın ne olduğunu anlamaya çalışıyor. Pek tabii ki bizler de kıymetli oluyoruz. Bu zamanda ince işlere ayıracak vakit bulmak öyle sıradan olmaktan uzakta olduğumuzun alâmeti. Bu yazıyı okuyacak kadar zamandan dertliyseniz yolunuzun edebiyattan, sanattan bir nebze de olsa geçtiğini düşünüyorum. Şiirden zaten geçmiş olduğunu var saydığım için ben artık susayım biraz da usta şairimiz Tanpınar anlatsın:

Ne içindeyim zamanın,
Ne de büsbütün dışında;
Yekpare, geniş bir anın
Parçalanmaz akışında.

Kökü bende bir sarmaşık
Olmuş dünya sezmekteyim,
Mavi, masmavi bir ışık
Ortasında yüzmekteyim…

Meyrem Krüezi

1986 yılında Kosova'nın Mamuşa kasabasında dünyaya geldi. İlk, orta ve lise öğrenimini bu kasabada tamamladı. Ankara TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde tam burslu olarak lisans eğitimi aldı. Yüksek lisansını "YTB burslusu" olarak Gazi Üniversitesinde eski Türk edebiyatı alanında tamamladı. Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yürüttüğü "Damla Projesi" adına *Aks-i Sûret I ve Aks-i Sûret II* kitapçıklarını kaleme aldı ve yine Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın yürüttüğü "Katre-i Derya" çalışmasının editörlüğünü yaptı. Hâlihazırda Trakya Üniversitesi'nde Türk edebiyatı alanında doktora öğrenimine devam etmektedir.

SELMİRA DZİKEZİ

Çaba

Ayaklarımızın altında dikenler, ellerimizde hayallerimiz. Dört duvar dediğin benim geçmişim, yıkıntı dediğin benim geleceğim, beden dediğin benim şu anım. Elimi uzatırsam bozuk bozuk film sahnelerinden kendime dokunacağım, kendimi hayatıma döndüreceğim. Yürüdüm ama hep aynı yerdeyim, yerdeyim, yerde olacağım. İleriye doğru adım atarak geriye gider mi insan?

Baktım göremedim, dokundum hissedemedim, dinledim duyamadım. Uyuşmuş galiba bedenim veya kalbim durmuş olmalı.

Zira buna yaşam denmez. Hepimiz yolları biliyoruz elimizde kapının anahtarı var fakat açamıyoruz, açsak da giremiyoruz, girsek de orada var olmuyoruz.

Ayaklarımızın altında dikenler, ellerimizde hayallerimiz. Dört duvar dediğin benim geçmişim, yıkıntı dediğin benim geleceğim, beden dediğin benim şu anım.

Elimi uzatırsam bozuk bozuk film sahnelerinden kendime dokunacağım, kendimi hayatıma döndüreceğim.

Yürüdüm ama hep aynı yerdeyim, yerdeyim, yerde olacağım.

İleriye doğru adım atarak geriye gider mi insan?

Yıkıldı parça parça, ilmek ilmek, tane tane bütün çaba. Bir anda varız bir anda yokuz.

Peki, biz gerçekte var mıyız?

Var mıyız?

Selmira Dzikezi

1992 yılında Kosova'nın Prizren şehrinde doğdu. İlköğrenimini İsviçre'de, orta ve lise öğrenimini Prizren'de tamamladı. Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Özel Eğitim Bölümünden mezun oldu. Özel eğitim öğretmeni, çevirmen, Almanca öğretmeni ve İngilizce öğretmeni olarak çalıştı.

AHSEN NUREDİN

Büyümeyen Bir Çocuğun Sesi

Kavramlar içinde yitip gitmeli şu insan bedeni, yok olmayı bildiği gibi küllerinden yeniden doğabilmeli. Yaşadığımız şu yüzyılda sürekli bir şeyleri yakalamaya uğraşırken, içimizdeki çocuğu arada bir durup dinlemeli!

Prangalarda eskittim dolambaçlı ömrümü düşüncelerle, ayağıma takılmış zincirlerden kurtulmak isterken. Bir kuş kafesinde kaldı yalnızlığımız, özgürlüğe doğru hep bir adım atarken. Bir şeyler eksik sanki yarınlarımda, hâlâ cevabını bulamadığım sorular var hayatta. Alıp başımı gitmek istiyorum uçsuz bucaksız yerlere, kimsenin olmadığı, kimsenin konuşmadığı derinliklere… Şöyle dönüp bakmıyor mu insan kendine? Yine de şükür kelimeleri dökülüyor dilimden kalbime!

Nemli gözlerini kaldırırken göğe doğru, görmüyor mu acaba huzura giden yolu? His diyarında amacının ne olduğunu, serzenişte bulunmuyor mu sevginin omuzuna nasıl konduğunu?

Gel diyor uzaktan bir ses fısıldayarak, korkularını göm yalnızlıklarına. Bak diyor sen görmesen de içinde ölmeyen bir çocuk var!

Elde etme arzusuyla hiç mi kendine sormuyor insan; ne idim ne oldum diye? Gece karanlığında sokak ışıkları teker teker terk etmeye başladığı zaman hiç mi görmüyor zifiri karanlığını. Güneş tam tepedeyken neden üşüdüğünü veya rüyaların yerini neden kâbusa bıraktığını? Hiç mi hiç mi bilmiyor gece karanlıktan korkmanın sadece çocuklara özgü olmadığını!

Çocukluğumuz bir masal gibiydi, büyümeyi biz istemedik ki. Masallar bir varmış bir yokmuş diye başlamıyor muydu, hayat bize sessizce güldü. İnsan çocuksu hâlini özlemiyor mu hiç, özlemez mi? İçten gülüşlerim vardı benim, hayata güzel baktığım günlerim, mutluluktan içimin içime sığmadığı dünlerim. Bir umuttur yaşamak ya hani her şeye rağmen yine de yarınlara umutla bakıyor gözlerim.

Çocukluğumu özlediğim, neredesiniz? Bu hayat telaşında benliğimizi unuttuğumuz. Günler gözümün önünden geçerken hani nerede umudumuz? Denildiği gibi belki de “Umut yarındadır.” Yarınlar bize kucak açar mı ki? Bilemediğim ama bilmek istediğim. Sonsuzluğun telaşında savruluyor bedenlerimiz.

Yaşadığımız onca duyguları nereye doğru savuruyorduk? Ha doğru ya üzüldüğüm, güldüğüm, kızdığım vakitlerde sığındığım şiirlerim, mısralarım, şarkılarım var benim. Yaslanabiliyorum izin istemeksizin, dizeler benim ruhuma dokunabiliyor en önemlisi de insanlara kıyasen bana daha iyi geliyor. Umudum sana gitme diyeceğim beni dinler misin, sen de gidersen nasıl yaşanılır ki?

Ölüm... Bütün yaşanmışlıkları silen ölüm! Umut ve ölüm aslında ne kadar da uyumlusunuz. Ölümün olduğunu bildiğim sürece, umudum da kulağa hoş gelen bir hece.

Yumduğun zaman gözlerini hayata bir anı düşer aklına. Hatırlamazsın hatırlayamazsın da sen nasıl geldin bu dünyaya? Çocukluğunu anımsatan dizlerinin acımasıdır en çok ve belki de ağlamalar eşliğinde elinden zorla alınan kahkahaların, masum kelimesinin anlamını yitirmeye başladığı şu dünyaya inat hatırına düşer çocuksu gözyaşların.

Senaryosuyla, yönetmeniyle ve müziğiyle beraber tamamen bize ait bir film bu hayat, güzel bir film aslında. Bir şeyler karalayamamışsan mutsuzsundur belki, belki de mutlusundur güzel bir hayat yaşadıysan.

Kavramlar içinde yitip gitmeli şu insan bedeni, yok olmayı bildiği gibi küllerinden yeniden doğabilmeli. Yaşadığımız şu yüzyılda sürekli bir şeyleri yakalamaya uğraşırken, içimizdeki çocuğu arada bir durup dinlemeli!

Duvarlardır insanın dostu bazen, bazen de aldığı kararlar. İyilik ile kötülük eşit ağırlıkta ve kimileri içinse onlar gerçekte var olmayan birer masal…

Ahsen Nuredin

1990 yılında Kuzey Makedonya'nın Gostivar şehrinde doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini bu şehirde tamamladı. Üsküp Aziz Kiril ve Metodius Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Üniversite okuduğu yıllarda edebiyat bölümünün çıkardığı Sessiz Gemi adlı dergide yazıları yayımlandı. YTB'nin, 2021'de Kosova'nın Prizren şehrinde gerçekleştirdiği "Balkan Edebiyat ve Yazarlık Akademisi"ne katıldı. Hâlihazırda öğretmen olarak çalışıyor.

İDRİS HASANOĞLU

Gümülcine, Komotini, Şehri Keşfetmek

Seyahatname'de Geçen Şikarlı Çay

Bir yeri tanımak için yürümeniz gerek. Bir şehri tam anlamıyla görmek için yürümeniz gerek. Üstelik yalnız yürümelisiniz.

Rodop Dağları'nın eteklerinde, sırtını bu dağlara vermiş o şehir Gümülcine... Rodop ilinin, aynı zamanda Doğu Makedonya ve Trakya eyaletinin merkezi durumundaki Komotini şehri.

Evliya Çelebi'nin o meşhur *Seyahatname*'sinde "Bağ ve bahçelerinin etrafı kamışlarla çevrili olup, şehrin içinden şikarlı çay denilen suyu çok tatlı bir nehir akmaktaydı. Bu küçük nehir üzerinde 5 ağaç köprü vardı ve şehre yakın akan Kalfa Çayı ile birleşerek Akdeniz'e dökülmekteydi. Bu iki nehir binlerce bağ, bahçe ve bostanı da sulamaktaydı." diye bahsettiği şehir Gümülcine.

17. yüzyılda Dürrî Gümülcinevî kaleme aldığı divanında bu şehirden övgüyle bahseder, Gümülcine şehrinin her köşesinin bir cennet bahçesi olduğunu tasavvur eder ve ilerleyen beyitlerde bu cennet bahçesinin tüm ayrıntılarıyla betimlemesini yapar. Çağımızın Gümülcine şehri bu özelliğini ne kadar koruyabildiği gerçekten tartışmalı; ama Dürrî Gümülcinevî, o dönemin Gümülcine şehrini anlatırken özellikle de sularından bahsediyor. Kara Oluk ve Yakuz Pınarı'nı hayat suyu olarak görüyor, özellikle de Kara Oluk suyundan içenlerin şifa bulacağını, hatta ölülerin bile dirileceği inanışını beyitlerinde dile getirmiştir.

Gümülcine şehri… Şu Gümülcine şehri ki eski ile yeni iç içe geçmiş hoş bir görüntü arz eder. Tarihî eski yapılar koskoca binalar arasında kaybolmaya yüz tutmuş, herkesten saklanıyor sanki. Ama yine de tarihin izleri dikkatli bakan gözlerden kaçmıyor, kaçmaz. Yeter ki maziye açılan pencereleri, o izleri görmek için her köşesine dikkatli bakın! Çünkü o izlerin arkasındadır

geçmişin büyük medeniyeti! Maddenin arkasındaki maneviyatı keşfetmek gerek! Zira her maddenin nice yaşam kesitlerine tanıklık ettiğini unutmamak gerek!

Bir Şehri Tanımak

Bir yeri tanımak için yürümeniz gerek. Bir şehri tam anlamıyla görmek için yürümeniz gerek. Üstelik yalnız yürümelisiniz. Eğer arkadaş eşliğinde olacaksa mutlaka sizinle aynı amacı paylaşmalı. Gezintinize başlarken amacınızı bilmeli ve bu amaç doğrultusunda bu gezintiyi yapmalısınız. Şüphesiz insan yürüyerek araba veya diğer motorlu taşıtlarla geçemeyeceği yerlerden kıvrılıp şehrin farklı güzelliklerini keşfedecektir. Sadece bu araçların sabit güzergâhları olması değil, hızlıca gitmeleri ve dikkatinizi çeken herhangi bir görüntüyü daha güzel incelemek için size zaman tanımıyor olmaları da ayrı bir sorun. Gümülcine şehri özelinde söyleyecek olursak, bisiklet seçeneği de yürümek kadar olmasa da ona yakın keşif imkânı verdiğini söylemek gerekiyor. Şehrimiz bisiklet kullanımı bakımından da başka şehirler için geçerli olmayan imkânlara sahip... Neredeyse hiç yokuş bulunmayan bu şehir gerçekten bu anlamda çok elverişli. Üstelik yaşamakta olduğumuz bu güzel şehrin bir çok noktasına bisiklet kullanımını kolaylaştıran özel geçitlerin de bulunduğunu zaten hepimiz biliyoruz. Keşifleriniz için mesai saatleri dışındaki saatleri tercih ederseniz trafik akışının da nispeten yoğun olmamasının bu gezintinizi daha kolay ve keyifli hâle getireceğini de unutmayalım.

Peki, bütün bunları neden anlatıyorum? Neden yürümekten, bisikletin elverişli oluşundan bahsediyorum? Gümülcine şehrini tanımak ve tanıtmaktan bahsetmek istediğim için böyle bir konuya değinmek istedim. Çünkü bırakın bu şehirde yaşamayan, ziyaretçi olarak gelenleri; bu şehirde yaşayan büyük bir çoğunluk yaşadığı şehri tam manasıyla bilmiyor ya da şehri ana hatlarıyla, cadde ve sokaklarıyla biliyor ama ara sokakları, kenar köşesinde mevcut küçüklü büyüklü yapıların farkında değil. İşte bunlardan bahsetmek istiyorum. Bu detayları görmek, şehrinizin bilinmeyen köşelerini keşfetmeniz için yayan veya bisiklet ile bunu yapmanızı öneriyorum. İnanın şimdiye kadar görmediğiniz ne kadar güzellik olduğunu görecek, gördüklerinizin yaşadığınız şehirde olduğuna inanmakta güçlük çekeceksiniz.

İdris Hasanoğlu

1970 yılında Kardere köyünde dünyaya geldi. Tahsilini tamamladıktan sonra 1996 yılında azınlık okullarında başladığı görevini hâlâ sürdürmektedir. 2014-2018 yılları arası Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde okudu ve yüksek onur derecesiyle mezun oldu. 2018 yılında Trakya Üniversitesinde Sosyal Bilimler Enstitüsü, Görsel Kültür Anabilim Dalı'nda, tezli yüksek lisans eğitimine başladı, 2020 yılında mezun oldu. Öğretmenin Sesi dergisinde "Edebiyat Sayfalarından" adlı köşesinde şiirleri yayımlanmaktadır.

AYŞE KEHAYOVA

EL ELE BİLGELİK

Hepimiz mutluluğu arıyoruz
Ama tereddüt ediyoruz iyilik yaparken bile
Ya da görmezden geliyoruz aynı zamanda
Unutuyoruz, el ele vermeyi
Unutuyoruz insan olduğumuzu
Birlik olup omuz omuza vermemiz gerektiğini
Unutuyoruz nereden geldiğimizi
Nereden dönmemiz gerektiğini
Sevinçli ve rahat olduğunuz zaman,
Güzel düşünceler içindeyken
Bilgelik verimli tarlalara benzer
Ve daha da fazlasını doğuran bir çiçek bahçesidir
Bilgelik hediyedir her kime ait ise
O göz ışığıdır ve eşsizdir
O acı ve ihanetten bile beslenen
Ama samimi olana sığınan
Tecrübeyle birlikte olan…

Ayşe Kehayova

Ağustos 2005'te Pazarcık ilçesinin Krastava köyünde doğdu . İlköğrenimini Vasil Levski Birlesik Okulunda tamamladı. Hâlen eğitimini Mestanlı İlahiyat Lisesinde sürdürmektedir. Kendini öğrenmeye ve hayallerini gerçekleştirmeye adamıştır. Boş zamanlarında doğa resimleri çekmeyi ve şiir yazmayı seviyor.

RABİE RUŞİD

HAZİRANA AĞIT I

Ne olduysa o gün oldu,
Acı acı öttü kuşlar,
Üzerine toprak atılana ağıtlar sunuldu
Ne kadar ağlayabildiysem o gün ağladım
Üç gün önceden harcadım gözyaşlarımı
daha önce hiç öyle görmedim gözlerimde kırmızıyı
Biliyor musun tüm çiçekler o gün soldu
Sevilen hayvanlar hiç oldu
Bir hiççç...
Yolda durup leylekleri izlemezdim artık!
Tüm sevgiler BABA sevgisindenmiş
Yokluğunda anladım.
Dolu dolu bir kelime daha siliniyor muydu lügatten?

Yürekte dünya yerle bir oldu
Ses edemedi yüreğim, çırpındı
Kimse gelmeden ağladı gözlerim
Kimseler görmedi yaşımı
Yürekteki acı -giz.

Ne olduysa geride kalana oldu
Uykular haram, gülücükler sahte
Ne olduysa hatıralara oldu
Kaybettiğim en çok sevenimdi
Aslaa eskisi gibi olamaz,
sevilemezdim artık
Kimse bana öyle “güzel kızım” demeyecek

Yaralarımı açmayı sevmem ama kabuk kanıyor
Üstüne bir avuç tuz basan çok oluyor
Ne desem havada kalıyor
Şimdi kavram daha iyi anlaşılıyor
-dünya yalan- oyalan/MA

En güzel ses gitti bu haziran
Güzel bir ahlakı kucakladı turab
Sadece sen değil
Yüce bir kalp de gömüldü
Hiç mi titremedi
Sana toprak atan eller
Anlamakta çok zorlandım
insanoğlunu

Dersten âcizdi
Yanıbaşındakiler babam.

Kimse "yolun açık olsun" demedi,
Aya bakıp "kızım bugün ayın on beşi" diyen olmadı
Kendim bilmeye çalıştım senin gibi olmadı
Babam
Yerin dolmadı
Ne sevilmek istedim ne bir beklentiye kapıldım
Yalan dünyanın yalan insanlarına inancım kalmadı
Ruhunu hoş eyle babam
Kızın kendine iyi bakacak
Sözünden çıkmayacak.

HAZİRANA AĞIT II

Hıçkırıklarla duvarı delerken sesim
yoksun babam
Her zaman omzuna yaslandığım
Misafirliğe gider gibi gelsen,
Dualara amin desek yine
Beraber daha güçlü, daha hür
Muhtacım...

On dakikacık görebilsem,
neredesin?
Biliyorum ruhun duyuyor beni,
yanına koşamıyorum
Eriyor canım demirden kalıplarda yoksun
Ahşaplar senden sonra yosun.

Ve burada da kendinden çok
bize dua ettiğini anımsıyorum
Kızına kavuşmak istediğini de
Ona hayli hasret kaldığını da.

Sen şeb-i arus yaşadın
Biz sana hasret, düş-ler

Düşüş-ler
Zemheriyi haziranda yaşadık biz
Sorsan buzdum, tozdum, kandı yüreğime damlayan,
savrulan, canımdan can alınan

Olur da bir gün mutlu olursam
İlk seninle paylaşırım ne olur
Hisset baba, huzurla uyu
Sendin huzur, şükür
Kimseye sarılamıyorum senden sonra
Anacığım, bir tek yanımda
Yalnızlığımda
Ağladığımda
Sen üzülme diye güldüğümde
Hep gül derdin, ağlama, güçlü ol!
Senin için güçlü olmalıyım baba!
Gücüm yetmiyor ama yettirmeliyim!

Pür-i pak sen daima
Kalbin nurdan derya
Sevgin kainatı kuşatırdı
Bu yüzden bir melek gibi uçtun
Bir çocuk oyunu bırakır gibi...

Sana benzetildim hep
Şaban'ın en küçük kızı
Babasına en çok sığınan kızı
Şefkatle büyütülmüş
Hilesiz, hurdasız

Ne kendime anlatabiliyorum
ne de bir dosta
Dostum da yok baba, bilirsin sen bugünkü dostları
Dostum da sendin, canım da
Canımı vermeye hazırdım
Senin için sorulduğunda...

23.11.2023
16.10

Rabie Ruşid

Kuzey Makedonya'nın İştip'e bağlı Kurfallı köyünde doğdu. İlkokulu Karbintsi Belediyesi Ocalı köyünde tamamladı. Kalkandelen Meslek Sağlık Lisesi hemşirelik bölümünü bitirdi. Sağlık alanında aldığı çeşitli eğitimlerin ardından "Doğu Makedonya Yörük Masallarında Motif ve Tip İncelemesi" başlıklı yüksek lisans tezini kaleme aldı. Hâlihazırda Trakya Üniversitesi Türk Edebiyatı alanında doktora öğrencisidir. Üsküp Yunus Emre Enstitüsü'nde okutman olarak görev yapmaktadır. *Hüma Kuşu, Alaimisema* ve *Çakıl Taşları* başlığıyla şiir kitapları yayımlanan Ruşid'in; *Yörük Masalları* isimli bir derlemesi ve *Kırlangıç Yüreklilere* adlı bir de öykü kitabı vardır.

SEDA PAÇAMAN

ÜÇ BUÇUK

Karlar yağsa şimdi dağlarıma
Badem çiçeklerinden bir kar fırtınası

Kulağıma çalındı
Baharın gelişi muhakkak
Kardelenlerin yüzünü okşayacak güneşin elleri
An meselesidir nehirler çağlayacak
Kaç güvercin kanadı ya göğümü arşınlayacak
Takınmışsa ruhum çocukça bir kardelen edası
Buzulları nehirlere döken işte bu hak iddiası

Bir utkuyu büyütmek içinde
Dağlara çıkıp, uzanıp yıldızlara
Bir öç almak, bir düş görmek
Görmek, toprağı kazıp tırnaklarınla
Bir bebeği yatırır gibi yatağına
Usul usul üstünü örttüğün tohumu

Gözyaşları içinde ağlarken bir yavrunun
Kana kana içtiği süt gibi
Beslediğin toprağını can suyuyla
Çatlayıp da armağan ettiği ilk meyve gibi sana
Yeşil, ekşi ve sulu
Dirilttiği her hücresi gibi kanının
Her doğan gün kadar gebe mucizeye
Mevsimi geçkin kıraç bu toprak
Ve günahtır kırmak
Umut kanatlarını
Öksüz kalmaz mı gökyüzü kuşlar uçmazsa

Seda Paçaman

1998 yılında Gümülcine'de doğdu. İlk öğrenimini Rodop iline bağlı Satıköy'de, lise öğrenimini Gümülcine Celal Bayar Lisesinde tamamladı. Lisans öğrenimi ise Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarımsal Biyoteknoloji Bölümünde tamamlamıştır.

İDRİS HASANOĞLU

GÜMÜLCİNE ŞEHRİNDE TÜRK KAHVESİ

Eski dönemlerden taşırsın esintileri,
Özünde asırlarca uygarlıkların geçidi,
Barınmış bağrında durur halkların izleri,
Komotini, Gümülcine gönlümüzün şehri.

Bizanslı Komotina demiş ey Kumucina!
Osmanlı'ya olmuşsun şehr-i Gümülcine,
Çağlar geçti hayallerin vardı menziline,
Uygarlığa oldun beşik doğudan batıya.

Kalesiyle havrası, camisi ile kilisesi,
Gümülcine şehrinin çok kültürlü sesi.
Sakinleri ki çarşı pazardır meşgalesi,
İnsanıyla bir başka bayındır çehresi.

Çarşısı geçmişin izlerini taşır ısrarla,
Yeni Camii minaresiyle heybetli duruş,
Saat kulesi yanında mimari dokunuş,
Şehre gelen konuklar hayran kalır sana.

Sokaklarında konuşulur Türkçe, Yunanca,
Sükûnet hâkimdir çarşıda sabah olunca.
Cuma günleri dükkânların daha yoğunca,
Akar köylerden insan seli sana doğruca.

Caddelerde her adım mis kokulu kahvesi,
Unutulmaz, hatrı var, ne güzeldir içmesi!
Dostlarla yudumlarken hoş olur sohbeti,
Gümülcine'de bir başkadır Türk kahvesi!

Şehrin leblebisi ün salmış dört bir yana,
Tatlanır taş fırında, kavrulur yana yana.
Cevizli sucuk lokumun, hoştur yemesi,
Çınarların sokaklarında, gölge arayana.

İdris Hasanoğlu

1970 yılında Kardere köyünde dünyaya geldi. Tahsilini tamamladıktan sonra 1996 yılında azınlık okullarında başladığı görevini hâlâ sürdürmektedir. 2014-2018 yılları arası Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde okudu ve yüksek onur derecesiyle mezun oldu. 2018 yılında Trakya Üniversitesinde Sosyal Bilimler Enstitüsü, Görsel Kültür Anabilim Dalı'nda, tezli yüksek lisans eğitimine başladı, 2020 yılında mezun oldu. Öğretmenin Sesi dergisinde "Edebiyat Sayfalarından" adlı köşesinde şiirleri yayımlanmaktadır.

RABİE RUŞİD

Yası da Yaz

Önceki gecelerde yastığım ıslak uyudum her gece, bilerek kaçmadım hiçbir üzüntüden, içimde bitmeliydi gözyaşı, keder… Bugün seçeceğim şey, yürüdüğüm sokaklarda savrulan, açık bir pencere arayan neşe ve ümitti.

"Dürtme içimdeki nârı
Üstümde beyaz gömlek var."
Birhan Keskin

Bugün Yas!

Hava soğuktu kalınca giyindim, elim ayağım üşümüyordu ama ısrarla kalbim soğuk bir odadan daha da soğuk bir odaya geçiyordu. Soğuk cümlelere karnım toktu, yeni bir yara almaya ne zamanım ne de mecalim kalmıştı. Sırf bu yüzden kimselerle görüşmedim üç yüz altmış beş gün, kapadım yüreğimin kapısını, dışarıdan açılmasın diye de sürmeledim. Artık sadece kendim vardım, yalnız doğup yalnız gömüleceksek bu sahteliği kaldıramıyorum inan. Adres yanlış, bende yer yok! Kendime geç kalışıma da biraz hayıfladım. Hayli kanadı yüreğim, pansumanı bana bırakıldı hep, o yüzden şimdi panjurlu pencerelerim… Bugün siyah!

Ertesi Gün

Sabah ezanına beş on dakika kala uyandım, abdest alıp dört rekâtı kılmaya koyuldum. Şimdi bir kuş tüyü kadar hafiftim. Uzun bir aradan sonra ilk defa sabah namazından sonra "uyumayacağım" dedim kendime. Bilgisayarımı açtım, tezim için derlediğim bir şeyler yazdım. Ağır mı ağır ilerliyordu ve gözlerim de çitilmiyor değildi. Kahvaltı saatine kadar bir saatçik uyusam kimseye zararı dokunmazdı. İkinci vardiya idim zaten. Arayanım soranım da olmazdı… Uyumuşum, kâbus gibi bir düş uyandırdı. Off ama yine sağ tarafıma kalkmayı unutmuştum, aceleyle fırladım yataktan, kekik çayı için su koydum, demli çay içmeye ne zamanım vardı ne de birlikte içecek yakınım. Yalnızlıkta bitki çayının yerini başka bir şey alamazdı. Kahvaltı için sıvadım kollarımı. Kahvaltısız bir günü düşünmek bile istemiyordum. Sebzeli bir omlet, keçi peyniri, tereyağı, poğaça,

zeytin ve haşlanmış yumurtadan ibaretti masamdakiler. Kısa bir sürede de masada yerini almıştı hepsi. Çok şükür. Sanırım, güne kahvaltısız ve aç karnına Türk kahvesini içerek başlayanları hiçbir zaman anlamayacaktım.

Mahalledeki Ahbaplar

Kışın vazgeçilmezi portakal kabuklu kek kanaatimce, işlerimin arasına bunu sığdırmak zorundaydım. Bazıları gibi mutfaktaki kokulardan rahatsız olmuyordum, aksine yemek kokusu bana mutluluk katıyordu. Bu kokuya gelen mahalle kedileri de mutluluğun ayrı yelpazesiydi. Sevgiye muhtaç olanlar tarafından hep çok seviliyordum, bunlar da birkaç kedi, bir iki köpek gibi canlılar olurdu hep. Neden bilmem ama muhtemel ben de onları bazı kimselerden daha çok seviyordum. Kekim hakikatten çok güzel kabarmış ve lezzetli görünüyordu. Önce tattım, tadından emin olunca yan komşum olan yetmişe yakın yaşlardaki yalnız yaşayan teyze için iki dilim kestim, tabağa koyup kapısını çaldım. Bir hafta gibi bir zamandan beri görüşmüyorduk.

"Yenilik ne var?" diye sordu.

"Ne olsun be teyzeciğim. Sağlık, iyilik." dedim. "Çok şükür."

Ben ona "Sen nasılsın?" diyemeden o bana art arda sualler dizdi, hiçbirini cevaplamak istemiyordum ama ayıp olmasın diye de…

"Evden işe, işten eve rotamız bu." dedim. "Kimseleri görmüyorum, dolayısıyla da yeni bir şey duymadım." diye ekledim.

Elimi uzatıp tabağı eline verdim. Teyze yine sormaya yer ettiği cümlesini tamamlamadan, Birhan Keskin'in dizesi geldi aklıma…

"Yüreğim yeni pansuman edildi." diyebildim.

Bugün İYİleşme

Önceki gecelerde yastığım ıslak uyudum her gece, bilerek kaçmadım hiçbir üzüntüden, içimde bitmeliydi gözyaşı, keder… Bugün seçeceğim şey, yürüdüğüm sokaklarda savrulan, açık bir pencere arayan neşe ve ümitti. Bulutlardan aman bulan, güneşe göz kırpan da bendim, güneşten gölgeye sığınan da… Bugün bezginliği kenardaki valize sığdırdım.

Ne istediğimi belki de bilmiyordum, evet biraz kararsızdım ama ne istemediğimden çok emindim artık!

DavetSİZ misafir

Onlar benim birçok şeyime şahit, adına "Kırmızoş" dediğim komşu köpeğim mesela, ne zaman gözlerim buğulansa gözlerini kırpmadan dikiyor gözlerime, başını okşuyorum seviniyor. Ben de sevindirebildiğime seviniyorum. Ne zaman odamı havalandırmak için dış kapıyı açsam, kedim sızıyor içeri, etrafa bakan sarı gözleri ya beni ya da benden çok ciğeri arıyor. Her ne olursa olsun, beni görünce miyavlayarak ayaklarıma sürtünüyor, beklediği şüphesiz sadece sevgi. Bu şaşmaz. Sokağa çıkan dış kapıyı açtığımda da kısa, kırmızımsı tüyleriyle ön ayaklarını üstüme kaldıran Kırmızoş da sevgiden başka bir şey göstermiyor gibi… Bu sevimli dostlar ne zaman çağrıldıklarını duysalar tereddüt etmeden, hatta saatlerce o sesi beklermişcesine koşar adım geliyorlar yanıma. Sualsiz ve karşılıklı hoşgörü… Davetsiz misafilerim sayesinde konuşmadan anlıyorum çok şeyi. Bugün günlerden merhamet.

Rabie Ruşid

Kuzey Makedonya'nın İştip'e bağlı Kurfallı köyünde doğdu. İlkokulu Karbintsi Belediyesi Ocalı köyünde tamamladı. Kalkandelen Meslek Sağlık Lisesi hemşirelik bölümünü bitirdi. Sağlık alanında aldığı çeşitli eğitimlerin ardından "Doğu Makedonya Yörük Masallarında Motif ve Tip İncelemesi" başlıklı yüksek lisans tezini kaleme aldı. Hâlihazırda Trakya Üniversitesi Türk Edebiyatı alanında doktora öğrencisidir. Üsküp Yunus Emre Enstitüsü'nde okutman olarak görev yapmaktadır. *Hüma Kuşu, Alaimisema* ve *Çakıl Taşları* başlığıyla şiir kitapları yayımlanan Ruşid'in; *Yörük Masalları* isimli bir derlemesi ve *Kırlangıç Yüreklilere* adlı bir de öykü kitabı vardır.

NUCEYMA MEVİÇ

Rüyada Hayalimi Gördüm

Rüyamdaki rüyaya girince uyandım. Bi' baktım ki Casper yok, sadece beyaz yumuşak çarşaf. Cennetimin manzarası yerine sert duvarlar etrafımı kuşatıyor. Bir an için boğulacağım gibi geldi bana. On dakikalık rüyamda hayalimi görmüşüm.

"En güzel rüyalar öğleden sonra uykusunda görülür." denir. Kuşku yok. Birkaç kere buna emin olmuş oldum. Geçen gün odama kurnazca sızarak yüzümü ısıtan güneşin ışıklarının etkisiyle uyuyakalmak üzereydim. Bu yarı bilinçli durumda en güzel rüyayı görmüş oldum.

Küçük pembe evimin sundurmasındaki salıncaklı koltukta oturup Harper Lee'nin romanını okuyorum. Ara sıra keyfimi artıran sıcak çikolatadan bir yudum alıyorum. Son bölümü okuduktan sonra kitabı kapatarak bir kenara bırakıp koltukta oturmaya devam ediyorum. Kendimi önümdeki büyük bahçeye kaptırdım. Cenneti andırır gibidir. Dev manolyalar, krizantemler, ortancalar, güller, orkideler ve her tarafta en sevdiğim sarı ve pembe laleler...

Şehirden biraz uzak olduğum için şehrin koşturmacasıyla gürültüsünden kurtulduk. Sessizliği dinliyorum. Çevremdeki yüksek ağaçların dalları neredeyse cennetimi kaplıyor. Kulağıma yuvalarını insanlardan saklamaya çalışan kuşların sesi geliyor. Bir de göl ılıklığı... Her engelleri aşan hiçbir şeye aldırış etmeyen sessizce, yüksek sesle olan duyguları uyandıran göl. Ruhumu sakinleştiren başka sesler de var buralarda. Kedilerin mırıltısı, keçi ve koyun yavrularının melemesi bir de beyaz atımın kişnemesi. Doğayı dinliyorum. İçimde bu sesleri ölene kadar dinleyebileceğim hissi var.

Bu bahçemin güzelliğine ve doğa ile hayvanların seslerine hiç doyamayacağımın ve burada böyle hayatım boyunca hiç kıpırdamadan oturabileceğimin farkına varınca nihayet kalkıyorum elime kitabımı alarak.

Bu ana kadar evimin her köşesindeki sessizce yatan ve bu ana kadar keyfimi boz-

mak istemeyen kedilerim şimdi ayaklanmaya başlamış gibi oldular. Her taraftan miyavlama... “Dinlenirken seni rahatsız etmek istemedik ama şimdi yeter. Mama ver bize, midemiz sırtımıza yapışmış.” diyor gibiler. Şişko adlı kedilerime sırayla yem ve öpücük verince Lee’nin kitabını evimin en sevdiğim parçası olan küçük kütüphaneye bıraktıktan sonra oğlaklara ve kuzulara yem vermeye gidiyorum. Beni görünce hoplamaya başlıyor. Yemin ediyorum en tatlı hoplama oğlakların hoplamasıdır. Bu küçük yaratıklar tatlılık kaynağıdır. Kuzular ise en samimi sarılmaların… Onları sevmemek mümkün değil. Onlara da öpücük verdikten sonra büyük beyaz Casper adlı atıma biniyorum ve tepeye kadar tırmanıyoruz. Orada ikimiz çimen üstüne yatıktan sonra başımı boynuna koyuyorum. Casper’in tüyleri yatağımın çarşafı gibi. Güneş bizi rüyaya düşürmeden önce bir kere daha tepeden göz atım. Rengârenklik içinde yatan küçük cennetimin manzarası en güzel manzaraymış.

Rüyamdaki rüyaya girince uyandım. Bi’ baktım ki Casper yok, sadece beyaz yumuşak çarşaf. Cennetimin manzarası yerine sert duvarlar etrafımı kuşatıyor. Bir an için boğulacağım gibi geldi bana. On dakikalık rüyamda hayalimi görmüşüm. Odamda bulunan kedi uyandığımı görünce hemen miyavlamaya başladı. “Uyurken seni rahatsız etmek istemedim ama şimdi yeter. Mama ver bana, midem sırtıma yapışmış.” diyor gibi.

Nuceyma Meviç

3 Ocak 1999 yılında Travnik’te doğdu. İlkokulu ve liseyi orada bitirdi. Saraybosna Üniversitesi Felsefe Fakültesinde Türk dili ve edebiyatı bölümünde yüksek lisansını tamamladı. Öykülerini Boşnakça ve Türkçe yazmaktadır.

MELİS DELİ HASAN

Umut Köyü

Hasan emminin tarlasına yaptığı taş ev, ektiği bir sürü ağaç ve beslediği hayvanlarla tam manasıyla bir çiftlik evi olmuştu. İşin güzel tarafı evin arka tarafı da köydeki limana bakıyordu. Hem yeşil hem mavi bir aradaydı.

Deniz maviye boyanmış. Tahta sandalyelerin etrafındaki büyük taşlar pas parlak. Karşıdan gelen dondurmacı Hasan emmi bugün her zamankinden daha fazla dondurma satmıştı. Sevindirdiği çocuklar bir yana kazandığı para ile aylardır almak isteyip alamadığı öykü kitabını alacaktı. İnsanın kitap almak için sabretmesi ve o sabrım sonucunda istediğini elde etmesi ne kadar güzel. Hayatı tatlı yaşayanlardandı Hasan emmi. Önem verdiği tek husus, yaşadığı anı en güzel şekilde yaşamaktı. O tatil köyündeki çocuklar da çok severlerdi Hasan emmiyi. Dondurmalarını sattığı belirli bir köşesi vardı. Limanın karşı tarafındaki büyük çınarın altı Hasan emminin mekânıydı. Çınarın altında maviye boyanmış küçük bir dondurmacı dükkânı vardı. Dondurma dışında bir de kahve yapıyordu. Dükkânın önünde tahta sandalyeler ve üzerleri dantel işlemeli masa örtüleri vardı. Tabii ki üzerlerinde de yeni ekilmiş fesleğenler… Hasan emminin eşi Arife teyze dükkânın düzenlenmesi ve gelen müşterilerle ilgilenme görevini üstlenmişti. Yanlarında başka çalışan yoktu. İki ihtiyar çekip çeviriyorlardı dükkânı. Dükkânın içi de antika eşyalarla donatılmıştı. Antikaların birçoğunun yer aldığı dar uzun rafta her birinin tarihi ile ilgili ufak tefek notlar vardı. Arife teyze de Hasan emmi de kitap okumayı çok severlerdi. Hasan emmi

Sait Faik'i, Arife teyze ise Yaşar Kemal'i severdi. Bir tarafta denizi ve denizin çocuklarını anlatan adam, diğer tarafta ise Anadolu'yu ve Çukurova'yı anlatan adam vardı. İşte bu iki farklı yazar samimiyetin ve sakinliğin en güzel örnekleriydi.

Bu tatil köyünün adı Umut Köyü idi. Bu köyde kavga, gürültü, laf atışmaları ve saygısızlık yoktu bilakis köy sakinleri arasında bâki bir sevgi hâkimiyeti vardı. Her köylünün evinde küçük de olsa bir kütüphane vardı. İnsanlar limanda bir köşede bağdaş kurup, ellerinde de soğuk kahvelerle kitap okurken kimse birbirini yadırgamazdı. Yadırgamaktan kast edilen şey, kitaba dair en ufak fikri olmayan insanların başkalarını herhangi bir toplu alanda kitap okurken görüp "Ne yapıyor burada bu, kitap okumak için başka yer bulamamış mı?" tarzında bir bakış at-

maları, bu köye gelen yabancıların kitap okuma durumunu özetliyordu. Bu durum tamamen insanların kitap okumayı bilmemeleriyle alakalı bir durumdu.

Hasan emmi gibi Arif emmi de kitap okumayı sevenlerdendi. Arif emmi yazın giydiği çizgili gömlekleriyle, geniş şapkaları ve sırtında taşıdığı çeşit çeşit kitaplarıyla bir nevi ayaklı kütüphaneydi. Herkes onda aradığını bulurdu. Arif emminin ise çarşıda bir kitapçı dükkânı vardı. Dışı kahverengi ahşaptan yapılmış, içerisi de Akdeniz yeşiline boyanmıştı dükkânın. Arif emmi kendisi için bir yazı masası yapmasını istemişti Marangoz İrfan'dan. Masayı hazır edip getirdiğinde dükkânın limana bakan tarafına yerleştirirlerse daha iyi olacağını söyledi. Yazı masası, okuduğu öyküler ve kahve köşesi… Hepsi elinin altında olmalıydı. Günümüz modern insanları gibi safi görünüşe aldanmıyordu Arif emmi. Onun için görünüşten çok rahatlığı önemliydi. Canı kitap mı okumak istiyor, elini uzatıp almalı. Canı kahve içmek mi istiyor, sandalyesini bir adım döndürüp ayağa kalktığında kahve köşesi gözünün önünde olmalı. Hâsılı insan ilk önce kendi rahatına bakmalıydı.

Hasan emmi elinde köfte arası ekmek ve ayranla uğradı Arif emminin dükkânına. Köfte ekmekleri güzelce yiyip sohbet ettiler. Bu iki dost Umut Köyü'nün en ihtiyarları aynı zamanda da en bilgeleriydi. Hasan emmi çok düşünürdü. Kafasında sürekli bir hesaplaşma vardı. Belki çözemediği meseleler, belki korktuğu kişiler vardı.

Hayat, insanı daima korkutur. Örneğin, bir kadın evlenecek yaşa geldiği vakit ilk önce doğum yapmaktan, sonra da o çocuğu bu dünyada iyi yetiştirememekten korkar. Acınmaktan korkar, başına gelecek kötü şeylerden korkar. İnsan hep korkar, zaman ise aldırış etmeden kendi hâlinde akmaya devam eder. Ne zamana eşlik edebilirsin ne de korkularını dizginleyebilirsin. Bazen kırılırsın. Bazen insanların sert bakışlarını tüm hücrelerinde hissedersin. Bazen küçük bir çocuğun dondurmasını yiyemeden yere düşürmesi gibi bir hüzün kaplar içini. Galiba en iyi bildiğim his, insanların önce çok samimi daha sonra da acımasız bir yaratığa dönüşmeleri. "Herkes çıkarına bakar." sözü bana tesir etmiyor. Çünkü hayatımda hiçbir zaman çıkar için karşımdakini harcamadım. Kızdığım, kendimi yanlış ifade ettiğim çok olmuştur. Kendimi aptal yerine koyduğum çok olmuştur. Hem de liseye kadar. Kendimi yeni tanıyorum ve en çok merhabayı ben hak ediyorum galiba. Bu hesaplaşma toprağa girinceye dek bitmeyecek sanırım. Bazı şeylerden hep korkacağım. Bu korkuları anlatmaya cesaretim yok. Kendi kendime bile tamamen ifade edemediğim duyguları kaleme almak zor.

Yine de hayatta olmak, yeni güne uyanmak, yeni doğan güneşi selamlamak, yaprakları koklamak, yere düşen şeftalileri toplamak güzel. Hayat, hüzün ve mutluluk diyarıdır. Türkü diyarıdır. Düşlemek diyarıdır dostum. Yaşamak diyarıdır. Bırak hüznü kederi, bırak senin şarkın çalsın kulaklarında. Bırak kederi toprak alsın, nasıl olsa seni de almayacak mı?

Hasan emmi yine susturamadı içindeki sesleri. Duyguları ani bir şekilde değişen bir kişiliğe sahipti. Ama hayat şarkısı güzeldi. Yaşamayı sevenlerden olmak bile bir lükstü, bir şanstı. Herkes böyle tutunmuyor hayata bilirim. Eşini düşündü bir an onun için çalışıp, çabalayan onun gibi yaşamayı seven Arife'si vardı. Arife Hanım çok kibar ve bir o kadar da iyi huylu bir kadındı. Arife Hanım eteklerini kendi dikerdi. En sevdiği türkü "Kızılcıklar Oldu Mu?" türküsü idi. Bu sefer kırmızı renk üzeri de çiçeklerle donatılmış bir etek dikmiş. Emekçi kadınlar baş tacı yapılası kadınlardır. " Ojeli kadınlardan kimse hoşlanmaz, hoşlanmasın da." der Hasan emmi. "Kadın dediğinin eli hamurlu olacak. Dili tatlı, sözleri manalı, eli kalem kitap tutacak." derdi. "Ayağında beş metre topukla, ağzı süsten kapanmayan kadından hayır gelmez. Hakiki aşkı bilen, düzgün konuşmasını bilen, yor yordam, gelenek, görenek bilen ve en önemlisi de köylü kadından hayır gelir." derdi. Köy insanı, köy toprağı bereketlidir.

Hasan emmi tüm bu düşüncelerden sıyrılıp baktı Arif emmiye:

"Arif sen beni bilirsin. Yıllardır bu köyde dondurmacılık yaparım. Herkes beni sever, sayar sağ olsunlar. Tarlada yardıma gelenim çok olur. Ben de hayır dualarımı eksik etmem. Şimdi yıllardır gerçekleştirmek istediğim bir hayalim var. Benim köyün giriş tarafındaki Zopkun Yeri Yalağı'nın orda bir tarla var. O tarlaya küçük taş bir ev yanına da küçük bir al yapayım diyorum. Çevresine de çeşit çeşit ağaç ekerim. Kayısı, şeftali, ahlat, zeytin bir iki tane de kavak. Kavakların altına da küçük bir köşk yaparım. Gelen giden oluyor yazın, eh akşamları ben de kahvemi orada içerim artık. Ne diyorsun?"

"Vallahi Hasan, senin o tarlayı bilirim. Tam ev yapmalık yer. Hem köye de yakın. Zaten senin bu evinde duvarları epeyce eskidiydi. Birkaç koyun da alırsın iyi olur. Hem ektiğin meyve ağaçlarından meyve de satarsın. Millet organik yiyecekleri arar."

"Evet ben de öyle düşünmüştüm. Ama daha Arife Hanım'a bir şey demedim, ama eminim o da beni destekleyecektir."

Hasan emminin tarlasına yaptığı taş ev, ektiği bir sürü ağaç ve beslediği hayvanlarla tam manasıyla bir çiftlik evi olmuştu. İşin güzel tarafı evin arka tarafı da köydeki limana bakıyordu. Hem yeşil hem mavi bir aradaydı. Köyün çocukları Zopkun Yeri Yalağı'na doğru geldikçe Hasan emmi ile Arife teyzenin soğuk limonatalarından birer bardak içmeden evlerine dönmezlerdi.

Melis Deli Hasan

2004 yılında Yunanistan'ın Gümülcine şehrinde dünyaya geldi. İlköğrenimini Domruköy'de, orta ve lise öğrenimini ise Gümülcine Celal Bayar Azınlık Lisesinde tamamladı. Hâlihazırda Çanakkale On Sekiz Mart Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde birinci sınıf öğrencisidir. Batı Trakya'da yayımlanmakta olan Fiyaka dergisinin son sayılarında "Hakikat" ve "Masumane Zamanlar" isimli metinleri yayımlanmıştır.

SELMA HACI EMİN

Birkaç Dakika

Zilin çalmasına dakikalar kala çantamı alıp evden çıktım. Henüz liseye yeni başlamıştım. Öğleden sonra okul bitmiş ve evime dönüyordum. Annem kır papatyasını çok sevdiği için yol üzerinde çiçekçiye uğrayıp bir demet papatya aldım.

Saat 07.00 güneş henüz yeni doğuyor, cıvıl cıvıl kuş sesleri pencereme doluyor. Annem çayı yeni demlemiş, babam elinde gazete, evin içinde mekik dokuyor. Bense uykumdan yeni uyanmış, koştur koştur okul çantamı hazırlıyorum. Biraz sonra hep birlikte kahvaltıya oturduk. Babam gazete de bir habere değindi. Haber şöyleydi: "Suriye'nin kuzey bölgesinde yaşanan artçı depremler, sarsıntılar nedeniyle binlerce can kaybına sebep oldu." Annem tam o esnada çayını yudumluyordu ki bardağı elinden bıraktı ve "Binlerce insanın hayatı saniyeler içinde ellerinden kayıp gitmiş." dedi. Tüylerim diken diken olmuştu.

Babam ise "Eğer ki mühendis sorumluluğunu üstlendiği bir inşaat projesini hakkıyla yerine getiremiyor ve makul bir fiyat karşılığında malzemeden çalıyorsa, yapılan inşaatın temeli de zayıf olur. Küçücük bir sarsıntıda o bina yerle yeksan olabilir." dedi. Annem de "takdir-i ilahî bey." diye ekledi. Ben de son olarak "Tedbir bizden, takdir Allah'tandır." diyerek masadan kalktım. Aldığımız haberin üzüntüsünden olsa gerek saatin farkına varamamış ve okula geç kalmıştım. Zilin çalmasına dakikalar kala çantamı alıp evden çıktım. Henüz liseye yeni başlamıştım. Öğleden sonra okul bitmiş ve evime dönüyordum. Annem kır papatyasını çok sevdiği için yol üzerinde çiçekçiye uğrayıp bir demet papatya aldım.

Eve geldiğimde annem mutfakta akşam yemeği için hazırlık yapıyordu. Papatyaları verdiğimde bir anda sevinç gözyaşlarına boğuldu. "Benim güzel kızım annesini de düşünürmüş" dedi. "Evet, anneciğim, seni hep böyle mutlu görmek istiyorum, sabah hepimiz çok hüzünlenmiştik. Yalnız babama bir şey alamadım." diye cevap verdim. Annem de "Biliyorsun ki baban limonlu keki çok seviyor, hadi gel birlikte ona kek yapalım." dedi. Artık akşam olmuştu, babam eve geldi hep birlikte sofraya oturduk, sonrasında *Cennetin Çocukları*

adlı filmi seyrettik. Film bittikten sonra, odama geçtim ve gün boyunca okulda işlediğimiz derslerin tekrarına çalıştım. Artık saat 23.15 olmuştu, gözlerim yorgunluktan kapanıyordu. Uyumak için yatağıma geçtim.

Uyku esnasında bir anda yatağımın sarsılmaya başladığını hissettim ve uykudan uyandım. Odamdaki tüm eşyalar hareket ediyordu, ne olduğunu anlayamadım korkudan yatağımın başucunda olan masanın köşesine iliştim. Annemle babama sesleniyor, bağırıp çağırıyordum. Ay ışığı karanlığa gebe iken birkaç dakikanın içinde her yer siyaha büründü. Oracıkta bayılıp kalmışım... Saatler sonra gözlerimi açtığımda ışığı gördüğüme sevindim. Bu sevinç hastanede olduğumu idrak edene kadar sürmüştü. Kollarımda sıyrıklar, yüzümde yara izleri, ayaklarımda ise kırıklar vardı.

O anki şokun etkisinden olsa gerek "Anne! Anne!" diye bağırmaya başladım. Yanıma bir hemşire abla geldi. Ona ailemin nerede olduğunu sordum fakat aldığım cevap karşısında âdeta yıkılmıştım... Büyük bir depremin gerçekleştiğini ve saatler sonra enkaz altından çıkarılıp hastaneye getirildiğimi öğrenmiştim. Annem ile babama ne olduğunu sorduğumda ise onlardan hâlâ haber alınamadığını söyledi.

İçimi büyük bir korku kaplamıştı, ağlamaya başladım, sanki bir rüyadan uyanmış gibiydim. Hastanede dakikalar bile ilerlemiyordu, zaman benim için durmuş gibiydi, duvarlar üzerime üzerime geliyordu. İçimdeki neşeli, cıvıl cıvıl olan o masum çocuğu kaybetmiştim. Sürekli ağlıyor, feryat ediyordum. Daha 16 yaşında bir kız çocuğuydum. Şimdi ise yarınları belirsiz bir çocuğum...

"Birkaç Dakika" adlı öykümde, depremde yakınlarını kaybetmiş, çocukluğunu yitirmiş, tüm yaşanmışlıkları enkaz altında bırakmak zorunda kalmış, dünya ile gerçek arasında kaybolmuş binlerce masum çocuğun hissiyatına değinmek istedim. Yaşanan acıları, yitirilen yılların kaybını bir nebze de olsa anlayabilmemiz için. Binlerce canın kaybına şahit, binlerce insanın acısına ortak olduk. Elimizden geldiğince tüm çocukların yarınlarını güzelleştirebilmek için çaba sarf edelim ve onların kalplerine dokunabilelim inşallah.

Selma Hacı Emin

1997 yılında Batı Trakya'nın Dedeağaç şehrinde dünyaya geldi. İlk ve ortaöğrenimini Batı Trakya'da, lise öğrenimini ise Edirne Anadolu İmam Hatip Lisesinde tamamladı. Batı Trakya'da farklı dergilerde yazıları yayımlanan genç yazar, Trakya Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde lisans öğrenimini tamamlamıştır ve hâlihazırda Anadolu Üniversitesi İlahiyat Bölümünde ön lisans öğrenimine devam etmektedir.

MÜMİN ALİ

Menzile Koşan Süvariler'e Dair

17 öyküden oluşan kitapta Kurt, sürükleyici üslubu ile okuyucuya hitap ederken aynı zamanda şiirsel bir tavrı da öykülerinde hissettirmektedir.

Balkan Türk edebiyatı, özelde ise Makedonya Türk edebiyatı her geçen gün yeni eserler ile -bilhassa de öykü türü açısından ortaya koyulan yapıtlarla- sevindirici bir şekilde ülke sınırları dışına taşmaktadır. Ayrıca Osmanlı-Türk edebiyatının devamı kabilinden ve tarihsel bağı açısından Türkiye ile birlikte yürümeye devam eden bir konumdadır. Kaleme alınan bu metinde, ana hatlarıyla yakın zamanda yayımlanan ve ciddi bir okur ile beğeni kazanan Kuzey Makedonyalı öykü yazarı Özlem Kurt'un *Menzile Koşan Süvariler* eserine değinilecektir. Bu vesileyle maksat, eserler vasıtasıyla Makedonya Türk edebiyatını Türk okurlarıyla tanıştırmak, daha yakından tanıtmak ve bazı değerlendirmelerde bulunmaktır. Çünkü Evlâd-ı Fâtihân'da Türkçe olarak kaleme alınan ve neşredilen her eser umut aşıladığı gibi aynı zamanda da bir motivasyon membaıdır.

Öykü, yakın dönem Türk edebiyatı tarihinde münakaşa edilmiş, günümüzde de tartışılan ve tanımına dair farklı görüşlerin mevcut olduğu bir edebî türdür. Öykü tanımında genel kabul görmüş ve mutabık olunan bir yargı olmasa da, edebî bir tür olma açısından ciddi ürünlerin ortaya konulduğu ve canlılığını idame ettirdiği aşikârdır. Sözlüklere bakıldığı zaman öyküye dair bazı tanımların yapıldığı görülmektedir. Güncel Türkçe Sözlük öyküyü "ayrıntılarıyla anlatılan olay" ve "hikâye" olarak izah eder. Öte yandan "öykü" kelimesinin köklerine eski metinlerde "taklit etmek" anlamına gelen "öykünmek" fiilinde rastlanmaktadır. Ayrıca Orta Türkçede "hikâye anlatma, taklit etme" manasına gelen

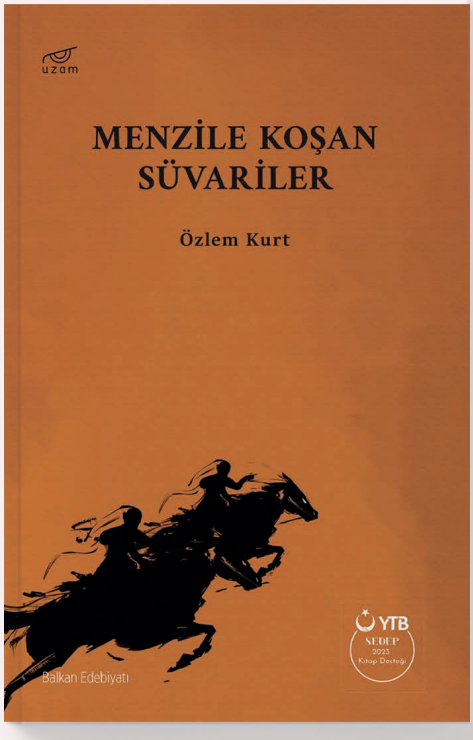

"ötgünç" kelimesi de karşımıza çıkmaktadır (lugatim.com/s/öykü).

Günümüzde öykü alanında hem edebî-estetik değeri yüksek olan metinler verilmekte hem de aynı zamanda teorik manada öykü ve hikâye alanında tanımlarına ilişkin literatürde kaynak eserler bulunmaktadır. Ancak konumuz itibariyle bu meseleye sadece dikkatleri cezbetme manasında değinilmekle yetinilmektedir.

Kuzey Makedonya Türk edebiyatının, 2000'den sonra öykü alanında ilerleme kaydederek, günümüz itibariyle önceki nesilden almış olduğu bayrağı kararlı bir şekilde devam ettirdiği görülmektedir. Necati Zekeriya, İlhami Emin, Fahri Kaya vb. genellikle çocuklar için yazdıkları öyküleri ile gündeme gelirken, modern manada günümüzde öykü alanına ciddi bir eğilim olduğu görülmektedir. Misal olarak yakın zamanda YTB katkılarıyla neşredilen, Kuzey Makedonyalı araştırmacı yazar Özlem Kurt'un *Menzile Koşan Süvariler* isimli öykü kitabı bunlardan sadece bir tanesidir.

Menzile Koşan Süvariler YTB desteği ile Türkiye/Ankara'da Uzam Yayınları tarafından yayımlanmıştır. Kurt, modern ve post-modernist bir bakış açısıyla kaleme aldığı öykülerinde, bireylerin kendi benlikleriyle verdikleri savaşları ironik ve sarkastik bir dil ile okuyucusuna sunmaktadır. 17 öyküden oluşan kitapta Kurt, sürükleyici üslubu ile okuyucuya hitap ederken aynı zamanda şiirsel bir tavrı da öykülerinde hissettirmektedir. Etkileyici bir anlatım ile kaleme alınan öyküler Balkanlar'a dair bilgi sunduğu gibi, aynı zamanda Balkanlar'ın kanayan yarası göç mefhumundan modern dünyanın trajedisi olarak karşımıza çıkan bireyin

iç dünyasındaki savaşlarına çeşitli konuları işlemektedir.

Kitabın arka kapağında yer alan pasaja bakıldığında öykülere dair okura sunulmuş ipuçları görülebilir:

"Balkan bozgununda savaş ve yoksullukla girdiği cidali kaybeden babalar, geride kalan yetimlerle dedelerinin yaşam mücadelesi; göçler, göçemeyişler arasında büyüyen ama hep hayret çağında kalan öykü kişileri… Gerçekliğin düşe, düşün gerçekliğe ulandığı metinler arası geçişler, tarihî kişiliklerle öykü kişileri arasında tebessüm ettiren diyaloglar *Menzile Koşan Süvariler*'in zengin, sıra dışı anlatı atmosferini dokunaklı, sade bir dille kuruyor."

Kitaptaki yer yer fantastik unsurları da barındıran öyküler, Kuzey Makedonya Türk edebiyatı nezdinde gelecek vadeden bir gelişme olarak kaydedilebilir. Öykülerde yerel ögelere yer verilmesi ise Makedonya Türk edebiyatı özelinde, kitaba dair belgesel bir özellik olarak değerlendirilebilir. Bilindiği üzere Balkanlar'daki süvari söylemi kadim bir maziye dayanmaktadır. Eser hoş tasarımı ve dikkat çeken ismiyle Balkan Türk hikâye geleneğiyle menzile koşmaya devam etmektedir.

Bu yazıyı Balkanlar'ın öyküsüne, kültürüne dair bir soru işareti, küçük bir davet olarak kabul edin lütfen.

Sevgili okurlar! Esere, kitap satışı gerçekleştiren internet sitelerden yahut aşağıdaki linkten ulaşabilirsiniz: (https://uzam.com.tr/kitap/menzile-kosan-suvariler)

Öyküyle kalın diyor, Balkanlar'dan/Makedonya'dan selamlarımı sunuyorum.

Doç. Dr. Özlem Kurt Kimdir?

Özlem Kurt, Kuzey Makedonya'da doğdu. İlk, lise ve lisans eğitimini Kuzey Makedonya'da tamamladı. Yüksek lisans eğitimini Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde tamamladıktan sonra "Avrupa'da Türkçe Öğretimine Yönelik Hazırlanmış Kitapların İncelenmesi" başlıklı doktora tezi ile Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi Doktora Programından mezun oldu. Dünyada ana dili ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine bilimsel makaleleri ve kitap bölümleri bulunmasıyla birlikte bu alandaki akademik çalışmalarını da sürdürmektedir. Çeşitli dergilerde yazıları ve öyküleri yayımlandı.

Mümin Ali

Mümin Ali, Kuzey Makedonya'nın Radoviş şehrinde doğdu. İlköğretimini doğduğu şehirde tamamladı. Lise eğitimini İştip'te aldıktan sonra, Tetova Devlet Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını İstanbul Üniversitesi'nde "Çağdaş Makedonya Türk Edebiyatına Katkısı Bakımından *Köprü* Dergisinde Çıkan Şiirler Üzerine Tematik Bir İnceleme (2002-2017)" başlıklı teziyle tamamladı. Şu anda, İstanbul Üniversitesi'nde yeni Türk edebiyatı alanında doktorasına devam etmektedir. Genç yazarın ilk kitabı *Emanet-Kelimeler Ötesi* 2019 yılında Kuzey Makedonya Kültür Bakanlığı destekleriyle yayımlandı.

İlla Ölmem Gerekiyorsa

İlla ölmem gerekiyorsa
Sen yaşamalısın
Hikâyemi anlatman için
Eşyalarımı satman
Bi' parça kumaş
Bir de uzun kuyruklu beyaz iplikler satın alman için
Gazze'nin bir yerlerinde bakışlarını göğe dikmiş bir çocuğun
Hiç kimseye
Kendine
Hatta kendi bedenine bile veda etmeden
Ansızın giden babasını beklerken
Yükseklerde
Senin bana yaptığın uçurtmayı görebilmesi
Ve bir anlığına
Ona sevgiyi geri getirmek üzere
Orada bir meleğin olduğunu düşünmesi için

İlla ölmem gerekiyorsa
Ölümüm umut olsun
Bir masal olsun

Refaat Alareer

Türkçesi: Belkıs Öznur Köylü

ISSN 2822-5341
9 772822 534001